

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ
ของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

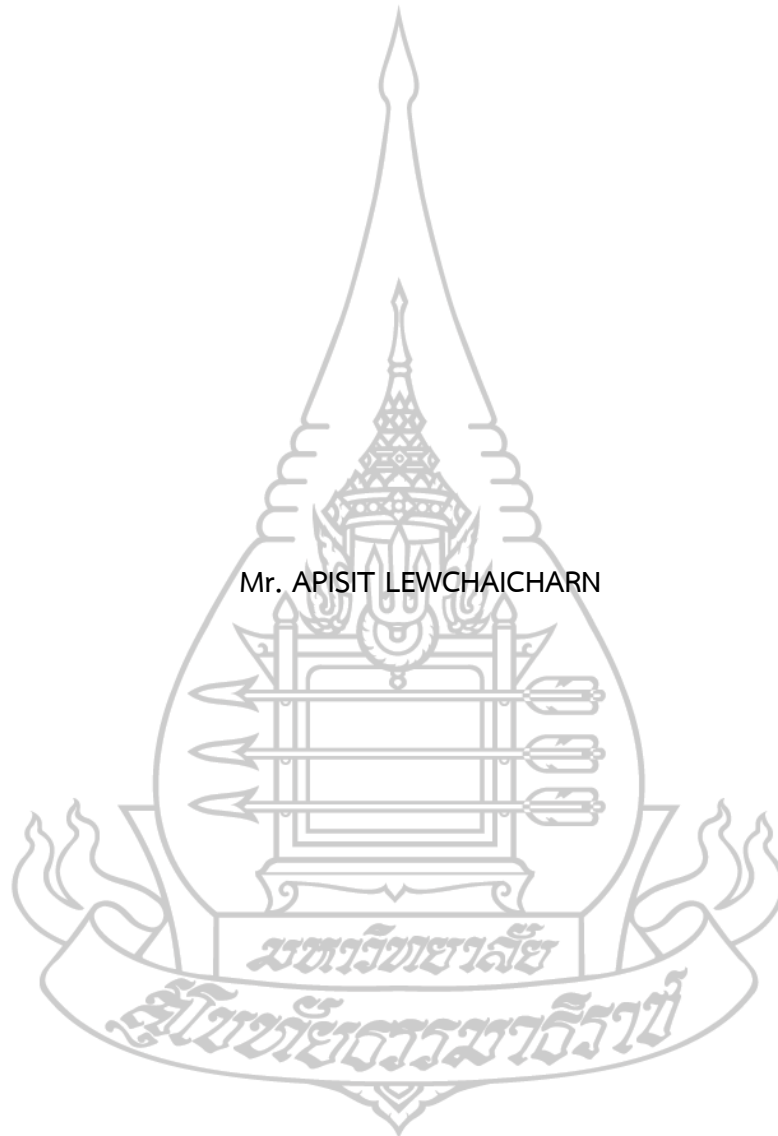

นายอภิสิทธิ์ ลีวชัยชาญ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ
สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2566

Factors Affecting Members' Participation in Business Operations
of Uthai Agricultural Cooperative Limited

Mr. APISIT LEWCHAICHARN

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration
School of Management Science Sukhothai Thammathirat Open University

2023

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด
ชื่อและนามสกุล	นายอภิสิทธิ์ ลีวัชชัยชาญ
แขนงวิชา / วิชาเอก	บริหารธุรกิจ(กลุ่มวิชาการจัดการทั่วไป)
สาขาวิชา	วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.กึ่งพร ทองใบ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษา คำนวณว่าอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ ของ
สหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด
ผู้ศึกษา นายอภิสิทธิ์ ลีวัชชาญ รหัสนักศึกษา 2653000618
ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กิงพร ทองใบ ปีการศึกษา 2566

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด (2) ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด และ (3) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีพื้นที่อยู่ในอำเภออุทัย จำนวน 758 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ ทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 262 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า (1) ระดับปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจของสมาชิกสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง และระดับความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อย (2) ระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง และ (3) ปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ คือ เป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 3.9 ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ แรงดึงดูดใจ ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ การมีส่วนร่วมของสมาชิก

Independent Study title: “Factors Affecting Members’ Participation in Business Operations of Uthai Agricultural Cooperative Limited”

Author: “Mr. APISIT LEWCHAICHARN”; ID: “2653000618”;

Degree: Master of Business Administration

Independent Study Advisor: Dr. Kingporn Thongbai, Associate Professor; Academic year: 2023

Abstract

This study aims to study (1) the level of motivation factors and knowledge factors about cooperatives of members of Uthai Agricultural Cooperative Limited, (2) the level of participation of members in business operations of Uthai Agricultural Cooperative Limited, and (3) factors affecting member participation in business operations of Uthai Agricultural Cooperative Limited.

This study is a quantitative research. The population used in this study was 758 members of Uthai Agricultural Cooperative Limited, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. The sample size was determined by Taro Yamane's method, resulting in a sample size of 262 people; using convenience sampling. An instrument used in the study was a questionnaire. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean, and standard deviation. and multiple regression analysis.

The results of the study found that (1) the level of motivational factors of cooperative members was at a moderate level. The level of knowledge about cooperatives among cooperative members was at a low level. (2) Level of participation factors in business operations of cooperative members was at a moderate level. (3) The motivation factor in terms of source of funds (loans) affecting participation of cooperative members in the business operations of Uthai Agricultural Cooperative Limited was at 3.9 percent, with statistical significance at the 0.05 level.

Keywords : Motivation, Knowledge-based Cooperatives, Members’ Participation

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาคำว่าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด สำเร็จลงได้เพราะได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ ดร.กิงพร ทองใบ อาจารย์ที่ปรึกษาและประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระและรองศาสตราจารย์ ดร.ราณี อีสัยกุล กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้คำปรึกษาเชิงวิชาการและคำแนะนำต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษาส่งผลให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ คุณลัดดา ไทยศรี หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป คุณอรัญญาพร เขียวอร่าม ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ และคุณสัญญา กิจสัจจิ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ 3 ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของการศึกษา ส่งผลให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณคณาจารย์สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์อันมีค่าแก่ผู้ศึกษา และขอบคุณเจ้าหน้าที่สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาการศึกษา รวมทั้งขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาและกัลยาณมิตรทุกท่าน สำหรับมิตรภาพ กำลังใจและความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาการศึกษาจนประสบความสำเร็จ

สุดท้ายนี้ผู้ศึกษาขอขอบคุณ บิดา มารดา และครอบครัวที่ให้การอุปการะ อบรมสั่งสอน และสนับสนุนด้านการศึกษาแก่ผู้ศึกษาจนประสบความสำเร็จ ผู้ศึกษาขอกราบขอบคุณผู้มีพระคุณสูงสุดในชีวิตของผู้ศึกษา

นายอภิสิทธิ์ ลิวชัยชาญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	3
กรอบแนวคิดการศึกษา	3
สมมติฐานการศึกษา	4
ขอบเขตการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงดึงดูดใจ	9
แนวคิด ทฤษฎี และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์	18
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	37
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบริบทของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	53
การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการศึกษา	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแรงดึงดูดใจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	68
ผลการทดสอบสมมติฐาน	73
ผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	78
บทที่ 5 สรุปรการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
สรุปรการศึกษา	80
อภิปรายผล	84
ข้อเสนอแนะ	89
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	96
ก แบบสอบถาม	97
ข หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	105
ค ผลการประเมินความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย	109
ประวัติผู้ศึกษา	117

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ย้อนหลัง 3 ปี	43
ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	59
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแรงดึงดูดใจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	62
ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	64
ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านความรู้เกี่ยวกับระเบียบ และข้อบังคับของสหกรณ์	65
ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์	66
ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านความรู้เกี่ยวกับ สิทธิหน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์	67
ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	68
ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	69
ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	70
ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบกิจการของสหกรณ์	71
ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	72
ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบอำนาจในการทำนายเชิงเส้นตรง ระหว่างปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก สหกรณ์ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรอุทัย จำกัด	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.13 ผลการทดสอบสมมติฐานของปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจและปัจจัยด้านความรู้ เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ อย่างน้อย 1 ด้าน มีผลต่อการมีส่วนร่วม ในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ในระดับปานกลาง โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ โดยวิธี Enter	76
ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด	78
ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ	78

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา	4
ภาพที่ 2.1 แผนภูมิแสดงโครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์	33
ภาพที่ 2.2 จำลองบันไดการมีส่วนร่วม (Participation ladder)	40
ภาพที่ 2.3 แผนผังโครงสร้างฝ่ายดำเนินงานในสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	44

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา

ประเทศไทยถือเป็นประเทศแห่งการเกษตร เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ อาชีพเกษตรกรรมจึงเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง แต่เกษตรกรไทยยังประสบปัญหาในหลายด้าน ที่ต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุง เช่น ปัญหาการขาดแคลนที่ดินทำกิน ปัญหาการขาดแคลนเงินทุน ปัญหาการขาดประสิทธิภาพในการผลิต ปัญหาทางการตลาด ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงปัญหาด้านความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมอย่างถูกวิธี จึงได้มีการนำวิธีการสหกรณ์มาใช้ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2459 เพื่อช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงเป็นตัวกลางในการประสานงาน เพื่อขอความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนได้อย่างสะดวก ถูกต้อง ตามหลักการที่ดี มีระเบียบแบบแผนและมีกฎหมายรองรับ ได้แก่ พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในการให้ความคุ้มครองสหกรณ์ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลให้สามารถที่จะดำเนินงาน ตามวัตถุประสงค์ได้ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2555) ปัจจุบันสหกรณ์ในประเทศไทยมี 7 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์ ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน (ธรรมรัตน์ อรุณสินประเสริฐ, 2554)

“สหกรณ์” เป็นคำที่มาจากสองคำรวมกัน คือ “สห” แปลว่า รวมกัน และ “กรณ์” แปลว่า กระทำ คำว่าสหกรณ์จึงหมายถึง การกระทำร่วมกัน หรือทำงานร่วมกัน ตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำรัส เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2521 (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2551) สหกรณ์เป็นองค์กรที่ผู้คนที่มีความชีพเหมือนกัน มีปัญหาเหมือนกัน มารวมตัวกัน โดยสมัครใจ สหกรณ์เป็นสถาบันที่ได้รับการเชื่อถือกันโดยทั่วไปว่าสามารถช่วยแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ และปัญหาทางสังคมได้ ช่วยให้เหล่าสมาชิกของสหกรณ์มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข โดยการช่วยเหลือตัวเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างมีความเท่าเทียม มีความเสมอภาค มีความเที่ยงธรรม และรู้จักสามัคคี ซึ่งสมาชิกสหกรณ์จะต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทรต่อกัน ตามหลักการของสหกรณ์ (ธัญญรัตน์ มาลัย, 2558) สหกรณ์ได้จดทะเบียนจัดตั้งขึ้น ตามกฎหมายสหกรณ์ เพื่อดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและทางสังคมร่วมกัน ทำหน้าที่แก้ปัญหา ในด้านการทำมาหากินที่เหมือนหรือคล้ายกัน ซึ่งสมาชิกแต่ละคนไม่สามารถแก้ปัญหาเองได้

ด้วยตนเองตามลำพัง เพื่อผลประโยชน์ของมวลสมาชิก โดยไม่มุ่งเน้นผลกำไร ดำเนินการและควบคุมตามหลักประชาธิปไตย โดยทุกคนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของสหกรณ์ (สำนักนายทะเบียนและกฎหมายกรมส่งเสริมสหกรณ์, 2559) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมต่างๆ ของสหกรณ์จึงมีความสำคัญและเป็นปัจจัยหนึ่ง ซึ่งมีผลต่อความเข้มแข็งและความก้าวหน้าของสหกรณ์ สามารถก่อให้เกิดอำนาจต่อรองกับหน่วยเศรษฐกิจอื่น ส่งผลให้ต้นทุนในการดำเนินการของสหกรณ์ต่ำลง ผลกำไรเพิ่มสูงขึ้นกำไรของสหกรณ์ในส่วนนี้ก็จะถูกแบ่งปันกลับคืนให้กับสมาชิกในรูปแบบเงินเฉลี่ยคืนและเงินปันผลรวมถึงนำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงสหกรณ์ต่อไป

สหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด เป็นสหกรณ์การเกษตรกลาง ตั้งอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา วันสิ้นปีทางบัญชี 31 มีนาคม 2566 มีจำนวนสมาชิก 758 ราย มีทุนเรือนหุ้น ที่ชำระเต็มมูลค่าแล้วจำนวน 8,226,370.00 บาท มีการดำเนินธุรกิจเพื่อช่วยเหลือสมาชิก ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจเงินรับฝาก และธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย (ขายน้ำมัน) จากการทำธุรกิจดังกล่าว ทำให้สหกรณ์มีกำไรสุทธิในปีบัญชี 2566 จำนวน 167,128.04 บาท (รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด, 2566) แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินงานของสหกรณ์ยังประสบปัญหาในหลายด้านคือ ปัญหาความแตกต่างในพฤติกรรมการใช้บริการของสมาชิก สมาชิกบางรายใช้บริการเพียงแค่ธุรกิจสินเชื่อ บางรายมีเพียงการฝากเงินและบางรายใช้บริการเฉพาะการซื้อสินค้าจากธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์ฯ ประสบปัญหาขาดทุนสะสมต่อเนื่องหลายปี จำนวน 8,756,832.39 บาท

ดังนั้น หากสหกรณ์ทราบถึงปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก จะช่วยให้สหกรณ์สามารถที่จะกำหนดในเรื่องของนโยบาย และกำหนดแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกมากขึ้น เพื่อให้สหกรณ์สามารถดำเนินงานได้ตรงตามความต้องการของสมาชิกมากที่สุด และเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน รวมถึงเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ใช้ในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์มีความเข้มแข็งและเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด เพื่อใช้เป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการกำหนดแผนการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

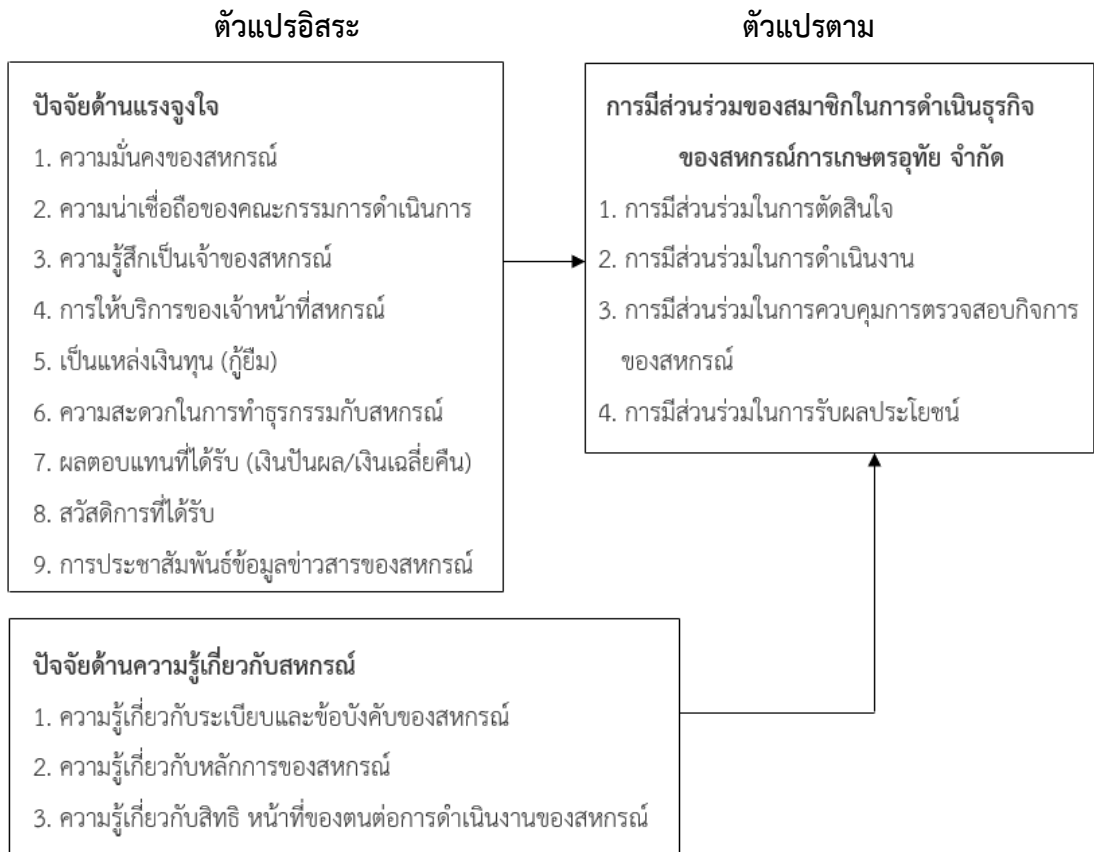
2.1 เพื่อศึกษาระดับปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

2.2 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับแรงดึงดูดใจ ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ การมีส่วนร่วม และงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรบางกะปิ จำกัด (ศิริพร พุทธิโส, 2563) งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี (โสธยา สุภาพผล, 2565) และงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี (ปวีณสมร ดาวเรือง, 2561) ผู้ศึกษาได้พัฒนากรอบแนวคิดการศึกษาที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ที่มีผลต่อตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการศึกษาได้ ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. สมมติฐานการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดสมมติฐานการศึกษาตามกรอบแนวคิดการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ระดับปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ และปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด อยู่ในระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด อยู่ในระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ และปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกอย่างน้อย 1 ด้าน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

5. ขอบเขตการศึกษา

5.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีพื้นที่อยู่ในอำเภออุทัย จำนวน 758 คน และใช้วิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยวิธีการใช้สูตรการคำนวณของ Yamane เนื่องจากทราบขนาดประชากรที่แน่นอน โดยค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เป็น 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 262 คน

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เพื่อศึกษาระดับปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ ได้แก่ ความมั่นคงของสหกรณ์ ความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการ ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) ความสะดวกในการทำธุรกรรมกับสหกรณ์ ผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน) สวัสดิการที่ได้รับและการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ ความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ และความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบกิจการของสหกรณ์และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

5.3 ขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

5.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ตั้งแต่เดือนเมษายน 2567 ถึงเดือนกันยายน 2567

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

สหกรณ์ ยึดตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 หมายถึง คณะบุคคล ซึ่งร่วมกัน ดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์ผู้มีสัญชาติไทย โดยช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์

สมาชิก ยึดตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 (มาตรา 39) หมายถึง สมาชิกสหกรณ์ หรือกลุ่มเกษตรกร ผู้ซึ่งมีการลงชื่อเพื่อขอจดทะเบียนสหกรณ์และผู้ที่มีชื่อปรากฏอยู่ในบัญชี ผู้ที่จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ รวมทั้งผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกภายหลังที่สหกรณ์ได้จดทะเบียนแล้ว โดยจะถือว่าการเป็นสมาชิกสมบูรณ์เมื่อได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว

6.1 ปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ หมายถึง สิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ กับสหกรณ์ ประกอบด้วย

6.1.1 ความมั่นคงของสหกรณ์ หมายถึง การที่สหกรณ์สามารถดำเนินธุรกิจ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การมีสภาพคล่อง มีผลประกอบการที่ดี มีความสามารถในการชำระหนี้ เป็นต้น

6.1.2 ความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการ หมายถึง การที่คณะกรรมการ สหกรณ์มีการบริหารงานอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้

6.1.3 ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ หมายถึง การเป็นส่วนหนึ่งในการเป็นเจ้าของ สหกรณ์ สามารถเสนอแนะแนวทางต่างๆ ในการบริหารสหกรณ์ และสามารถตรวจสอบการดำเนินงานต่างๆ ของสหกรณ์

6.1.4 การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ หมายถึง การบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เมื่อสมาชิกเข้าไปใช้บริการ อธิบายข้อดีของเจ้าหน้าที่ ขั้นตอนต่างๆ ในการบริการ เช่น การฝาก-ถอนเงิน การกู้เงิน การซื้อสินค้าจากสหกรณ์ เป็นต้น

6.1.5 เป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) หมายถึง สมาชิกสามารถกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ได้

6.1.6 ความสะดวกในการทำธุรกรรมกับสหกรณ์ หมายถึง สมาชิกสามารถเข้าไป ใช้บริการต่างๆ จากสหกรณ์ได้ง่ายเพียงใด สะดวกรวดเร็วเพียงใด เช่น ที่ตั้งของสหกรณ์สามารถเข้าถึง ได้ง่าย มีช่องทางการรับบริการที่หลากหลาย เป็นต้น

6.1.7 ผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน) หมายถึง ผลประโยชน์ที่สมาชิก ได้รับจากผลประกอบการของสหกรณ์ เช่น เงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน

6.1.8 สวัสดิการที่ได้รับ หมายถึง สิทธิประโยชน์ที่สหกรณ์มีให้กับสมาชิก เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตรหลาน เงินช่วยเหลือกรณีสมาชิกเสียชีวิต หรือประสบภัยพิบัติ เป็นต้น

6.1.9 การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ หมายถึง การให้ความรู้ให้ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์แก่สมาชิก ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์, แผ่นพับ, สื่อออนไลน์ อาทิ เว็บไซต์, เพจFacebook, Line official หรือแอปพลิเคชันของสหกรณ์ เป็นต้น

6.2 ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับเรื่องสหกรณ์ ประกอบด้วย

6.2.1 ความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ หมายถึง สมาชิกทราบกฎเกณฑ์ ข้อกำหนด หรือแบบแผนต่างๆ ที่สหกรณ์กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินงานของสหกรณ์ เช่น ระเบียบว่าด้วยเงินกู้สามัญ ระเบียบว่าด้วยสวัสดิการสมาชิก เป็นต้น

6.2.2 ความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ หมายถึง สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงาน หลักการสหกรณ์ ที่มีอยู่ด้วยกันทั้งหมด 7 ข้อ ซึ่งสหกรณ์ก่อตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิกโดยความสมัครใจและเปิดกว้าง มีการควบคุมบริหารงานโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย

6.2.3 ความรู้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ หมายถึง สมาชิกรู้สิทธิที่ตนมี และรู้หน้าที่ของการเป็นสมาชิก เช่น การใช้สิทธิออกเสียงเลือกคณะกรรมการดำเนินการ การเสนอระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ การเข้าร่วมประชุมต่างๆ เป็นต้น

6.3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

6.3.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่สมาชิกมีส่วนร่วมตัดสินใจในการกระทำการต่างๆ ของสหกรณ์ เช่น การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ แสดงความคิดเห็นในที่ประชุมต่างๆ การตัดสินใจการขออนุมัติงบประมาณประจำปี การเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ และการตัดสินใจรับสมาชิกใหม่ของสหกรณ์

6.3.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การที่สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของทางสหกรณ์ เช่น การกำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปีของสหกรณ์ การเป็นคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ การร่าง/เสนอแนะ กฎระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ให้ทันเหตุการณ์ การกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับสวัสดิการของสมาชิกสหกรณ์ และการประชุมกลุ่มของสมาชิกสหกรณ์

6.3.3 การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ หมายถึง การเข้าร่วมควบคุมตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ การเสนอปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์ เช่น การควบคุมตรวจสอบด้านการถือหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์ การควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจสินเชื่อ การควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจ เงินรับฝาก การควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และการควบคุมตรวจสอบ การปฏิบัติงานตามแผนงานประจำปี

6.3.4 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ จากบริการต่างๆ ของสหกรณ์ เช่น การขายผลผลิตให้กับสหกรณ์ การซื้อสินค้าจากสหกรณ์ การฝากเงิน กับสหกรณ์ การกู้เงินจากสหกรณ์ และการรับสวัสดิการของสหกรณ์

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ประโยชน์ทางทฤษฎี (Theoretical Contribution) จากการพัฒนากรอบแนวคิด การศึกษาก่อให้เกิดแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับ สหกรณ์ และการตัดสินใจใช้บริการกับสหกรณ์ด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่มี ผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

7.2 ประโยชน์เชิงการจัดการ (Managerial Contribution) การศึกษาปัจจัยที่มีผล ต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ก่อให้เกิดประโยชน์ เชิงการจัดการสำหรับปัจจัยในด้านต่างๆ เพื่อให้สหกรณ์สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการกำหนด กลยุทธ์เกี่ยวกับการให้บริการของสหกรณ์ การกำหนดแผนการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ให้สอดคล้อง กับสถานการณ์ในปัจจุบัน และเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ใช้เป็นแนวทาง ในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรอูทัย จำกัด ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยและการพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงดึงดูดใจ
2. แนวคิด ทฤษฎี และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบริบทของสหกรณ์การเกษตรอูทัย จำกัด
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงดึงดูดใจ

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์แบบผลักและดึง (Push and Pull Strategy)

กลยุทธ์ผลัก (Push Strategy) คือ การผลักดันผลิตภัณฑ์ผ่านช่องทางการจัดจำหน่ายไปยังผู้บริโภคคนสุดท้าย โดยผู้ผลิตทำกิจกรรมทางการตลาด โดยเน้นการใช้พนักงานขาย และการส่งเสริมการขายไปยังคนกลางที่เป็นสมาชิกในช่องทางการจัดจำหน่ายเพื่อชักจูงให้สต็อกผลิตภัณฑ์ และส่งเสริมสนับสนุนผลิตภัณฑ์นั้นไปยังผู้บริโภคคนสุดท้าย (Kotler and other, 2005 อ้างถึงใน วรวิญญู, 2555)

กลยุทธ์ดึง Pull Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่ผู้ผลิตทำกิจกรรมทางการตลาดโดยเน้น การโฆษณาและการส่งเสริมการขายไปยังผู้บริโภคคนสุดท้าย เพื่อชักจูงให้เกิดอุปสงค์และซื้อผลิตภัณฑ์ หากกลยุทธ์ดึงมีประสิทธิภาพ ผู้บริโภคจะมีความต้องการผลิตภัณฑ์จากคนกลาง คนกลางก็จะมี ความต้องการในผลิตภัณฑ์ของผู้ผลิตต่อไป (Kotler and other, 2005 อ้างถึงใน วรวิญญู, 2555)

1.2 ปัจจัยแรงดึงดูดใจเกี่ยวกับการเข้ามาเป็นสมาชิกของสหกรณ์

จากการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยแรงดึงดูดใจเกี่ยวกับสหกรณ์ ได้แก่ งานวิจัยของ โสธยา สุภาพล และคณะ (2565) ทำให้ผู้วิจัยได้สรุปปัจจัยแรงดึงดูดใจเกี่ยวกับสหกรณ์ เพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 9 ด้าน คือ

1.2.1 ความมั่นคงของสหกรณ์

พราณี ตปนียวรงค์ (2563, น. 110) ความมั่นคงของสหกรณ์ หมายถึง การที่องค์กรมีโอกาสประสบความสำเร็จในด้านการบริหารงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ปัจจัยสำคัญที่เสริมสร้างให้องค์กรมีความมั่นคง มีระบบการบริหารจัดการที่ดี ผู้บริหารจำเป็นต้องปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่สมาชิก มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ มีความเสมอภาคในการให้บริการ เปิดโอกาสให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร ได้มากขึ้นตลอดจนมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีการประเมินผล

1.2.2 ความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2559) คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะต้องเป็นสมาชิกสหกรณ์และได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์และควรเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) มีความศรัทธาในแนวคิดคุณค่า อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์
- 2) ประพฤติตนอยู่ในกรอบศีลธรรมอันดี และเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ผู้อื่น
- 3) อุทิศตนเพื่องานสหกรณ์ด้วยความสุจริตเสียสละ และมีความรับผิดชอบ
- 4) มีภาวะผู้นำ มีความพร้อมและเต็มใจที่จะปฏิบัติหน้าที่กรรมการดำเนินการ

สหกรณ์

- 5) รับฟังความคิดเห็น และยอมรับในเหตุผลของผู้อื่น
- 6) มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการธุรกิจ ด้านการบริหาร

ทรัพยากรมนุษย์และด้านอื่นๆ

สมาคมเศรษฐศาสตร์สหกรณ์แห่งประเทศไทยได้กำหนดจรรยาบรรณของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไว้ เพื่อใช้เป็นกรอบการปฏิบัติงานที่สำคัญของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ดังนี้

1) มุ่งมั่น และอุทิศตนเพื่อพัฒนาการดำเนินงานของสหกรณ์ให้ก้าวหน้าด้วยความเสียสละ ซื่อสัตย์ และสุจริต โดยยึดมั่นอุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์

2) พึงรักษา ปกป้องผลประโยชน์ของสมาชิกโดยรวม และตัดสินใจ บนพื้นฐานประโยชน์สมาชิกอย่างเป็นธรรม

3) พึงปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบสหกรณ์อย่างเคร่งครัด รวมถึงยึดหลักจริยธรรมวัฒนธรรมอันดีงาม

4) มุ่งพัฒนาความรู้ ศักยภาพของตนและบุคลากรของสหกรณ์อย่างจริงจัง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในสหกรณ์

5) กำกับดูแลการจัดการสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยไม่แทรกแซงสายการบังคับบัญชา แต่จะสร้างความยุติธรรมแก่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ในการปฏิบัติงาน

6) พึงดูแล ใช้และรักษาทรัพย์สิน อุปกรณ์ของสหกรณ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

7) ไม่อาศัย หรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ในสหกรณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ส่วนตน และญาติพวกพ้อง

8) หลีกเลี่ยงการทำธุรกิจส่วนตนที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับสหกรณ์ เปิดเผยผลประโยชน์ส่วนตนที่มีในองค์กร หรือธุรกรรมใดที่ขัดกับประโยชน์ของสหกรณ์

9) ละเว้นการให้สัญญาต่างตอบแทนแก่บุคคล องค์กร เพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่ง และผลประโยชน์ของตน

10) ไม่นำเอาทรัพย์สิน อุปกรณ์ บุคลากรของสหกรณ์ไปใช้เพื่อประโยชน์ของตน และพวกพ้อง และไม่กระทำการใดอันเป็นปฏิปักษ์ และเป็นคู่แข่งต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

1.2.3 ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์

สุนี ศรีสมนึก (2547, น. 4) ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ หรือความภักดีของสมาชิกสหกรณ์ หมายถึง ความเชื่อมั่นและศรัทธาของสมาชิกสหกรณ์ต่อสหกรณ์ของตนเอง การเป็นส่วนหนึ่งในการเป็นเจ้าของสหกรณ์ สามารถเสนอแนะแนวทางต่างๆ ในการบริหารสหกรณ์ และสามารถตรวจสอบการดำเนินงานต่างๆ ของสหกรณ์ รวมถึงความมั่นคงเสื่อมใสของสมาชิกต่อกิจกรรมต่างๆ ในสหกรณ์หรือที่สหกรณ์มีบริการสมาชิก พฤติกรรมของสมาชิกสหกรณ์ในการมาทำธุรกิจหรือใช้บริการต่างๆ ของสหกรณ์ 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

1) พฤติกรรมการซื้อสินค้าของสมาชิกสหกรณ์ หมายถึง สมาชิกมาซื้อวัสดุ อุปกรณ์การเกษตรจากสหกรณ์ เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เครื่องมือทางการเกษตร และสินค้าอุปโภคบริโภค

2) พฤติกรรมการขายผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ หมายถึง สมาชิกนำผลผลิตทางการเกษตรมาจำหน่ายให้สหกรณ์

3) พฤติกรรมการฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์ หมายถึง สมาชิกนำเงินมาฝากกับสหกรณ์ เป็นการออมทรัพย์และระดมทุนในสหกรณ์

4) พฤติกรรมการกู้เงินของสมาชิกสหกรณ์ หมายถึง สมาชิกกู้เงินจากสหกรณ์ ทั้งกู้ระยะสั้น ระยะปานกลาง ระยะยาว เพื่อนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์

5) พฤติกรรมการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ หมายถึง การส่งเงินชำระหนี้คืนให้กับสหกรณ์เป็นไปตามกำหนดเวลาและสัญญา

6) พฤติกรรมการใช้บริการจากสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ หมายถึง สมาชิกขอใช้บริการต่างๆ ที่สหกรณ์จัดให้แก่สมาชิก

1.2.4 การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์

สมิต สัจฉกร (2556, น. 11) กล่าวว่า การบริการ คือ การให้ความช่วยเหลือหรือดำเนินการเพื่อประโยชน์ต่อผู้อื่น จะต้องมีหลักยึดถือปฏิบัติ มิใช่ว่าการให้ความช่วยเหลือหรือการทำประโยชน์ต่อผู้อื่น จะเป็นไปตามใจของเราผู้ซึ่งเป็นผู้ให้บริการ

อรจันท์ ศิริโชติ กล่าวถึงใน นิรันดร์ อ่อนนุ่ม และคณะ (2557, น. 4-5) ได้ให้ความหมายของ คุณภาพการให้บริการ หมายถึง คุณสมบัติและคุณลักษณะของบริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ ธุรกิจต้องส่งมอบบริการที่ตรงกับความคาดหวัง หรือเหนือความคาดหวังของลูกค้า เพื่อให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ ประทับใจ และใช้บริการซ้ำ การวัดคุณภาพการให้บริการ ลูกค้าจะวัดจากองค์ประกอบของคุณภาพในการบริการ ซึ่งมี 5 ข้อ ได้แก่ สิ่งสัมผัสได้ (Tangibles) ความเชื่อถือและไว้วางใจได้ (Reliability) ความรวดเร็ว (Responsiveness) การรับประกัน (Assurance) และการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล (Empathy)

Parasuraman et al. (1985, p. 41-50) ได้ให้องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้คุณภาพการบริการไว้ 5 องค์ประกอบ เรียกว่า RATER ได้แก่

ความน่าเชื่อถือ (Reliability) หมายถึง ความสามารถในการให้บริการตามที่สัญญาไว้ตรงตามความต้องการของลูกค้า ไม่มีผิดพลาด ถูกต้องเที่ยงตรง ทำให้ลูกค้าเกิดความรู้สึกที่พึงพอใจ

ความมั่นใจ (Assurance) หมายถึง ผู้ให้บริการมีความรู้ และอัธยาศัยดี สุภาพอ่อนน้อมในการให้บริการ และผู้ให้บริการสามารถทำให้ลูกค้าเกิดความเชื่อถือและรู้สึกมั่นใจได้

ความเป็นรูปธรรม (Tangibles) หมายถึง สถานที่ให้บริการ ที่มีการอำนวยความสะดวก มีเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการบริการครบครัน บุคลิกของผู้ให้บริการ รวมถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการสื่อสาร

ความดูแลเอาใจใส่ (Empathy) หมายถึง ผู้ให้บริการปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงจิตใจของลูกค้าแต่ละคน และให้บริการโดยคำนึงความแตกต่างตามลักษณะของแต่ละบุคคลเป็นหลัก

การตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง การที่ผู้ให้บริการมีความพร้อมและเต็มใจที่จะให้บริการ สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างทันที

1.2.5 เป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม)

สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้ให้ความหมายของการเป็นแหล่งเงินทุนไว้ว่า สหกรณ์เป็นแหล่งจัดหาเงินทุนทั้งจากทุนเรือนหุ้นของสมาชิกสหกรณ์เอง และทุนจากภายนอก มาให้สมาชิกกู้ยืมไปลงทุนในการประกอบอาชีพหลัก เพื่อให้สมาชิกมีแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำมาลงทุน รวมถึงการให้ยืม การให้เช่า การให้เช่าซื้อ การรับจำนอง หรือรับจำนำ ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิก หรือของสมาชิก และการให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ตามระเบียบของสหกรณ์

1.2.6 ความสะดวกในการทำธุรกรรมกับสหกรณ์

ศรีสุตา วันชาติ (2555, น. 5-6) สิ่งที่ใช้บริการตัดสินใจเลือกใช้บริการที่สหกรณ์ ประกอบด้วย การบริการ (Product) ช่องทางการเข้าใช้บริการ (Place) สภาพทางกายภาพ (Physical) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) และบุคคล/พนักงาน (People) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านบริการ (Product) หมายถึง สินค้า/บริการที่สหกรณ์จัดให้กับผู้ที่มาใช้บริการ คือ มีความหลากหลายของรูปแบบการให้บริการ เช่น ส่งเสริมและเผยแพร่อาชีพการเกษตร การให้ความรู้ การจัดหาวัสดุที่จำเป็นทางการเกษตรมาจำหน่ายให้สมาชิก การรวบรวมผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เพื่อแปรรูป การจัดให้สินเชื่อแก่สมาชิก เพื่อประกอบอาชีพหรือใช้จ่ายที่จำเป็น การรับฝากเงินจากสมาชิก หรือสหกรณ์อื่น การให้สวัสดิการและการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิก และครอบครัว การส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มสมาชิก กลุ่มอาชีพต่างๆ ที่มีลักษณะกิจกรรมร่วมกันซื้อรวมกันขาย และการออมทรัพย์

ด้านสภาพกายภาพ (Physical) หมายถึง ลักษณะที่ตั้งของสหกรณ์ที่ผู้ใช้บริการสามารถมาติดต่อกับทางสหกรณ์ได้สะดวก คือ สถานที่ตั้งมีอุปกรณ์และเครื่องมือที่สะดวกและทันสมัย สถานที่ตั้งมีเครื่องอำนวยความสะดวกอื่นๆ ไว้คอยบริการ เช่น มีโทรทัศน์ เครื่องทำน้ำเย็น และอื่นๆ สถานที่ตั้งมีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นต้น

ด้านช่องทางการใช้บริการ (Place) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในการนำเสนอบริการให้แก่ลูกค้า ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ของลูกค้าในคุณค่าและคุณประโยชน์ของบริการที่นำเสนอ ซึ่งจะต้องพิจารณาในด้านช่องทางในการนำเสนอบริการ (Channels) เช่น ติดต่อด้วยตนเอง, ติดต่อทางโทรศัพท์, ติดต่อผ่านระบบสารสนเทศ เช่น อินเทอร์เน็ต, เว็บไซต์, พนักงาน เป็นต้น

ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) หมายถึง การแจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในสหกรณ์ให้แก่ผู้ที่ใช้บริการ เช่น มีการแจกของขวัญในเทศกาลสำคัญต่างๆ เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสหกรณ์ตามงานต่างๆ มีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ ป้ายโฆษณา ฯลฯ เป็นต้น

ด้านบุคลากร (People) หมายถึง ผู้ให้บริการแก่ผู้ใช้บริการในการอำนวยความสะดวกในการใช้บริการที่สหกรณ์ เช่น บุคลากร/พนักงานมีความรวดเร็ว บุคลากร/พนักงานให้บริการมีความถูกต้อง แม่นยำในการให้บริการ บุคลากร/พนักงานมีกิริยามารยาท อ่อนโยนดี

1.2.7 ผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน)

สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครปฐม จำกัด (2566) คุณประโยชน์ของการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ประการแรก คือการเป็นแหล่งลงทุนในรูปแบบของหุ้นและเงินฝาก ซึ่งในการซื้อหุ้น สมาชิกจะได้รับค่าตอบแทนกลับในรูปแบบของ “ปันผล” ซึ่งอยู่ในอัตราที่สูงกว่า

การไปฝากเงินโดยทั่วไป และการได้รับ “ดอกเบี้ย” ในอัตราที่สูงสำหรับการฝากหรือออมเงินกับสหกรณ์ ยิ่งในสภาวะเศรษฐกิจที่ไม่ค่อยดี เงินล้านธนาคารพาณิชย์ ดอกเบี้ยเงินฝากทุกประเภทกับสหกรณ์ กลับยังสามารถกำหนดในระดับที่สูงได้และเห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน

ประการที่สอง คือการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น สะดวกขึ้น เพราะสมาชิกด้วยกันสามารถค้าประกันเงินกู้กับสหกรณ์ได้ เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของตนเอง หรือของครอบครัว ซึ่งตรงนี้สหกรณ์ได้ทำหน้าที่เป็นแหล่งพึ่งพายามยากได้เป็นอย่างดี การเป็นหนี้เงินกู้สหกรณ์ สมาชิกทุกคนจะได้เงิน “เฉลี่ยคืน” สำหรับส่วนของดอกเบี้ยเงินกู้ที่สมาชิกจ่ายให้กับสหกรณ์ ดังนั้นเงินเฉลี่ยคืนที่ได้รับก็ทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับสมาชิกถูกลงกว่าการกู้ยืมสถาบันการเงินอื่นอีกด้วย

ประการที่สาม คือการได้รับสวัสดิการต่างๆ มากมายในฐานะสมาชิกจะได้รับการดูแลจากสหกรณ์เป็นอย่างดี และสิ่งดีๆ เหล่านี้ ความพิเศษเหล่านี้หาไม่ได้จากที่อื่นถ้าไม่ใช่สมาชิกสหกรณ์

บริษัท ไอโซแคร์ ซิสเต็มส์ จำกัด (2561) ได้ให้ความหมายของเงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืนไว้ ดังนี้

เงินปันผล หมายถึง เงินที่สมาชิกได้รับเป็นผลตอบแทนจากการที่สมาชิกมีหุ้นอยู่กับสหกรณ์ สมาชิกจะได้รับมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนหุ้นมากหรือน้อย และอัตราส่วน (ร้อยละ) เงินปันผลที่ได้รับ

เงินเฉลี่ยคืน หมายถึง เงินที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ เฉพาะผู้ที่กู้เงินจากสหกรณ์เท่านั้น โดยสหกรณ์จะเฉลี่ยคืนให้จากยอดรวมของดอกเบี้ยที่ชำระให้แก่สหกรณ์ในแต่ละปี สมาชิกจะได้รับมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับยอดดอกเบี้ยมากหรือน้อย และอัตราส่วน (ร้อยละ) เงินเฉลี่ยคืนที่ได้รับ

สมาชิกที่ไม่ได้กู้เงินจากสหกรณ์ จะได้รับเฉพาะเงินปันผลเท่านั้น และโดยปกติสมาชิกที่ผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้เงินกู้จะไม่ได้รับเงินเฉลี่ยคืน

ระบบเงินปันผล-เฉลี่ยคืน เป็นระบบที่ใช้ประโยชน์หลัก คือ การคำนวณเงินปันผล-เงินเฉลี่ยคืน ที่สมาชิกแต่ละคนจะได้รับเมื่อสิ้นปี การคำนวณ/การจ่ายเงินปันผลเงินเฉลี่ยคืน มีข้อกำหนดเงื่อนไขหลายประการตามความเหมาะสม ซึ่งจะถูกกำหนดโดยกฎหมาย หรือข้อบังคับระเบียบ ประกาศ หรือมติของคณะกรรมการ ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณเงินปันผล คือข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับหุ้น ได้แก่มูลค่าหุ้น ระยะเวลาการถือหุ้น (ในรอบปี) ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณเงินเฉลี่ยคืน คือ เงินค่าดอกเบี้ยเงินกู้ทั้งหมดในรอบปี (ยกเว้นดอกเบี้ยของประเภทเงินกู้ หรือรายการดอกเบี้ยที่มีเงื่อนไขพิเศษไม่ให้เงินเฉลี่ยคืน)

1.2.8 สวัสดิการที่ได้รับ

Dale (1971) กล่าวถึงใน พรพพรหม วัฒนวานิชย์ (2562, น. 7) ได้อธิบายถึงความหมายของการจัดสวัสดิการว่า หมายถึง ผลประโยชน์ต่างๆ ที่องค์กรจัดให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร ซึ่งอาจเป็นตัวเงินที่นอกเหนือจากค่าจ้างและเงินเดือนตามปกติ เพื่อช่วยเหลือเรื่องการเจ็บป่วย อุบัติเหตุ หรือการออกจากงาน การลาออกหรือไล่ออกที่กะทันหัน การเกษียณอายุงาน รวมถึงการมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการทำงาน

สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขนครราชสีมา จำกัด ได้ให้ความหมายของสวัสดิการสมาชิกสหกรณ์ คือ การมุ่งให้สมาชิกกินดี อยู่ดี มีหลักประกันที่แน่นอนในการดำเนินชีวิตหรือได้รับประโยชน์อื่นใดจากการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ ทั้งนี้เพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้สมาชิก มีขวัญและกำลังใจที่ดี เพื่อจะได้ใช้กำลังกาย กำลังใจ สติปัญญาและความสามารถของตนในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ไม่ต้องวิตกกังวลปัญหายุ่งยาก ทั้งในทางส่วนตัวและครอบครัว โดยสหกรณ์ “มุ่งจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก จากวันเกิดจนถึงวันที่หมดลมหายใจ” ตัวอย่างการจัดสวัสดิการสมาชิก เช่น

- 1) สวัสดิการวันคล้ายวันเกิด จะมีการจ่ายเงินสวัสดิการให้แก่สมาชิกที่เกิดในระหว่างปีบัญชีนั้นๆ
- 2) ทุนการศึกษาสมาชิกและบุตรสมาชิก โดยสหกรณ์จะมีการจ่ายเงินทุนการศึกษาให้สมาชิกหรือบุตรของสมาชิกตามระดับชั้นที่สมาชิกศึกษาอยู่ โดยยึดตามปีบัญชีของสหกรณ์ โดยไม่ต้องจับสลาก
- 3) สวัสดิการเกื้อกูลสมาชิก โดยสหกรณ์จะจ่ายเงินสวัสดิการให้สมาชิกที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งจำนวนเงินที่จ่ายจะคิดจากจำนวนปีที่สมาชิก คุ้ม 100
- 4) เงินทุนสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสมาชิก เช่น
 - (1) กรณีสมาชิกเสียชีวิต
 - (2) กรณีสมาชิกประสบอุบัติเหตุ
- 5) ทุนสวัสดิการเพื่อสงเคราะห์ครอบครัวสมาชิก โดยสหกรณ์จะจ่ายเงินสงเคราะห์ให้แก่ครอบครัวสมาชิกที่เสียชีวิต ได้แก่ คู่สมรส บิดา มารดาและบุตรสมาชิก โดยจ่ายตามอายุการเป็นสมาชิก
- 6) ทุนสาธารณประโยชน์เพื่อสงเคราะห์สมาชิก กรณีประสบอุทกภัย วาตภัย และอัคคีภัย
- 7) สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

1.2.9 การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ที่ 20 จังหวัดสุราษฎร์ธานี กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้ให้ความหมายของ “การประชาสัมพันธ์” หมายถึง การสื่อสารความคิดเห็น ข่าวสาร ข้อเท็จจริงต่างๆ ไปสู่กลุ่มประชาชน เป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงาน

องค์การ สถาบันกับกลุ่มประชาชนเป้าหมายและประชาชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อหวังผลในความร่วมมือ สนับสนุนจากประชาชน รวมทั้งมีส่วนช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่หน่วยงาน องค์การ สถาบัน ทำให้ประชาชนเกิดความนิยมเลื่อมใส ศรัทธาต่อหน่วยงาน ตลอดจนค้นหาและกำจัด แหล่งเข้าใจผิด ช่วยลบล้างปัญหา เพื่อสร้างความสำเร็จในการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น

Scott and center (1985, p. 4) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประชาสัมพันธ์ เป็นการติดต่อสื่อสาร (Communication) หรือการสื่อสารความหมายและความคิดเห็นจากองค์การ ไปสู่ประชาชน รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นหรือประชามติ (Opinion) ที่ประชาชนมีต่อองค์การ โดยมุ่งที่จะสร้างและตอบสนองผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งการประชาสัมพันธ์นั้นถือเป็นการสื่อสารสองทาง

ความสำคัญของการประชาสัมพันธ์

งานประชาสัมพันธ์เป็นงานสื่อสารสัมพันธ์ที่มีความสำคัญ และเป็นงานที่มีขอบเขต กว้างขวาง มีระบบงานที่ซับซ้อน แต่งานประชาสัมพันธ์จะช่วยส่งเสริมลักษณะความเป็นผู้นำขององค์การ และบุคคล ทั้งยังช่วยให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือทั้งจากพนักงานภายในและจากประชาชนภายนอก ด้วย ดังนี้

1) การประชาสัมพันธ์ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์และสร้างค่านิยมของหน่วยงาน ได้ดีขึ้น หมายถึง การสร้างความรู้สึกประทับใจที่บุคคลหลายๆ กลุ่มมีต่อหน่วยงานนั้นๆ รวมทั้งลูกจ้าง ลูกค้า ผู้บริโภค ชุมชน พ่อค้าและรัฐบาล โดยการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มชนเหล่านี้เผยแพร่ ขี้แจงข่าวสารให้ประชาชนเห็นคุณค่าความดีให้เกิดความเลื่อมใสและสร้างความผูกพันทางใจ เช่น การที่ หน่วยงานประสบความสำเร็จมีกำไรพอควรและแบ่งส่วนของกำไรให้กับพนักงานในรูปของเงินเดือน ที่สูงพอควร ตลอดจนมีสวัสดิการต่างๆ ให้เหมาะสมตามอัตราภาพ ขณะเดียวกันก็เป็นสมาชิกที่มีความรับผิดชอบต่อชุมชน เป็นเพื่อนบ้านที่ดีมีนโยบายส่งเสริมพนักงานให้มีตำแหน่งและความรับผิดชอบสูง มีการฝึกอบรมและพัฒนาพนักงาน

2) การประชาสัมพันธ์ช่วยป้องกันรักษาชื่อเสียงของหน่วยงาน หมายถึง มีการพัฒนาปรับปรุงตัวเองรวมทั้งสินค้าและบริการต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของประชาชน แล้วโอกาสที่ประชาชนจะได้รับความไม่สะดวก เกิดความเข้าใจผิด หรือมองในแง่ร้ายซึ่งจะเป็นผล ในการนำไปวิพากษ์วิจารณ์ให้เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียงย่อมไม่มี หรือน้อยมากเพราะเราได้ตรวจสอบ ความคิดเห็นทัศนคติของประชาชนและทำการปรับปรุงอยู่เสมอ

3) การประชาสัมพันธ์ช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง ทำให้เกิดความร่วมมือ กับหน่วยงานและฝ่ายบริหาร เพราะการประชาสัมพันธ์เป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างฝ่ายบริหาร กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้วยการให้ข่าวสารข้อเท็จจริงและความถูกต้อง มิได้เป็นการจูงใจหรือการโฆษณาชวนเชื่อด้วยกลลวงจาง ย่อมทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกับฝ่ายบริหารขึ้น

4) การประชาสัมพันธ์ช่วยการขายและการตลาด การประชาสัมพันธ์เป็นการปูพื้นค่านิยม ทักษะคิดที่ตีให้เกิดกับหน่วยงานเมื่อประชาชนมีค่านิยม ความรู้สึกที่ดีแล้ว ก็มีใจพร้อมที่จะรับฟังข่าวสาร การโฆษณาสินค้าหรือบริการต่างๆ ซึ่งเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความต้องการอยากได้และตัดสินใจซื้อในที่สุด ประชาสัมพันธ์ที่มีการตรวจสอบทัศนคติความคิดเห็น ค่านิยมของกลุ่มเป้าหมาย ยังช่วยให้ฝ่ายการตลาดวางแผนงาน ตั้งแต่ผลิตสินค้า จัดจำหน่าย โฆษณา ฯลฯ ได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพด้วย

องค์ประกอบของการประชาสัมพันธ์

ถ้าหากพิจารณาจากกระบวนการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์แล้ว ก็สามารถจำแนกองค์ประกอบ สำคัญของการประชาสัมพันธ์ออกเป็น 3 ประการ คือ

1) องค์กร สถาบันหรือหน่วยงาน ได้แก่กิจการที่บุคคลหรือคณะบุคคลได้จัดทำขึ้น เป็นแหล่งข่าว แหล่งข้อมูลในการเผยแพร่ข้อมูล ต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินการใดๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีกิจการเหล่านี้อาจจะเป็นกิจการของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ องค์กรสาธารณกุศล และธุรกิจเอกชน เช่น รัฐบาล กระทรวง ทบวง กรม หน่วยราชการหรือหน่วย รัฐวิสาหกิจต่างๆ มูลนิธิบริษัทห้างร้าน ธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น

2) ข่าวสารประชาสัมพันธ์ เป็นข้อมูลข่าวสารที่องค์กร สถาบันหรือหน่วยงานต้องการเผยแพร่ได้แก่ เรื่องราวที่เป็นเนื้อหา สารระ รูปภาพ สัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่สามารถสื่อสารความเข้าใจได้

3) สื่อประชาสัมพันธ์ ได้แก่ เรื่องราวที่เป็นเนื้อหา สารระ รูปภาพ สัญลักษณ์หรือเครื่องหมาย อาจจะเป็นสื่อคำพูด เช่น การสนทนา การประชุม การสัมมนา การอภิปราย การปาฐกถา ฯลฯ สื่อสิ่งพิมพ์เช่น จดหมาย บัตรอวยพร แผ่นปลิว หนังสือ วารสาร รูปเล่ม ฯลฯ หรือสื่อภาพและเสียง เช่น ภาพถ่าย สไลด์แผ่นโปร่งใส วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์สไลด์มัลติวิชั่น เทปเสียง ภาพยนตร์คอมพิวเตอร์ ฯลฯ ซึ่งเป็นสื่อที่สามารถสื่อสารความเข้าใจได้ การเลือกใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์มีความสำคัญ ถ้าเป็นบุคคลภายในอาจใช้โทรทัศน์วงจรปิด เสียงตามสาย ประกาศข่าว จดหมายข่าว ถ้าเป็นประชาชนทั่วไปสื่อประชาสัมพันธ์จะต้องเผยแพร่ข้อมูลได้ในวงกว้าง เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ประมะ สตะเวทิน (2533, น. 50) ได้จำแนกสื่อไว้ 3 ประเภท คือ สื่อมวลชน (mass media) สื่อบุคคล (personal media) และสื่อเฉพาะกิจ (specialized media)

1) สื่อมวลชน (mass media) เป็นที่ที่สามารถนำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารเป็นจำนวนมากในเวลาเดียวกัน หรือใกล้เคียงกันในเวลาอันรวดเร็ว จัดเป็นช่องทางการสื่อสารหรือสื่อที่สามารถวางแผนและกำหนดกลุ่มเป้าหมายได้ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ นิตยสาร และภาพยนตร์ คุณสมบัติของสื่อมวลชน คือ สามารถเผยแพร่ข่าวสารไปยังผู้รับสารจำนวนมากได้

ในเวลาอันรวดเร็ว สามารถให้ความรู้ และข่าวสารแก่ผู้รับสารได้เป็นอย่างดี และสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ฝังแน่นได้

2) สื่อบุคคล (personal media) สื่อบุคคลนั้นจัดเป็นช่องทางการสื่อสารหรือสื่อที่เกี่ยวข้องกับระบบสังคม หมายถึง ตัวบุคคลที่ถูกนำมาใช้ในการสื่อสารในลักษณะการเผชิญหน้าทั้งในรูปของการสนทนาหรือในรูปของการประชุมกลุ่ม ซึ่งการใช้สื่อบุคคลในการสื่อสารก่อให้เกิดผลดีคือสามารถนำข่าวสารที่ต้องการเผยแพร่ไปสู่ผู้รับได้โดยตรง และสามารถชักจูงใจผู้รับสารได้ โดยวิธีการพูดคุยแบบกันเอง สามารถทำให้การเผยแพร่ข่าวสารเป็นไปในลักษณะที่ยืดหยุ่น ปรับให้เข้ากับผู้รับสารเป็นรายๆ ได้ และยังทำให้ทราบความรู้สึกนึกคิดของผู้รับสารได้ทันที

3) สื่อเฉพาะกิจ (specialized media) เป็นสื่อที่ผลิตขึ้นมาโดยมีเนื้อหาเฉพาะและจุดมุ่งหมายหลักอยู่ที่ผู้รับสารเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สื่อประเภทโสตทัศนูปกรณ์ (audio visual media) และสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ (print media) ซึ่งสื่อเฉพาะกิจจัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ การใช้สื่อเฉพาะกิจ จึงหมายความว่า ผู้ส่งสารสามารถส่งข่าวสารเฉพาะเรื่องให้กับผู้รับสารนั้นๆ และสื่อเฉพาะกิจยังสามารถทำให้ผู้รับสารที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้รับทราบข่าวสารความรู้โดยตรงและถูกต้อง อันจะส่งผลต่อการตัดสินใจและการลงมือปฏิบัติไปในทางที่ผู้ส่งสารต้องการ ดังนั้น การประชาสัมพันธ์ คือ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีกับกลุ่มเป้าหมาย และ โน้มน้าวให้เกิดความร่วมมือกับองค์กร

2. แนวคิด ทฤษฎี และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์

จากการทบทวนวรรณกรรมการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของแนวคิด ทฤษฎี และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ไว้ดังต่อไปนี้

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2551, น. 1) ทุกวันนี้ เราต้องประสบกับปัญหาต่างๆ มากมาย บางปัญหาที่สามารถแก้ไขโดยลำพังตนเองได้ แต่มีหลายๆ ปัญหาที่นับวันจะทวีความรุนแรงและยากต่อการแก้ปัญหาโดยลำพัง ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็นที่เราจะต้องหันหน้าเข้าหากัน รวมกลุ่มกันเพื่อร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหาเหล่านั้นๆ และรวมไปถึงการร่วมกันทำเพื่อรับประโยชน์ร่วมกัน และจากลักษณะที่เราเข้ามารวมกลุ่มนั้น บ้างก็รวมกันในช่วงเวลาสั้นๆ ไม่ถาวร บ้างก็รวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่นยืนยาวและพัฒนาไปสู่กลุ่มที่ยั่งยืนเข้มแข็ง มั่นคง ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกที่มาร่วมกลุ่มกันอย่างมากมาย ซึ่งมีปรากฏให้เห็นและในหลายๆ ประเทศ ก็นำแบบอย่างที่ดีของการรวมกลุ่มกันนี้มาแก้ปัญหา โดยเฉพาะเรื่องของการทำมาหากิน การแก้ปัญหาหนี้สิน การแก้ปัญหาการเอาเปรียบ การบีบคั้นทางสังคม ซึ่งการรวมกลุ่มที่กล่าวมานี้ ก็คือ สหกรณ์ นั่นเอง

2.1 ความหมายของ “สหกรณ์” (Cooperatives)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานพระดำรัสเนื่องในโอกาสที่ผู้นำสหกรณ์ ฝ่าทุลละอองรัฐพระบาท เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2521 กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2551, น. 23-25) ความว่า “สหกรณ์นี้มีความหมาย คำว่า “สห” ก็ด้วยกัน “กรณ์” การทำงาน ทำกิจการต่างๆ ความหมายว่า สหกรณ์ แปลว่าการทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกันนี้ลึกซึ้งมาก เพราะจะต้องร่วมมือกันทุกด้าน ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยร่างกาย ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยสมอง และงานการที่ทำด้วยใจ ทุกอย่างนี้ขาดไม่ได้ต้องพร้อม”

พระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกร พระบิดาแห่งการสหกรณ์ไทย ประธานคำแปลของสหกรณ์ว่า “สหกรณ์ เป็นวิธีการจัดการรูปแบบหนึ่ง ซึ่งบุคคลหลายคนรวมกัน เข้าด้วยความสมัครใจ ในฐานะที่เป็นมนุษย์เท่ากัน และโดยความมีสิทธิเสมอหน้ากันหมด เพื่อจะบำรุงตนให้เกิดความจำเริญในทางทรัพย์สิน”

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 (มาตรา 4) ได้ให้ความหมายของคำว่าสหกรณ์ว่า “สหกรณ์ หมายถึง คณะบุคคลซึ่งรวมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้”

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้นิยามของสหกรณ์ว่า “สหกรณ์ หมายถึง องค์กรทางเศรษฐกิจและสังคม ที่สมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้น ด้วยการลงหุ้นร่วมกัน จัดการร่วมกันในการผลิต การจำหน่าย หรือบริการตามความต้องการ หรือผลประโยชน์อย่างเดียวกัน ของบรรดาสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิ์ออกเสียงได้หนึ่งเสียงในการบริหารสหกรณ์ โดยไม่ขึ้นกับจำนวนหุ้นที่เหลืออยู่ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ โคนม คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนว่าด้วยกฎหมายสหกรณ์”

องค์การสัมพันธ์สหกรณ์ระหว่างประเทศ The International Co-operative Alliance : I.C.A. (1995) ได้ให้ความหมายของสหกรณ์ว่า “สหกรณ์ เป็นองค์การอิสระของบุคคลซึ่งร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยการดำเนินวิสาหกิจที่เป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตย”

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่าความหมายสหกรณ์ คือ องค์กรของคณะบุคคลที่รวมตัวกัน มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม การกินดีอยู่ดีมีสันติสุขของมวลสมาชิก

2.2 ลักษณะพื้นฐานของสหกรณ์

ฮานส์ มังก์เนอร์ (Hans H Munkner) ชาวเยอรมันนี้ ได้กำหนดลักษณะมูลฐานของสหกรณ์ ประกอบด้วย

- 2.2.1 กลุ่มบุคคลซึ่งมีประโยชน์อย่างเดียวกันในทางเศรษฐกิจและสังคม
- 2.2.2 เจตนารมณ์ในการช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 2.2.3 จัดตั้งองค์การธุรกิจขึ้น และมีการร่วมกันดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์
- 2.2.4 วัตถุประสงค์ขององค์การคือ การส่งเสริมในด้านผลประโยชน์ของสมาชิกและของครอบครัว

2.3 อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2551, น. 85-86) จากการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2544 ได้ศึกษาแถลงการณ์ขององค์การสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (The International Co-operative Alliance: I.C.A.) ว่าด้วยเอกลักษณ์ของสหกรณ์สรุปได้ ดังนี้

2.3.1 อุดมการณ์สหกรณ์ (Cooperatives Ideology) คือ ความเชื่อร่วมกันในเรื่องของการช่วยเหลือตนเอง และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามหลักการสหกรณ์ว่าจะนำไปสู่การกินดีอยู่ดี มีความเป็นธรรม และก่อให้เกิดสันติสุขในสังคม

- 1) การช่วยตนเอง คือ
 - (1) ขยัน ไม่เกียจคร้าน มีความอดทน และอดกลั้น
 - (2) ประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่สุรุ่ยสุร่าย แต่มีความอดออมมัธยัสถ์
 - (3) พัฒนาตน ใฝ่หาความรู้เพิ่มอยู่เสมอ ทั้งในเรื่องวิชาชีพ และเรื่องอื่นๆ
 - (4) หลีกพ้นอบาย การประพฤติดตนให้อยู่ห่างไกลจากอบายมุขทั้งหลาย ซึ่งเป็นบ่อเกิดของความสุรุ่ยสุร่าย
- 2) การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คือ
 - (1) การเสียสละเพื่อส่วนรวม (ชอบความเป็นธรรม ไม่เห็นแก่ตัว และไม่เอาตัวรอดอยู่คนเดียว)
 - (2) ร่วมมือกันพัฒนา (การมองเห็นความทุกข์ยากของผู้อื่นเป็นสิ่งที่ต้องช่วยเหลือ ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม)
 - (3) ซื่อตรงต่อกติกา (การมีความซื่อสัตย์ มีความสุจริต มีวินัย และการรักษา กติกาที่ได้ตั้งไว้)

(4) มีเมตตารักใคร่กัน (การให้อภัยต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวกัน และไว้วางใจกัน ในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน)

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2551, น. 87-104) จากแถลงการณ์ขององค์การสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (The International Co-operative Alliance: I.C.A.) เมื่อพ.ศ. 2538 เรื่องเอกลักษณ์ของสหกรณ์ ได้ให้ความหมายของหลักการสหกรณ์ว่า

2.3.2 หลักการสหกรณ์ (Cooperatives Principles) คือ “แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม” โดยองค์การสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (ICA) ได้มีการนำเอาหลักสหกรณ์รูปแบบเดิมของ “รอชเดล” มาพิจารณาปรับเปลี่ยนให้มีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ในที่ประชุมสมัชชาขององค์การสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ ครั้งที่ 31 ที่เมืองแมนเชสเตอร์ ประเทศอังกฤษ เมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. 1995 ที่มีชื่อเรียกว่า Centennial Congress (100 ปี CIA) ได้ให้การรับรองหลักสากลใหม่ ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญรวม 7 ประการ ได้มีการยกประเด็นที่เป็นสาระสำคัญของแต่ละหลักการเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน ดังนี้

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง (Voluntary and Open Membership)

สหกรณ์เป็นองค์การของความสมัครใจ เปิดรับบุคคลทุกคนซึ่งสามารถใช้บริการของสหกรณ์ได้โดยปราศจากข้อกีดกันทางเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา และบุคคลนั้นต้องเต็มใจรับผิดชอบในฐานะสมาชิก

ประเด็นสำคัญของหลักการสหกรณ์ข้อที่ 1

1) สหกรณ์ให้ความสำคัญแก่คนซึ่งสมัครใจที่จะเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ หรือออกจากสหกรณ์

2) สหกรณ์เปิดรับบุคคลซึ่งสามารถใช้บริการของสหกรณ์ และเต็มใจรับผิดชอบ ในฐานะสมาชิก โดยปราศจากการกีดกันในเรื่องเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา
วิธีการนำหลักการสหกรณ์ข้อที่ 1 ไปใช้

1) การรับสมัครสมาชิกต้องเป็นไปโดยการเปิดกว้างไม่กีดกันในเรื่องของเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา

2) การเข้าและออกจากการเป็นสมาชิก จะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจของตนเอง ไม่ใช่เพราะถูกบีบบังคับหรือข่มขู่จากผู้อื่น ตนเองเป็นผู้ตัดสินใจโดยอิสระ ทั้งนี้ควรเกิดจากความเลื่อมใสในคุณค่าของสหกรณ์ และมองเห็นประโยชน์ที่ได้จากสหกรณ์

3) คุณสมบัติของสมาชิกจะถูกกำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ และสอดคล้องกับการจัดตั้งสหกรณ์แต่ละประเภท

4) การพิจารณาผู้ที่จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ให้ได้สมาชิกที่มีคุณภาพจะกำหนดคุณสมบัติ และวิธีการรับสมัครที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ สหกรณ์อาจปฏิเสธการรับสมาชิกเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความเดือดร้อนแก่เพื่อนสมาชิกได้

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักการประชาธิปไตย (Democratic Member Control)

สหกรณ์เป็นองค์การที่มีความเป็นประชาธิปไตย ที่มีควบคุมโดยมวลสมาชิก ซึ่งทุกคนมีส่วนร่วมในการควบคุมกำหนดนโยบาย รวมถึงการตัดสินใจต่างๆ ของสหกรณ์ ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายหากได้รับการคัดเลือกเข้ามาเป็นตัวแทนของสมาชิก จะต้องมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน สมาชิกของสหกรณ์ ในชั้นปฐม จะมีสิทธิออกเสียงเพื่อลงความเห็นอย่างเท่าเทียมกัน คือ สมาชิกหนึ่งคนมีเพียงหนึ่งเสียง ส่วนสหกรณ์ในระดับ อื่นๆ ก็ต้องดำเนินการในลักษณะที่เป็นประชาธิปไตยเช่นกัน

ประเด็นสำคัญของหลักการสหกรณ์ข้อที่ 2

1) สหกรณ์เป็นองค์การประชาธิปไตยที่ควบคุมโดยมวลสมาชิก ในการกำหนดนโยบาย การควบคุมดูแล และการตัดสินใจ โดยสมาชิกทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการออกเสียงลงมติสมาชิกหนึ่งคน มีเพียงหนึ่งเสียง (ในชั้นปฐม) ใช้เสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ตัดสิน โดยไม่คำนึงถึงจำนวนหุ้นของสมาชิกแต่ละคน และไม่สามารถออกเสียงแทนกันได้

2) สมาชิกทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน ในการเลือกและรับเลือกเป็นกรรมการ เพื่อทำหน้าที่บริหารงานสหกรณ์แทนสมาชิก

วิธีการนำหลักการสหกรณ์ข้อที่ 2 ไปใช้

1) การออกเสียงหรือลงมติโดยยึดหลักเสียงข้างมากในการพิจารณาตัดสินใจ มีการกำหนดวิธีการออกเสียงไว้ในกฎหมาย ข้อบังคับ หรือระเบียบ เช่น การเลือกตั้ง หรือการถอดถอนกรรมการ ใช้เสียงข้างมากของสมาชิกหรือตัวแทนสมาชิกที่มาประชุมใหญ่เป็นเกณฑ์ตัดสิน เว้นแต่ในกรณีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ และการเลิกสหกรณ์ต้องออกเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของสมาชิกที่มาประชุมใหญ่ เป็นต้น

2) สมาชิกมีสิทธิออกเสียงเท่าเทียมกันคนละหนึ่งเสียง และไม่สามารถออกเสียงแทนกันได้ หากผลการออกเสียงมีคะแนนเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มได้อีก 1 เสียง เพื่อเป็นการชี้ขาด โดยไม่ละเลยเสียงข้างน้อย

3) มีการกำหนดโครงสร้างสหกรณ์ แผนงาน งบประมาณประจำปีของสหกรณ์ การจัดสรรกำไรสุทธิ โดยคำนึงถึงโอกาสในการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือออกเสียงได้สะดวก และเป็นไปตามลักษณะของกิจกรรมในการดำเนินงาน

4) การออกเสียงหรือการลงมติในสหกรณ์ระดับอื่นสามารถจัดการได้ตามความเหมาะสม แต่ต้องเป็นไปตามครรลองของวิถีประชาธิปไตย เช่น คณะเสียงของแต่ละสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกชุมนุมสหกรณ์ อาจต่างกันตามจำนวนของสมาชิก หรือปริมาณธุรกิจก็ได้

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก (Member Economic Participation)

มวลสมาชิกทุกคนพึงร่วมทุนกับสหกรณ์อย่างเท่าเทียมกัน และมีการควบคุมการใช้เงินทุนของสหกรณ์ตามวิถีประชาธิปไตย ซึ่งอย่างน้อยในส่วนของเงินทุนนี้ จะต้องมีส่วนร่วมสิทธิ์ที่เป็นส่วนรวมของสหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์สามารถได้รับผลตอบแทนจากเงินทุนของตนอย่างจำกัด ภายใต้เงื่อนไขของความเป็นสมาชิกสหกรณ์ เหล่าสมาชิกจะมีการจัดสรรเงินส่วนเกินของสหกรณ์ เพื่อใช้ในวัตถุประสงค์เพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง หรือทั้งหมดในเรื่องดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ของตน
- 2) เก็บเป็นกองทุนสำรอง
- 3) จัดสรรคืนให้กับสมาชิกตามสัดส่วนธุรกรรมที่ทำกับสหกรณ์
- 4) สนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

ประเด็นสำคัญของหลักการสหกรณ์ข้อที่ 3

1) สมาชิกเท่านั้นที่มีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของสหกรณ์โดยการถือหุ้นในสหกรณ์ ซึ่งมูลค่าหุ้นในสหกรณ์จะมีมูลค่าคงที่ และได้รับเงินปันผลในอัตราจำกัด

2) การทำธุรกิจของสหกรณ์เป็นการมุ่งเน้นตอบสนองความต้องการของสมาชิกเป็นหลัก สหกรณ์ไม่แสวงหากำไรจากสมาชิก เพราะสมาชิกเป็นทั้งเจ้าของสหกรณ์ และผู้ใช้บริการ (Co-Owner and Customer)

3) เมื่อนำทุนที่รวมกันมาดำเนินธุรกิจจนมีกำไร หรือส่วนเหลือทางธุรกิจแล้ว การจัดสรรกำไรสุทธิของสหกรณ์ให้จัดสรรเป็นทุนสำรองก่อน ส่วนที่เหลือให้จัดสรรเป็นเงินปันผลเงินเฉลี่ยคืน หรือทุนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมอื่นๆ ที่สมาชิกเห็นชอบ

วิธีการนำหลักการสหกรณ์ข้อที่ 3 ไปใช้

1) สมาชิกต้องถือหุ้นในสหกรณ์เพื่อให้ได้มาซึ่งความเป็นเจ้าของ และเพื่อสิทธิในการได้รับการบริการจากสหกรณ์ โดยได้รับผลตอบแทนจากการถือหุ้นในอัตราที่จำกัด และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเข้ามาแสวงหากำไรจากการถือหุ้นในสหกรณ์ จึงไม่ให้สมาชิกคนใดถือหุ้นเกินหนึ่งในห้าของหุ้นทั้งหมด

2) การจัดสรรเงินส่วนเกินสุทธิ (ถ้ามีกำไรสุทธิ) อันเกิดจากการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ สหกรณ์อาจจะนำมาจัดสรรโดยได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ คือ

(1) เป็นเงินสำรองเพื่อขยายกิจการหรือพัฒนาสหกรณ์ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของกำไรสุทธิ

(2) เป็นเงินปันผลให้สมาชิกตามหุ้นที่มีการชำระแล้ว แต่ต้องไม่เกินกว่าอัตราที่ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงสำหรับสหกรณ์แต่ละประเภท

(3) เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้สมาชิกสหกรณ์ ตามส่วนของธุรกิจที่สมาชิกได้กระทำไว้กับสหกรณ์ในระหว่างปีบัญชี

(4) เป็นเงินโบนัสให้แก่คณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิในปีบัญชีนั้น

(5) เป็นทุนสะสมไว้ สำหรับดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งของสหกรณ์ตามที่ได้มีการกำหนดในข้อบังคับของสหกรณ์

หลักการที่ 4 การปกครองตนเอง และความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence)

สหกรณ์ถือเป็นองค์การอิสระที่มีการพึ่งพาตนเอง อยู่ภายใต้การควบคุมของสมาชิก หากสหกรณ์เข้าขั้นๆ ทำข้อตกลงร่วมกับหน่วยงานหรือองค์การอื่นๆ รวมทั้งรัฐบาลหรือแสวงหาเงินทุนจากแหล่งภายนอกจะต้องมั่นใจได้ว่าการกระทำของสหกรณ์นั้นอยู่ภายใต้การควบคุมแบบประชาธิปไตยโดยสมาชิก และต้องดำรงไว้ซึ่งความเป็นอิสระและเป็นกลาง

ประเด็นสำคัญของหลักการสหกรณ์ข้อที่ 4

1) สหกรณ์มุ่งเน้นการพึ่งพาตนเองเป็นหลัก หมายถึง การบริหารจัดการโดยมีสิทธิและอำนาจในการควบคุมการดำเนินงานสหกรณ์อย่างเป็นอิสระ ปราศจากการแทรกแซงจากการเมือง หรือจากภายนอก รวมทั้งนำหลักการบริหารแบบธรรมาภิบาลและการตรวจสอบควบคุมภายในที่ดีมาใช้ในการบริหารจัดการสหกรณ์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานสูงสุด

2) เป็นอิสระ หมายถึง การทำนิติกรรมใดๆ รวมทั้งการทำสัญญาข้อตกลงกับหน่วยงานราชการและหน่วยงานอื่นๆ สหกรณ์ต้องเป็นอิสระในการตัดสินใจตามเงื่อนไข ที่สหกรณ์ยอมรับได้ ดังนั้นสหกรณ์ต้องดำรงไว้ซึ่งอำนาจในการบริหารสหกรณ์ที่ได้รับมาจาก มวลสมาชิก และต้องรักษาคุณภาพในการบริหารเพื่อให้เกิดเสถียรภาพในการปกครองตนเอง

วิธีการนำหลักการสหกรณ์ไปใช้

1) ในการปกครองตนเองต้องมีโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน และมีระบบการตรวจสอบฝ่ายบริหาร โดยที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ ซึ่งอาจเป็นสมาชิกหรือบุคคลภายนอก หรือนิติบุคคลก็ได้

2) การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ สหกรณ์ต้องมีความสามารถในการดูแลตนเอง คุ้มครองตนเอง บริหารงานเอง และตัดสินใจในการดำเนินงานเองได้ โดยมวลสมาชิก ตามมติที่ประชุมใหญ่

3) ความเป็นอิสระของสหกรณ์ต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดแห่งกฎหมาย

4) การทำนิติกรรมใดๆ รวมถึงการได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากรัฐ หรือบุคคลภายนอก ต้องอยู่ในเงื่อนไขที่สหกรณ์ยอมรับได้

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ (Education, Training and Information)

สหกรณ์ควรจัดให้มีการศึกษาและฝึกอบรมแก่บรรดาสมาชิก ผู้แทนสมาชิก จากการเลือกตั้ง ผู้จัดการ และพนักงานเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นสามารถช่วยพัฒนา สหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้สหกรณ์ควรให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะและประโยชน์ ของสหกรณ์ให้กับประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนและผู้นำแนวคิด

ประเด็นสำคัญของหลักการสหกรณ์ข้อที่ 5

1) มุ่งให้การศึกษแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป รวมถึงผู้ที่จะเป็นสมาชิก สหกรณ์ให้มีความรู้ และความเข้าใจในสหกรณ์ รวมทั้งความสำนึกในความเป็นเจ้าของ ตระหนัก ในสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก เพื่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ให้พัฒนาอย่างยั่งยืน

2) มุ่งให้การฝึกอบรมแก่บุคลากรสหกรณ์พัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ เพื่อให้การดำเนินงานสหกรณ์มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

3) สารสนเทศมุ่งเน้นการให้ข่าวสาร ข้อมูลการประชาสัมพันธ์แก่สาธารณชน ในทุกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ทราบถึงประโยชน์ คุณลักษณะ ความเคลื่อนไหวในสหกรณ์ และการสร้าง ภาพพจน์ที่ดี

วิธีการนำหลักการสหกรณ์ไปใช้

1) มีการจัดสรรกำไรสุทธิของสหกรณ์ เพื่อเป็นทุนการศึกษาอบรมอย่างเหมาะสม และพอเพียง รวมทั้งสนับสนุนการศึกษาวิจัยทางสหกรณ์ด้วย

2) มีการพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์ในทุกระดับ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3) มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในรูปแบบสื่อต่างๆ เพื่อให้ ความรู้ความเข้าใจ และการสร้างทัศนคติที่ดีแก่สมาชิก เยาวชน ผู้นำทางความคิด และประชาชนทั่วไป

4) มีคณะกรรมการการศึกษา ทำหน้าที่ในการจัดทำแผน และดำเนินการ ฝึกอบรมบุคลากรสหกรณ์และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

5) ควรมีแผนกสมาชิกสัมพันธ์ เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกได้รับรู้ความเคลื่อนไหวของสหกรณ์ และรับฟังข้อคิดเห็นรวมทั้งข้อมูลที่สำคัญจากสมาชิก เป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two-ways communication)

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperatives)

สหกรณ์พึงให้บริการแก่สมาชิกอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพที่สุด เพื่อสร้างความเข้มแข็งของขบวนการสหกรณ์ โดยร่วมมือกันอย่างจริงจังเป็นขบวนการ ตามโครงสร้างทั้งระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับชาติและระดับนานาชาติ

ประเด็นสำคัญของหลักการสหกรณ์ข้อที่ 6

1) การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ใช้หลักการเดียวกันกับการร่วมมือของมวลสมาชิก ซึ่งก่อให้เกิดการประหยัดด้วยขนาด (Economy of scale) เพื่ออำนวยผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคมแก่สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็ง แก่ขบวนการสหกรณ์

2) สร้างขบวนการสหกรณ์ให้เกิดความเข้มแข็ง มีการรวมตัวกันของสหกรณ์ระดับท้องถิ่นเพื่อทำกิจกรรมหรือทำธุรกิจระหว่างกัน (ไม่ใช่เป็นการแข่งขันกับสหกรณ์ด้วยตนเอง) จากนั้นให้มีการรวมตัวกันของสหกรณ์ในแนวดิ่งขึ้นเป็นระดับชาติ ระดับภูมิภาคต่างๆ จนถึงระดับนานาชาติ

วิธีการนำหลักสหกรณ์ข้อที่ 6 ไปใช้

1) มีการรวมตัวกัน หรือเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ เช่น การรวมกันซื้อ การรวมกันขาย หรือ รวมถึงการฝากเงิน การกู้ยืมเงินระหว่างสหกรณ์ การใช้ปัจจัยการผลิต การสร้างเครื่องหมายการค้า การขนส่งร่วมกัน ฯลฯ

2) สหกรณ์ในระดับเดียวกัน อาจมีการควบเข้ากันเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ขึ้น

3) สหกรณ์ในระดับท้องถิ่นสามารถรวมกันจัดตั้งเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับจังหวัด และระดับชาติได้ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของขบวนการสหกรณ์ให้เป็นเอกภาพ เพื่อแพร่ขยายอุดมการณ์สหกรณ์ คือ การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันไปสู่ทุกแห่งในโลก

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern For Community)

สหกรณ์พึงดำเนินงาน มุ่งเน้นไปที่ความต้องการของสมาชิก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนตามนโยบายต่างๆ ที่สมาชิกเห็นชอบ

ประเด็นสำคัญของหลักการสหกรณ์ข้อที่ 7

1) สหกรณ์เป็นองค์การทางเศรษฐกิจและสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่สหกรณ์ตั้งอยู่ ฉะนั้น การดำเนินการของสหกรณ์จึงเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม การช่วยเหลือเกื้อกูลพึ่งพาอาศัย เอื้ออาทรกันระหว่างสหกรณ์กับชุมชนจะส่งผลให้ การพัฒนาสหกรณ์ และชุมชนเข้มแข็งไปพร้อมๆ กัน

2) สหกรณ์พึงดำเนินกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิต กิจกรรมการแปรรูป กิจกรรมทางสังคมต่างๆ

- (1) ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเท่าที่จำเป็น
- (2) สนับสนุนให้มีการลดการใช้สารเคมี
- (3) การปลูกจิตสำนึก เรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อม

2.3.3 วิธีการสหกรณ์ (Cooperative Practices)

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2551, น. 105-106) จากแถลงการณ์ขององค์การสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (The International Co-operative Alliance: I.C.A.) ในที่ประชุม เชิงปฏิบัติการเรื่อง อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2544 ได้ให้ความหมายของวิธีการสหกรณ์ว่า

“วิธีการสหกรณ์” (Co-operatives Practices) หมายถึง การนำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิก และชุมชน โดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี

จากการที่สหกรณ์เป็นการรวมคนที่มีอุดมการณ์สหกรณ์ในการช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มารวมกลุ่มกันทำธุรกิจร่วมกันตามหลักการสหกรณ์ 7 ประการ เพื่อมุ่งแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก ในการดำเนินการแบบสหกรณ์ หรือที่เรียกว่า วิธีการสหกรณ์นั้นแตกต่างไปจากการรวมกันในรูปแบบอื่น วิธีการสหกรณ์ คือการรวมกันทำมิใช่ต่างคนต่างทำ เช่น ร่วมกันกู้เงิน ร่วมกันซื้อปุ๋ย ยา ข้าวสาร ร่วมกันขายพืชผลที่ผลิตได้ เป็นต้น การรวมกันจำเป็นต้องนำ หลักการสหกรณ์มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม พฤติกรรมที่สำคัญของการรวมกันเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จอาจแยกได้ 2 ประการ คือ

1) การร่วมแรง ประกอบด้วย

- (1) *แรงกาย* คือ คนที่มาร่วมกันทำงาน ในสหกรณ์ก็คือสมาชิกนั่นเอง
- (2) *แรงทรัพย์* คือ เงินที่เอามารวมกันเป็นทุนในการทำงานนั้นๆ หมายถึง เงินทุนจากหุ้น เงินทุนสำรอง เงินฝากออมทรัพย์ และเงินอื่นๆ
- (3) *แรงความคิด* คือ ข้อมูลความรู้ รวมถึงประสบการณ์ต่างๆ ที่สมาชิกลำมาร่วมกันทำงานให้เกิดความสำเร็จ

2) การร่วมใจ ประกอบด้วย

- (1) ซื่อสัตย์ต่อตนเองและต่อหมู่คณะ
- (2) เสียสละเพื่อส่วนรวม
- (3) สามัคคี มีความพร้อมเพรียงกัน รวมตัวกันด้วยความตั้งใจเพื่อผลที่ดียิ่ง
- (4) มีวินัย คือการอยู่ในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และกติกาที่กำหนดไว้

โดยสรุป วิธีการสหกรณ์เป็นการกระทำใดๆ เมื่อมีการจัดตั้งสหกรณ์ โดยเป็นพฤติกรรมทั้งร่างกายและจิตใจเพื่อให้บรรลุความเชื่ออันเป็นอุดมการณ์สหกรณ์ซึ่งสามารถแยกเป็นกิจกรรมได้ กรมส่งเสริมสหกรณ์วาระแห่งชาติด้านสหกรณ์ (2556, น. 1-4) ดังนี้

1) การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ บุคคลจะต้องมีความสมัครใจ มีการพิจารณา โดยคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ตามหลักประชาธิปไตย เมื่อเข้าเป็นสมาชิกแล้วจะต้องถือหุ้น เพื่อร่วมทุนให้กับสหกรณ์ จึงจะมีสิทธิในการเป็นสมาชิกของสหกรณ์

2) ร่วมกิจการกับสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์ทุกคนจำเป็นต้องเข้าร่วมการประชุม ต่างๆ ตามสิทธิและหน้าที่ของตน โดยใช้หลักการประชาธิปไตยในการประชุม การเลือกตั้งตัวแทน จากสมาชิกเข้าไปทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ การกำหนดนโยบายต่างๆ ของสหกรณ์ ในที่ประชุมใหญ่ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้ สมาชิกสหกรณ์จะต้องมีส่วนร่วม ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้นตามหลักการมีส่วนร่วม หากมีปัญหาหรือต้องการที่จะพัฒนา จะมีการให้การศึกษาอบรม เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร กิจกรรม ต่างๆ ของสหกรณ์ อาจเป็นธุรกิจหรือเป็น การบริการ ตามแต่สหกรณ์จะกำหนด ซึ่งต้องเป็นไปตามหลักการปกครองตนเองและหลักความเป็นอิสระ ที่มีการร่วมมือกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถ้ายังไม่บรรลุเป้าหมาย สามารถร่วมมือกับสหกรณ์อื่น เพื่อให้มีพลังสู่เป้าหมายได้ยิ่งขึ้น ตามหลักการร่วมมือระหว่างสหกรณ์

3) รับผิดชอบ เป็นผลาร่วมกิจการกับสหกรณ์ เมื่อกระทำสิ่งใดลงไปจะต้อง มีความรับผิดชอบ เช่น การกู้เงินจากสหกรณ์เมื่อกู้ไปแล้วจะต้องรับผิดชอบในการชำระคืน หากผิด ชำระสมาชิกจะต้องยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการทางกฎหมาย การรับผิดชอบ คือการรับ ผลประโยชน์แบ่งปันจากการร่วมกิจการทั้งส่วนรวมและส่วนรายคนในรูปของตัวเงินหรือการรับบริการ รวมไปถึงการแบ่งปันตามชอบให้กับชุมชนตามหลักการเอื้ออาทรต่อชุมชน

2.3.4 ประเภทของสหกรณ์

เมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2548 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกกฎกระทรวง เพื่อกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 33 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติ บางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับ มาตรา 35 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวง ประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน ทั้งหมด 7 ประเภท กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2548)

ทั้งนี้ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 122 ตอนที่ 63 ก วันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2548 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป โดยมีความหมาย ของสหกรณ์ในแต่ละประเภท ดังนี้

1) *สหกรณ์การเกษตร* คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในกลุ่มผู้มีอาชีพทางเกษตร ได้จัดการจัดตั้งและจดทะเบียนต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นประเภทนิติบุคคล โดยมีจุดประสงค์ในการที่จะช่วยให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกันมีการช่วยเหลือกัน เพื่อแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยให้สมาชิกมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

(1) วัตถุประสงค์ สหกรณ์การเกษตรดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์ เพื่อส่งเสริมการดำเนินธุรกิจร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและแก่ส่วนรวมทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์

(2) ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ ช่วยเพิ่มปัจจัยการผลิตจากการกู้เงินจากสหกรณ์มาประกอบอาชีพ ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ ทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง รวมทั้งการศึกษาหาความรู้ต่างๆ เช่น การใช้เทคโนโลยีในการผลิต พันธุ์สัตว์ พันธุ์พืช การขยายปราบศัตรูพืช การใช้ปุ๋ย การเก็บรักษาผลผลิตเพื่อให้มีคุณภาพ ได้ผลผลิตที่ตรงตามความต้องการของตลาด ส่งผลให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในทุกด้าน

2) *สหกรณ์ประมง* คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำหรือในหมู่ชาวประมง เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพ ที่ไม่สามารถแก้ไขได้ตามลำพัง จึงเกิดการรวมตัวกันโดยยึดอุดมการณ์ การช่วยตนเองและช่วยเหลือกันและกัน

(1) วัตถุประสงค์ เพื่อให้ความรู้ทางวิชาการในเรื่องต่างๆ เช่น การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม และมีคุณภาพในการประกอบอาชีพแก่สมาชิก รวมทั้งการจัดหาเงินทุน เพื่อให้สมาชิกกู้ไปลงทุนประกอบอาชีพ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในการประมงมาจำหน่าย การจำหน่ายพันธุ์สัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์สำหรับสัตว์น้ำ รวมถึงการส่งเสริมการออมและสวัสดิการสงเคราะห์สมาชิกเมื่อประสบภัยพิบัติ

(2) ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ ทำให้สมาชิกมีแหล่งเงินกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ มาลงทุน ซื้อวัสดุอุปกรณ์และสิ่งของจำเป็นที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายในราคาที่เป็นธรรม เมื่อมีผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์สหกรณ์จะรวบรวมขายให้ในราคาที่สูงขึ้น การรับฝากเงินจากสมาชิกเพื่อความสะดวกรวดเร็ว และการให้การศึกษอบรมเกี่ยวกับอาชีพประมง ตามหลักวิชาการเพื่อการผลิตที่มีคุณภาพ และมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการในตลาด

3) *สหกรณ์นิคม* คือ สหกรณ์ที่มีรูปแบบคล้ายกับสหกรณ์การเกษตรมีการจัดสรรที่ดินเพื่อการทำกินให้กับสมาชิก มีการจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและปัจจัยพื้นฐานต่างๆ รวมถึงการจัดหาสินเชื่อเพื่อปัจจัยการผลิต เพื่อจัดหาสิ่งของจำเป็น การส่งเสริมอาชีพ การแปรรูปทางการเกษตร และด้านสาธารณูปโภคเพื่อให้บริการแก่สมาชิก

(1) วัตถุประสงค์

ก. เพื่อการจัดนิคม คือ การจัดหาที่ดินมาให้ประชาชนประกอบอาชีพทางการเกษตร รวมถึงการให้บริการด้านสาธารณูปโภคต่างๆ

ข. เพื่อการจัดสหกรณ์ คือ การรวบรวมผู้ที่ได้รับจัดสรรที่ดิน มาร่วมกันจัดตั้งเป็นสหกรณ์

(2) ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ ทำให้สมาชิกมีสถาบันที่เป็นสื่อกลางสำหรับการรับบริการต่างๆ จากภาครัฐ และช่วยอำนวยความสะดวกในด้านสินเชื่อ การร่วมกันซื้อ-ขาย การส่งเสริมในด้านการเกษตร และการฝึกอบรมให้กับสมาชิกเพื่อสร้างระบบที่ดีในการจัดหา การผลิต และการตลาด ให้มีอาชีพมั่นคง มีความเป็นอยู่ที่ดี

4) สหกรณ์ร้านค้า คือ สหกรณ์ที่ผู้บริโภคร่วมกันจัดตั้งขึ้น เพื่อจัดหาสินค้าเครื่องอุปโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป โดยจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ในประเภทสหกรณ์ร้านค้า เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค และเพื่อผดุงฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิก

(1) วัตถุประสงค์ เพื่อจัดสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภค และบริการต่างๆ ที่สมาชิก มีความต้องการมาจำหน่าย ช่วยจำหน่ายสิ่งของที่มาจากสมาชิก ให้ความรู้ในด้านสหกรณ์ และด้านการค้าแก่สมาชิกสหกรณ์ สร้างการรู้จักประหยัดอดออม การช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือกัน รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภายในและนอกประเทศ

(2) ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ ทำให้สมาชิกมีสถานที่ซื้อขายสินค้าจำเป็นตามราคาตลาดในชุมชน ซึ่งเป็นสินค้าที่ดีมีคุณภาพ เทียบตรงในการชั่ง ตวง วัด ตามความต้องการของสมาชิก เมื่อสิ้นปีสหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปี สมาชิกจะได้รับเงินปันผลตามหุ้น และเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์ การซื้อขายด้วยเงินสดสินค้าจะมีราคาที่ถูกกว่าเงินผ่อน ทำให้สมาชิกมีความรอบคอบในการใช้จ่ายเงิน ก่อให้เกิดการประหยัดและอดออม ส่งผลให้สหกรณ์ มีเงินทุนหมุนเวียนจำนวนมากพอในการจัดหาสินค้าราคาถูกมาจำหน่ายเพื่อประโยชน์ของสมาชิก

5) สหกรณ์บริการ คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นโดยมีประชาชนที่มีอาชีพเดียวกัน หรือที่ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องเดียวกันมารวมตัวกันจำนวนไม่น้อยกว่า 10 คนขึ้นไป เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ในการประกอบอาชีพ สร้างความมั่นคงในอาชีพ และรักษาอาชีพดั้งเดิมที่ดีอยู่แล้วให้คงอยู่ต่อไป

(1) วัตถุประสงค์ เพื่อดำเนินธุรกิจด้านการบริการ ส่งเสริมสวัสดิการ ให้แก่สมาชิกและครอบครัว ให้สมาชิกสามารถช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิก รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อความก้าวหน้าของกิจการ

(2) ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ สมาชิกมีสหกรณ์เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาฝีมือการผลิตผลิตภัณฑ์ต่างๆ ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาด มีแหล่งรวมซื้อรวมขายผลิตภัณฑ์และอุปกรณ์ในการผลิตผลิตภัณฑ์ ช่วยให้สมาชิกสหกรณ์ประกอบอาชีพได้ถูกต้อง ตามกฎหมาย มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองในราคาประหยัดและมีความปลอดภัยในชีวิต เมื่อสิ้นปี ทางบัญชีถ้าสหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปี สมาชิกสหกรณ์จะได้รับเงินปันผลตามหุ้น และเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์

6) สหกรณ์ออมทรัพย์ คือ สถาบันการเงินแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลที่มีอาชีพอย่างเดียวกัน ทำงานที่เดียวกัน หรืออาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกันมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์และให้กู้ยืมเมื่อเกิดความจำเป็นหรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ออกเงยและได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

(1) วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ โดยการรับฝากเงินและให้ผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์ และโดยการถือหุ้นหัก ณ ที่จ่ายเป็นรายเดือน แต่ไม่เกิน 1 ใน 5 ของหุ้นทั้งหมด เมื่อสิ้นปีทางบัญชีต้องจ่ายเงินปันผลค่าหุ้นให้แก่สมาชิกในอัตราที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งให้บริการด้านเงินกู้แก่สมาชิกตามความจำเป็น

(2) ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ เป็นแหล่งเงินฝากและเงินกู้ของสมาชิก ทำให้สมาชิกรู้จักเก็บออมเงิน และไม่ต้องไปกู้เงินนอกระบบ ทำให้สถาบันครอบครัวมีความมั่นคงขึ้น

7) สหกรณ์เครดิตยูเนียน คือ สหกรณ์เอนกประสงค์ในชุมชนตั้งขึ้นด้วยความสมัครใจของสมาชิกที่อยู่ในวงสัมพันธ์เดียวกัน เช่น อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน ประกอบอาชีพเดียวกัน หรือในสถานที่เดียวกัน หรือมีกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นให้สมาชิกประหยัดและอดออม รู้จักช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะเป็นพื้นฐานในการสร้างความมั่นคงแก่ตนเองและครอบครัว

(1) วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกช่วยตนเอง เพื่อดำเนินธุรกิจการผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรมร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยใช้หลักคุณธรรมพื้นฐาน 5 ประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นใจกัน และความไว้วางใจกัน รวมทั้งจริยธรรมอันดีงาม เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวมทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถอยู่ดีกินดีและมีสันติสุข

(2) ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ

ก. สมาชิกสหกรณ์มีสหกรณ์เป็นที่ฝากเงินได้ด้วยความสะดวกรวดเร็ว ไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปฝากเงินที่ไกลๆ และจะมีเงินจำนวนน้อย หรือมากก็สามารถสะสมได้

ข. สามารถขอกู้เงินในอัตราดอกเบี้ยที่เป็นธรรม เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนด้านการเงิน หรือความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่าย

การบริหารงานของสหกรณ์ทั้ง 7 ประเภท จะยึดหลักเดียวกัน คือ บริหารงานโดยสมาชิก สมาชิกทุกๆ คน จะเลือกตัวแทนซึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการดำเนินการ” จากที่ประชุมใหญ่ คณะกรรมการดำเนินการมีหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหารงานให้สหกรณ์โดยจัดจ้าง “ผู้จัดการ” ให้ปฏิบัติงานในสหกรณ์ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการดำเนินการ

5) โครงสร้างของสหกรณ์การเกษตร

โครงสร้างของสหกรณ์จะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนงานต่างๆ ในสหกรณ์ ซึ่งแบ่งส่วนงานออกเป็น 2 ส่วน

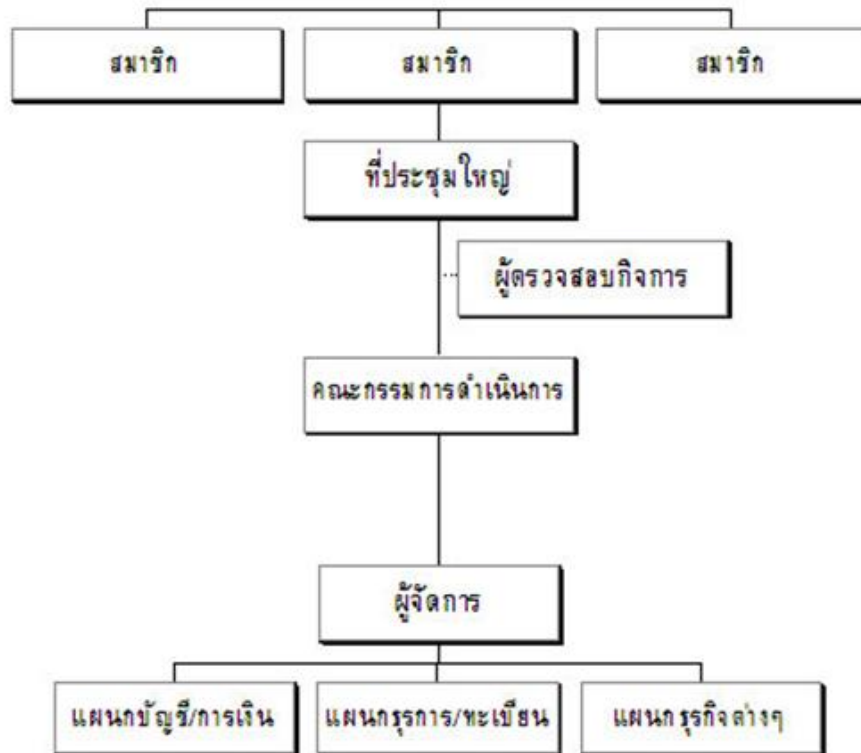
(1) ฝ่ายบริหาร หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ซึ่งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 50 กำหนดให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์ ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และคณะกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบสี่คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ อาจแบ่งหน้าที่ออกเป็นฝ่ายต่างๆ ได้แก่ คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการเงินกู้ คณะกรรมการศึกษา ตามแต่สหกรณ์ จะเห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารงานของสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(2) ฝ่ายจัดการ หมายถึง เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ที่จัดจ้างเข้ามาปฏิบัติงาน โดยทำสัญญาจ้างพร้อมหลักประกันการทำงาน ได้แก่ ผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ เจ้าหน้าที่บัญชี เจ้าหน้าที่สินเชื่อ และเจ้าหน้าที่การตลาด เป็นต้น สำหรับหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคลในแต่ละฝ่ายข้างต้น จะมีการกำหนดไว้ในข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์ ดังภาพที่ 2.1 ประพันธ์ เสวदनันท์ อ่างถึงใน กุลธิดา โกวิทวิเชียร (2545, น. 6-11)

แผนภูมิแสดงโครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์

ภาพที่ 2.1 แผนภูมิแสดงโครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์

ที่มา: สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2559)

สมาชิก หมายถึง สมาชิกสหกรณ์ หรือสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ผู้ซึ่งลงชื่อขอจดทะเบียนสหกรณ์และ ผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีของผู้ที่จะเป็นสมาชิกสหกรณ์รวมทั้งผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกภายหลังที่สหกรณ์ได้จดทะเบียนแล้ว โดยถือว่าได้เป็นสมาชิกเมื่อได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว พระราชบัญญัติสหกรณ์ มาตรา 39 (2542)

ที่ประชุมใหญ่ของสมาชิก สหกรณ์จัดประชุมใหญ่โดยต้องมีสมาชิกร่วมประชุมจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ในกรณีที่เป็นการประชุมใหญ่โดยผู้แทนของสมาชิก จะต้องมิผู้แทนสมาชิกร่วมประชุมจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงจะถือเป็นองค์ประชุม โดยจะต้องมีการประชุมอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง พระราชบัญญัติสหกรณ์ มาตรา 53 (2542)

ผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ หมายถึง บุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ เลือกตั้งจากสมาชิก หรือบุคคลภายนอก เพื่อดำเนินการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ และทำรายงาน เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ พระราชบัญญัติสหกรณ์ มาตรา 57, 54 (2542)

คณะกรรมการดำเนินการ หมายถึง คณะบุคคลซึ่งเลือกตั้งมาจากสมาชิก ในที่ประชุมใหญ่ ประกอบด้วยประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการอื่นอีกไม่เกิน 14 คน มีวาระ อยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่ต้องไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน คณะกรรมการ มีหน้าที่ กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ แนวทางปฏิบัติของสหกรณ์ และเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการ อันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก พระราชบัญญัติสหกรณ์ มาตรา 50, 51 (2542)

ผู้ตรวจสอบกิจการ หมายถึง ผู้ที่คณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งขึ้น เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการ

ผู้จัดการ หมายถึง ผู้ที่คณะกรรมการดำเนินการจัดจ้างมาเพื่อปฏิบัติงาน ตามแผนการดำเนินงาน และจัดการธุรกิจต่างๆ ของสหกรณ์ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ เพื่อให้บริการแก่สมาชิก กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2551, น. 106-107)

6) ลักษณะธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร

(1) ธุรกิจเกี่ยวกับการเงิน

ก. การให้เงินกู้แก่สมาชิก (ธุรกิจสินเชื่อ) สหกรณ์การเกษตรให้เงินกู้ แก่สมาชิกพร้อมทั้งการแนะนำและควบคุมการใช้เงินกู้ สหกรณ์ดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับ การส่งเสริมการเกษตร ธุรกิจรวบรวมผลผลิต (ธุรกิจขาย) และธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย (ธุรกิจซื้อ) สหกรณ์จ่ายเงินกู้แก่สมาชิกเป็นเงินสดหรือจ่ายเป็นสิ่งของที่จำเป็นแก่สมาชิกแทน ตัวเงิน หรือจ่าย เงินกู้ทั้งในรูปเงินสดและสิ่งของ ทั้งนี้แล้วแต่ความจำเป็นและความต้องการของสมาชิกแต่ละคน

เงินกู้ที่สหกรณ์จ่ายให้แก่มามี 2 ประเภท คือ

ก) เงินกู้ระยะสั้น เพื่อใช้เงินทุนในการประกอบอาชีพ เป็นค่าใช้จ่าย ในการเกษตรสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง เช่น ค่าพันธุ์พืช ค่าปุ๋ย ค่าอาหารสัตว์ เป็นต้น โดยมีกำหนด ชำระคืน ภายใน 1 ปี

ข) เงินกู้ระยะปานกลาง เพื่อใช้ลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งโดยปกติ ใช้ประโยชน์นานกว่าหนึ่งฤดูกาลผลิต เช่น ปรับปรุงที่ดิน ปรับปรุงแหล่งน้ำ ซื้อสัตว์ใช้งาน เป็นต้น เงินกู้ระยะปานกลาง มีกำหนดชำระคืนตั้งแต่ 3 - 5 ปี อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าสถาบันการเงิน ทั่วๆ ไป การให้สมาชิกกู้เงินต้องเป็นไปตามระเบียบ และข้อบังคับของสหกรณ์ที่ได้กำหนดไว้ มีการประชุมพิจารณาคำขอ กู้ และมีการอนุมัติเงินกู้ จากที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ อย่างถูกต้อง มีหลักทรัพย์ค้ำประกันอย่างเหมาะสมเพียงพอต่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หากสมาชิกผู้กู้ ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้เมื่อถึงกำหนดชำระ

ข. การรับฝากเงินจากสมาชิก เงินรับฝากจากสมาชิกมีทั้งเงินฝากระยะสั้น จะถอนคืนเมื่อใดก็ได้ เรียกว่า เงินรับฝากออมทรัพย์ กับเงินรับฝากระยะปานกลาง และระยะยาว กำหนดถอนคืนสามเดือน หกเดือน หรือหนึ่งปี ตามลำดับ เรียกว่า เงินรับฝากประจำ ซึ่งดอกเบี้ยแตกต่างกันตามระยะเวลา เช่นเดียวกับการฝากเงินในธนาคาร สหกรณ์ได้อาศัยประโยชน์จากการที่สมาชิกฝากเงินไว้กับสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์มีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น โดยจะนำเงินฝากไปให้สมาชิกกู้ตามที่ต้องการ หรือนำไปใช้หมุนเวียนในธุรกิจอื่น

(2) ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย หรือธุรกิจซื้อ

สหกรณ์การเกษตร มีการจัดหาเครื่องใช้ในการเพาะปลูก เช่น เครื่องสูบน้ำ รถไถ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช รวมถึงสิ่งของจำเป็นที่ใช้ในครัวเรือน เช่น เครื่องอุปโภคบริโภค มาขายแก่สมาชิก โดยดำเนินการดังนี้

ก. การจัดหา สหกรณ์จะสอบถามความต้องการของสมาชิก ว่าสมาชิกต้องการสิ่งของประเภทใดบ้าง โดยมีการสอบถามเป็นครั้งๆ แล้วทำการจัดหาจำหน่ายตามความต้องการของสมาชิก

ข. การขาย โดยทั่วไปแล้วจะจำหน่ายสินค้าด้วยเงินสด ซึ่งเป็นวิธีที่สหกรณ์ไม่ต้องมีความเสี่ยง และสมาชิกจะซื้อสินค้าได้ถูกกว่าเงินเชื่อ นอกจากนี้เพื่อความสะดวกสำหรับสมาชิกสหกรณ์จะใช้วิธีโอนเงินกู้ของสมาชิกชำระค่าสินค้า หรือใช้เงินฝากของสมาชิกมาชำระค่าสินค้า หรือหักเงินค่าผลผลิตการเกษตรของสมาชิกที่ขายให้สหกรณ์ชำระค่าสิ่งของ นอกจากนี้สหกรณ์การเกษตรบางแห่ง มีการตั้งปั้มน้ำมัน เพื่อทำการจำหน่ายน้ำมันให้กับสมาชิก และบุคคลภายนอก

(3) ธุรกิจรวบรวมผลผลิต

สหกรณ์จะมีการดำเนินการหาตลาด เพื่อขายผลผลิตทางการเกษตรของสมาชิกให้ได้ในราคาที่เป็นธรรม โดยสหกรณ์จะดำเนินการรวบรวม การเก็บรักษา การคัดคุณภาพ การแปรรูป และการจำหน่าย ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

ก. การรวบรวม สหกรณ์มีวิธีรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรจากสมาชิก 3 วิธี

ก) ซื้อขาด สหกรณ์จ่ายค่าผลผลิตการเกษตรเป็นเงินสดแก่สมาชิกทันทีที่สมาชิกรับส่งผลผลิตการเกษตรแก่สหกรณ์ ตามราคาซื้อขายในขณะนั้น

ข) ฝากขาย สหกรณ์ทำหน้าที่เป็นตัวแทนสมาชิกในการจำหน่ายผลผลิต

ค) การรวมกันขาย คือการที่สมาชิกรับเอาผลผลิตทางการเกษตรมารวมกันเป็นกองกลางสมาชิกมอบกรรมสิทธิ์ในผลผลิตการเกษตรให้สหกรณ์ขายได้ตามที่เห็นควร โดยสหกรณ์คิดค่าธรรมเนียมจากสมาชิกในราคาที่คุ้มกับค่าใช้จ่าย ทั้งนี้สมาชิกจะได้รับราคาขายที่เป็นธรรมและตัวสหกรณ์เองไม่เสี่ยงต่อการขาดทุน

ข. การแปรรูป เพื่อให้ขายผลิตผลการเกษตรของสมาชิกสามารถขายได้ในราคาที่ดีขึ้น สหกรณ์อาจช่วยจัดหาสถานที่สำหรับแปรรูปตามความจำเป็นให้แก่สมาชิก

ค. การจำหน่าย ในปัจจุบันสหกรณ์จัดจำหน่ายเฉพาะตลาดภายในประเทศเท่านั้น โดยสหกรณ์อาจจัดหาตลาดและขายเอง หรือทำสัญญาขายกับโรงงาน

(4) ธุรกิจการบริการและบำรุงที่ดิน

เช่น การให้บริการติดตั้งเครื่องสูบน้ำหรือสร้างทำนบกั้นน้ำ ฝ่ายชลประทาน ตลอดจนการจัดระบบการส่งน้ำและการระบายน้ำ เพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูกพืชของสมาชิกให้ได้ผลผลิตที่ดีและทั่วถึง โดยสหกรณ์อาจมีการเก็บเงินค่าบริการจากสมาชิก เป็นต้น

(5) ธุรกิจส่งเสริมการเกษตร

ธุรกิจส่งเสริมการเกษตรเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของสหกรณ์การเกษตร ในการเผยแพร่วิชาการเกษตรแผนใหม่แก่สมาชิก อันจะเป็นการเพิ่มผลผลิตการเกษตรของสมาชิก โดยทำการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้การเกษตร มีการขอความร่วมมือช่วยเหลือจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง คือ กรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้คำแนะนำส่งเสริมความรู้ด้านการเกษตรแก่สมาชิก เช่น การเพาะปลูกตามหลักวิชาการเพื่อให้ได้ผลผลิตดีขึ้น การใช้ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืชที่ปลอดภัยและได้ผล การปรับปรุงคุณภาพผลิตผลการเกษตร การเก็บรักษาที่ถูกต้อง สหกรณ์จะวางแผนการเพาะปลูกให้สมาชิกและกำหนดให้สมาชิกเพาะปลูกพืช รวมทั้งการปรับปรุงให้มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกขายผลิตผลการเกษตรของตนได้ในราคาที่ดีขึ้น นอกจากนี้สหกรณ์การเกษตรจะส่งเสริมแนะนำให้สมาชิกปลูกพืชอย่างอื่นเพิ่มขึ้นเท่าที่จะสามารถเพาะปลูกได้ พร้อมกับส่งเสริมแนะนำให้สมาชิกประกอบอาชีพอื่นเพิ่มขึ้นด้วย ทั้งนี้แล้วแต่สภาพท้องถิ่นและความสามารถของสมาชิก

(6) การให้การศึกษามอบรม

การให้การศึกษามอบรมไม่ถือเป็นธุรกิจของสหกรณ์ แต่เป็นหน้าที่ที่สำคัญของสหกรณ์ที่จะต้องให้การศึกษามอบรมอย่างสม่ำเสมอแก่สมาชิก กรรมการดำเนินการ ผู้จัดการพนักงานสหกรณ์ เพื่อให้ทราบถึงอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามหลักและวิธีการสหกรณ์ ซึ่งจะช่วยให้การประกอบธุรกิจของสหกรณ์เป็นไปด้วยดี และประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

(7) ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์การเกษตร

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ คือ ข้อกำหนดที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดขึ้น เพื่อให้สหกรณ์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานเรื่องต่างๆ ของสหกรณ์ เช่น ระเบียบนายทะเบียน พ.ศ. 2542 ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. 2544 ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการตัดจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2540 เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีระเบียบและคำแนะนำที่ออกโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์ถือปฏิบัติ ซึ่งได้แก่ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ เช่น ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยวิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับทรัพย์สินที่สหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรได้รับบริจาคหรืออุดหนุน พ.ศ. 2538 คำแนะนำกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เรื่องการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ เป็นต้น

(8) *ข้อบังคับ ระเบียบ และข้อกำหนดต่างๆ ของสหกรณ์*

ก. *ข้อบังคับของสหกรณ์* คือ กฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งกำหนดขึ้นถือใช้โดยมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี แล้วนำไปขอจดทะเบียนกับนายทะเบียนสหกรณ์ ในส่วนของการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหกรณ์สามารถกระทำได้โดยมติที่ประชุมใหญ่ และต้องนำข้อบังคับที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเสนอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติให้แก้ไข เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ได้จดทะเบียนแล้วจึงมีผลใช้บังคับได้

ข. *ระเบียบของสหกรณ์* คือ ข้อกำหนดหรือแบบแผนที่วางไว้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการ ระเบียบของสหกรณ์นั้นจะกำหนดโดยคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ซึ่งสามารถแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบให้เหมาะสมกับการดำเนินงานของสหกรณ์ ประพันธ์ เสวตนันท์ กล่าวถึงใน กุลธิดา โกวิทเชียร (2545, น. 6-11)

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม คำว่า “การมีส่วนร่วม” หรือในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Participation” มีนักวิชาการหลาย ท่านได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมไว้ มีทั้งความหมาย ที่คล้ายคลึงกัน และแตกต่างกันไปตามความ เข้าใจ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคลไว้ดังนี้

3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

Udomchaipatanakit กล่าวถึงใน โสธยา สุภาพล และคณะ (2565, น. 71) ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคลากรภายในองค์กรภายใต้ความเกี่ยวข้องทางจิตใจของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรในระดับต่างๆ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อกิจกรรมที่ร่วมมือกันดำเนินการ

ัญญรัตน์ มาลัย (2558, น. 18) การมีส่วนร่วม หมายถึงการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล มีโอกาสแสดงความคิดเห็นมีโอกาสเสนอแนะ มีโอกาสรับรู้หรือมีโอกาสลงมือปฏิบัติ ตัดสินใจอย่างมีเหตุและผลในการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมหรือกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง ในการวางแผน การดำเนินงาน การตัดสินใจการแก้ปัญหา การรับผิดชอบและการรับผลประโยชน์

Erwin (1976) กล่าวถึงใน อัครเทพ ศุภเจริญกุล และคณะ (2561, น. 194) ให้ความหมายว่าการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ผู้คนต่างๆ เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ร่วมกันระดมความคิด ร่วมกันตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง โดยเน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างเข้มข้น มีการใช้ความคิดสร้างสรรค์และใช้ความชำนาญในด้านต่างๆ ของผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาแก้ไขร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และมีการติดตามการปฏิบัติงานขององค์การและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้การมีส่วนร่วม หมายรวมถึงการเกี่ยวข้องทางสังคมด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์ (Group Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้ (Contribution) บรรลุจุดมุ่งหมายทำให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน

สมบัติ นามบุรี (2562, น. 186) การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นกระบวนการสื่อสารสองทางระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล ชุมชน หรือองค์การ ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผู้คนมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมการดำเนินการต่างๆ และร่วมรับผลประโยชน์ โดยมีเป้าหมายในการบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน และเสริมสร้างความสามัคคีภายในกลุ่ม

ปิยะนุช กล่าวถึงใน มณปรียา ระวังศรี (2556, น. 22) สรุปความหมายของ “การมีส่วนร่วม” ตามพจนานุกรมอังกฤษฉบับออกซ์ฟอร์ด ว่าการที่บุคคลดำเนินการในเรื่องหนึ่งเรื่องใดหรือประเด็นที่สนใจไม่ว่าจะแสดงออกถึงความสนใจอย่างจริงจังหรือไม่ก็ตาม และไม่จำเป็น ที่จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานนั้นโดยตรงก็ได้ แต่ต้องมีทัศนคติความคิดเห็น ความสนใจ ที่เรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วมได้

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่าการมีส่วนร่วม หมายถึงการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันภายในองค์การ มีโอกาสแสดงทัศนคติและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีโอกาสรับรู้และลงมือปฏิบัติ รวมถึงมีการตัดสินใจอย่างมีเหตุและผลในการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมหรือกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง และเป็นที่ยอมรับร่วมกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมต่างๆ ขององค์การ

3.2 ลักษณะของการมีส่วนร่วม

เกรียงศักดิ์ ปัทมเรขา กล่าวถึงใน วิไล ชติมะ (2556, น. 29) กล่าวว่า การเข้าไปมีส่วนร่วม นั้น มี 3 ลักษณะ คือ

3.2.1 การเข้าไปมีส่วนร่วมและการได้รับประโยชน์จากโครงการ โดยคนในชนบทจะเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการใดโครงการหนึ่งได้ใน 3 ลักษณะ คือ

- 1) การช่วยเหลือในการจัดหาทรัพยากรต่างๆ เช่น ทุน ที่ดิน เป็นต้น
- 2) การเข้าไปมีส่วนในการบริหารงานและประสานงานในโครงการนั้นๆ

3) การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และการเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการใดโครงการหนึ่งนั้น สามารถที่จะได้รับผลประโยชน์ต่างๆ 3 ลักษณะ คือ

- (1) ทางวัตถุ ได้แก่ รายได้ ทรัพย์สิน ฯลฯ
- (2) ทางสังคม ได้แก่ การได้รับบริการทางสาธารณสุขไปทั่ว รวมทั้งการปรับปรุงที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น
- (3) ทางตัวบุคคล ได้แก่ ความมีชื่อเสียงและความมีหน้ามีตาในสังคม

3.2.2 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการที่สำคัญ

ได้แก่ ตัวบุคคล ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะเป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการเข้าไปมีส่วนร่วม ได้แก่

- 1) อายุและเพศ
- 2) สถานภาพครอบครัว
- 3) ระดับการศึกษา
- 4) ศาสนา
- 5) การประกอบอาชีพ
- 6) ระดับของรายได้

3.2.3 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการ ได้แก่

- 1) ความซับซ้อนของวิชาความรู้ ถ้าโครงการต้องการคนมีทักษะสูง คนที่มีการศึกษาน้อยจะขาดทักษะที่สำคัญ ก็ไม่อาจเข้าไปมีส่วนร่วมได้
- 2) ความต้องการเงินทุน ถ้าโครงการมีความต้องการเงินทุนมากคนมีฐานะดีก็จะเข้าร่วมโครงการได้ ส่วนคนยากจนก็ไม่อาจเข้าไปมีส่วนร่วมได้
- 3) การเข้าถึงซึ่งการได้รับประโยชน์ หากโครงการก่อให้เกิดประโยชน์เห็นได้อย่างแท้จริงคนในชนบทก็เข้าไปมีส่วนร่วมมากขึ้น
- 4) ปัจจัยทางสังคม การอยู่ห่างไกลและโดดเดี่ยวจากที่ตั้งของโครงการ มักจะทำให้คนชนบทเข้าไปมีส่วนร่วมน้อยลง

3.2.4 การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ

ธนาภรณ์ เมทณีสุดดี (2543) การร่วมตัดสินใจ หมายถึง เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือเรียบร้อยแล้ว ต่อมาจะต้องร่วมกันตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด

3.3 ระดับของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ

วิลเลียม ริดเดอร์ (1974, น. 39-40) ได้แบ่งระดับของการมีส่วนร่วม สามารถแยกได้ตามระดับความเข้มของการมีส่วนร่วมตามแนวคิดสมาคมสาธารณสุขของอเมริกา ซึ่งได้กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วมนั้นไม่ได้เปลี่ยนเฉพาะชนิด (Kinds) หรือปริมาณของกิจกรรมที่ทำเท่านั้น แต่ยังมี

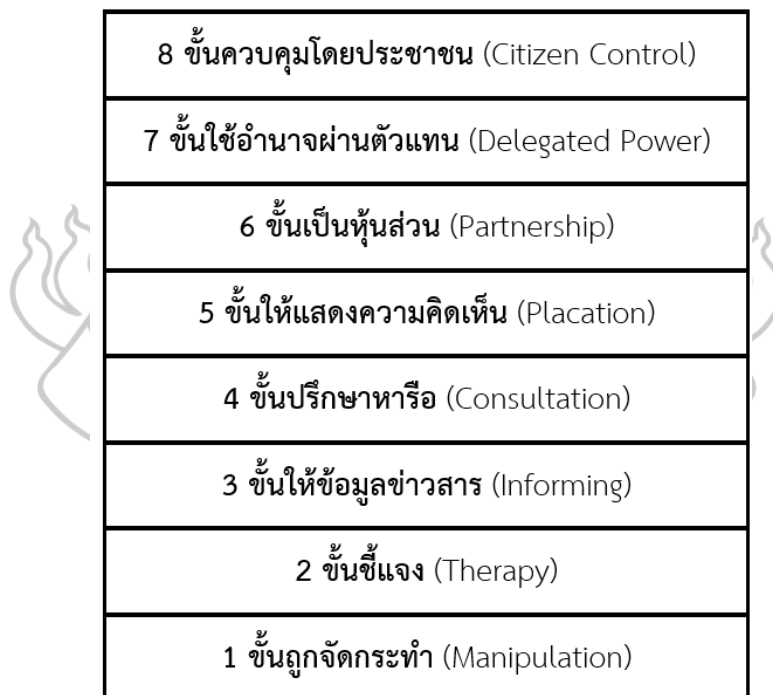
การเปลี่ยนระดับความเข้ม (Degree) ในการมีส่วนร่วมรับผิดชอบ การริเริ่ม การวางแผนกิจกรรม ดังนั้น พิสัยของการมีส่วนร่วม จะมีตั้งแต่ระดับการยอมรับที่มีการจัดไว้ให้แล้ว ไปจนถึงการตัดสินใจ และริเริ่มโครงการพัฒนาเอง โดยรวมกลุ่มกัน ซึ่งระดับความเข้มของการมีส่วนร่วม สามารถจำแนกได้ 3 ระดับ คือ

1) ระดับการตัดสินใจ (Decision making) จะเป็นระดับที่ผู้คนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน และจัดกิจกรรมต่างๆ ด้วยตัวของเขาเอง (Level of responsibility by themselves)

2) ระดับการร่วมมือ (Cooperation) เป็นระดับที่ผู้คนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งอาจต้องมีการเสียสละในด้านเวลา ด้านแรงงาน หรือด้านทรัพย์สิน เพื่อช่วยให้โครงการประสบความสำเร็จ ถือเป็นความร่วมมือในระดับที่สามารถยอมรับได้ (Acceptable level of participation)

3) ระดับการใช้ประโยชน์ (Utilization) เป็นระดับที่ผู้คนจะยอมรับและใช้ประโยชน์จากที่โครงการได้ให้บริการ เป็นความร่วมมือในระดับการยอมรับบริการเท่านั้น

อาร์นสไตน์ (Arnstein) กล่าวถึงใน ธรรมนูญรณรงค์ มาลัย (2558, น. 20) การมีส่วนร่วมมีลักษณะเป็นรูปของบันไดการมีส่วนร่วม (Participation ladder) 8 ขั้น ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 จำลองบันไดการมีส่วนร่วม (Participation ladder)

จากภาพจำลองบันไดการมีส่วนร่วมจะเห็นได้ว่าในขั้นต่ำของบันได คือขั้นถูกจัดกระทำ และขั้นที่สองคือขั้นชี้แจงนั้น เรียกว่า การมีส่วนร่วมเทียมหรือไม่มีส่วนร่วม เป็นขั้นที่ประชาชนเข้าไม่ถึง การมีส่วนร่วมที่แท้จริงในการตัดสินใจ ในกรณีนี้จะมีกลุ่มบุคคลจำนวนน้อย ที่อยู่ในอำนาจเท่านั้น ทำหน้าที่ตัดสินใจโดยไม่มีการพูดถึงเนื้อหาวิธีการของการตัดสินใจหรือตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ของผู้มีอำนาจตัดสินใจนั้น ขั้นที่สองนี้สร้างขึ้นมาเพื่อที่จะทดแทนการมีส่วนร่วมที่แท้จริง วัตถุประสงค์ที่แท้จริงของสองขั้นนี้ไม่ใช่เป็นการทำให้ประชาชนเข้าถึงการมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือควบคุมโครงการ แต่จะช่วยให้ผู้กุมอำนาจอยู่ดำเนินการให้การศึกษา (Educate) หรือการชี้แจงแก่ผู้ที่เข้ามาร่วม

บันไดขั้นที่ 3 ถึง 5 เป็นการมีส่วนร่วมบางส่วน โดยขั้นที่ 3 เป็นขั้นการให้ข้อมูลข่าวสาร และขั้นที่ 4 เป็นขั้นปรึกษาหารือ ซึ่งช่วยให้ความเห็นของประชาชนได้รับการรับฟังจากผู้มีอำนาจในส่วนนั้นมากขึ้น แต่ไม่สามารถรับประกันได้ว่าความคิดเห็นของประชาชนจะได้รับการเอาใจใส่จากผู้มีอำนาจเต็ม เมื่อการมีส่วนร่วม ถูกจำกัดอยู่ที่ระดับเหล่านี้ จึงทำให้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงตามข้อเรียกร้องได้ บางส่วนจึงยอมให้คนไร้อำนาจ (Have-nots) ให้คำแนะนำได้ แต่ผู้มีอำนาจยังมีสิทธิในการตัดสินใจต่อไป บันไดลำดับสูงขึ้นไป เป็นระดับที่เรียกว่า อำนาจเป็นของประชาชน ซึ่งจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากขึ้น และสามารถไปสู่ขั้นที่ 6 คือขั้นเป็นหุ้นส่วน ซึ่งจะทำให้สามารถเข้าร่วมในการเจรจาเพื่อผลได้ผลเสีย (Trade-offs) กับผู้มีอำนาจมากขึ้น ส่วนขั้นที่ 7 คือขั้นใช้อำนาจผ่านตัวแทน และขั้นที่ 8 คือขั้นควบคุม ในขั้นนี้ประชาชนมีอำนาจตัดสินใจโดยผ่านตัวแทน หรือเป็นผู้ใช้อำนาจนั่นเอง

แนวคิดการมีส่วนร่วมของอาร์นสไตน์มองความเข้มของการมีส่วนร่วมในแง่ของการมีอำนาจในการตัดสินใจของประชาชน ซึ่งมีพิสัยของความเข้มตั้งแต่การไม่มีอำนาจในการตัดสินใจเลยไปจนถึงการมีอำนาจในการตัดสินใจอย่างเต็มที่

แนวคิดการมีส่วนร่วมอีกแนวคิดหนึ่ง คือการมีส่วนร่วมที่แบ่งออกเป็น 4 ประเภทตามลักษณะของการปฏิบัติการลักษณะทั้ง 4 ประเภทนี้ไม่ได้เป็นอิสระจากกัน ยังมีความคาบเกี่ยวและต่อเนื่องกัน ได้แก่

ประเภทที่ 1 การมีส่วนร่วมแบบถูกกระทำ (Passive participation) เป็นขั้นเริ่มแรก ที่ถือว่าการมีส่วนร่วมนั้นเป็นการยอมรับ (Accepting) หรือการเพิ่ม (Gaining) การเข้าถึงผลประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมหรือการช่วยเหลือปัจจัยการดำรงชีวิตบางประการ สำหรับผู้ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนา

ประเภทที่ 2 การมีส่วนร่วมแบบสะท้อนการถูกกระทำ (Passive / reflective participation) เป็นส่วนต่อเนื่องจากประเภทที่หนึ่ง โดยถือว่าการมีส่วนร่วมเป็นกิจกรรมทางการศึกษา บางประการที่สามารถช่วยให้ประชาชนเข้าใจสาเหตุของสภาพการณ์ต่างๆ

ประเภทที่ 3 การมีส่วนร่วมแบบกระตือรือร้น (Active participation) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับองค์กรหรือบุคคลระดับพื้นฐาน (Grass roots) ซึ่งเป็นผู้รับผลประโยชน์ จากโครงการหรือทำการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับกว้างๆ โดยรวมไปถึงองค์กรในท้องถิ่นที่มีอยู่แล้ว ครอบคลุมไปถึงกลุ่มอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบด้วย

ประเภทที่ 4 การมีส่วนร่วมแบบสะท้อนความกระตือรือร้น (Active/reflective participation) เป็นการสะท้อน หรือการประเมินเกี่ยวกับข้อจำกัด และทางเลือกต่างๆ ของโครงการภายใต้บริบทระดับชาติภายใต้เงื่อนไขเดิมของโครงการที่มีอยู่ โดยปกติจะรวมถึงการออกแบบการก่อรูปหรือการประเมินเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ทางเลือกของโครงการพัฒนา ซึ่งเกี่ยวข้องกับลักษณะความจำเพาะของโครงการและลักษณะทั่วไปของสังคมที่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมโดยเน้นการเข้าร่วมตั้งแต่การศึกษา ตัดสินใจไปจนถึงการประเมินและควบคุม จะเห็นว่าแนวคิดการมีส่วนร่วมนี้มองความเข้มของการมีส่วนร่วมว่ามีพิสัยตั้งแต่การมีส่วนร่วมแบบเป็นฝ่ายถูกระงับ ไปจนถึงการเป็นผู้กระทำ โดยตนเอง

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม นั้นสามารถแบ่งออกได้หลายประเภท ซึ่งการมีส่วนร่วมทุกๆ ระดับจะต้องมาจากกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคคลกลุ่มหนึ่งหรือสองกลุ่มขึ้นไป มีอิทธิพลต่อกันและกันในการจัดทำแผน การกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ เกิดจากสมาชิกสหกรณ์เป็นผู้กำหนดกิจกรรม และเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมนั้นด้วย เพื่อจะได้ตรงตามความต้องการของสมาชิกอย่างแท้จริง และความสำเร็จที่เกิดขึ้นนั้นก็ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของสมาชิกเป็นสำคัญ

4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบริบทของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

4.1 บริบทของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

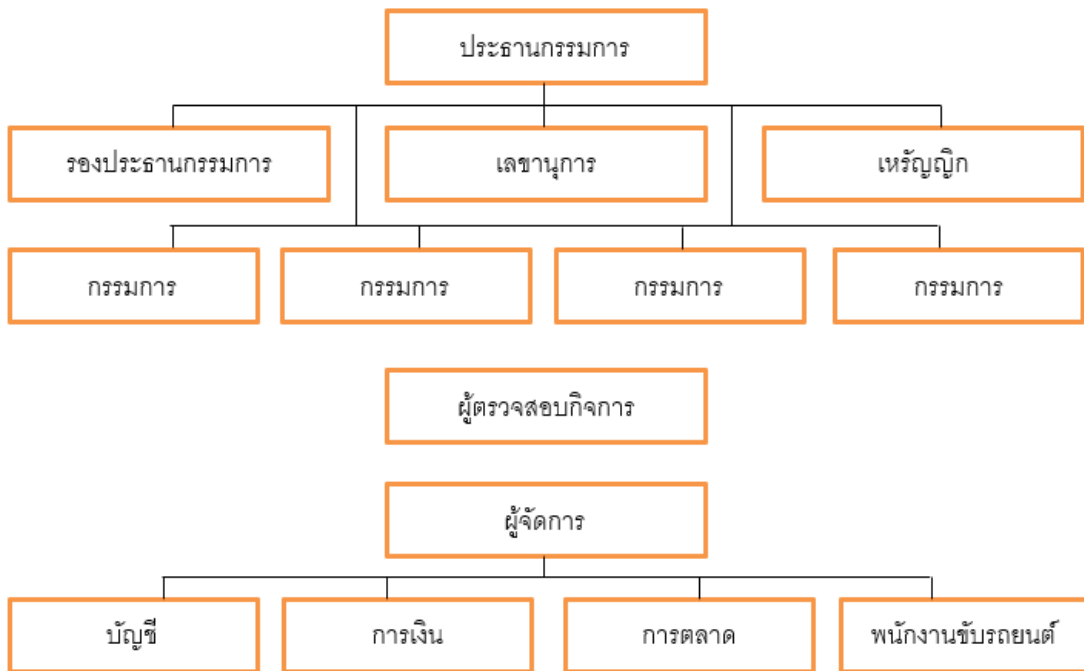
รายงานกิจการของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ประจำปี 2566 สหกรณ์การเกษตรเมืองอุทัย จำกัด ได้รับจดทะเบียน ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เลขทะเบียน กสก.104/2518 เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2518 เป็นสหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตร ปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคมของทุกปี มีสมาชิกทั้งสิ้น จำนวน 758 คน และมีทุนดำเนินงานทั้งสิ้นจำนวน 33,028,312.17 บาท รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด (2566, น. 14)

ตารางที่ 2.1 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ย้อนหลัง 3 ปี

รายการ	ปี 2566	ปี 2565	ปี 2564
สมาชิก	758 คน	758 คน	762 คน
สินทรัพย์หมุนเวียน	16,778,374.05 บาท	15,883,567.84 บาท	16,947,187.44 บาท
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	16,249,938.12 บาท	3,753,699.02 บาท	4,449,252.71 บาท
สินทรัพย์ทั้งสิ้น	33,028,312.17 บาท	19,587,266.86 บาท	21,396,440.15 บาท
หนี้สินหมุนเวียน	13,707,877.75 บาท	13,688,328.56 บาท	14,858,624.30 บาท
หนี้สินไม่หมุนเวียน	2,934,868.39 บาท	3,011,600.44 บาท	2,850,082.54 บาท
หนี้สินทั้งสิ้น	2,934,868.39 บาท	16,699,929.00 บาท	17,708,706.84 บาท
ทุนเรือนหุ้น	8,226,370.00 บาท	8,209,010.00 บาท	8,167,580.00 บาท
ทุนสะสมและอื่นๆ	3,528,528.42 บาท	3,602,288.29 บาท	3,616,128.29 บาท
ทุนของสหกรณ์ทั้งสิ้น	16,385,566.03 บาท	2,887,337.86 บาท	3,687,733.31 บาท
ขาย/บริการ	51,967,104.83 บาท	36,987,883.48 บาท	32,275,358.92 บาท
รายได้เฉพาะธุรกิจ	794,874.31 บาท	801,018.68 บาท	851,865.10 บาท
รายได้อื่น	929,797.89 บาท	526,644.80 บาท	437,835.44 บาท
ต้นทุนขาย/บริการ	49,919,421.88 บาท	34,933,986.95 บาท	29,904,496.43 บาท
ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	3,605,277.11 บาท	4,209,545.46 บาท	7,504,949.96 บาท
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	167,128.04 บาท	(827,985.45) บาท	(3,844,386.93) บาท

4.2 โครงสร้างของสหกรณ์

ในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด มีคณะกรรมการดำเนินการจำนวน 7 คน เป็นผู้บริหารงานต่างๆ ในสหกรณ์ มีผู้ตรวจสอบกิจการ จำนวน 1 คน ทำหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์ และมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการของสหกรณ์ จำนวน 5 คน ทำหน้าที่ดำเนินงานในสหกรณ์ ได้แก่ 1. ผู้จัดการสหกรณ์ ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการดำเนินงานของฝ่ายต่างๆ ในสหกรณ์ 2. ฝ่ายสินเชื่อ ทำหน้าที่ให้บริการในด้านสินเชื่อแก่สมาชิกสหกรณ์ 3. ฝ่ายบัญชี ทำหน้าที่จัดทำบัญชี รวมถึงการจัดทำงบการเงินให้แก่สหกรณ์ 4. ฝ่ายการตลาด ทำหน้าที่ดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับการตลาดของสหกรณ์ ไม่ว่าจะเป็นการจัดซื้อ การจำหน่าย การประชาสัมพันธ์ รวมถึงการจัดหาช่องทางการตลาดให้กับสหกรณ์ และ 5. พนักงานขับรถ ซึ่งสหกรณ์มีผังโครงสร้างการดำเนินงานดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 แผนผังโครงสร้างฝ่ายดำเนินงานในสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

4.3 การดำเนินงานของสหกรณ์

สหกรณ์มีการดำเนินธุรกิจให้บริการสมาชิกในด้านต่างๆ ดังนี้

4.3.1 ธุรกิจเงินฝาก สหกรณ์ให้บริการรับฝากเงินกับสมาชิก ประเภทเงินรับฝากออมทรัพย์ และเงินฝากประจำ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.00 ต่อปี

4.3.2 ธุรกิจสินเชื่อ สหกรณ์ให้เงินกู้แก่สมาชิกเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตหรือลงทุนในการเกษตรและเพื่อที่อยู่อาศัย แยกเป็น

1) **เงินกู้ระยะสั้น** สหกรณ์ให้สมาชิกกู้ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควรในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น ซึ่งใช้ระยะเวลาไม่เกินสิบสองเดือนเว้นแต่มีเหตุผลพิเศษกำหนดให้ไม่เกิน สิบแปดเดือนเท่านั้น

2) **เงินกู้ระยะปานกลาง** สหกรณ์ให้สมาชิกกู้ เพื่อการลงทุนตามแผนการดำเนินงานหรือตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นเป็นการสมควรตามที่กำหนดในระยะเวลาไม่เกินสิบห้าปี เท่านั้น

3) **เงินกู้ระยะยาว** สมาชิกอาจกู้เงินได้เพื่อการก่อสร้าง ต่อเติม หรือปรับปรุงอาคาร สำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยของตนเองและครัวเรือนตามควรแก่ฐานะ หรือกู้เพื่อซื้อห้องชุดหรืออาคาร หรือซื้อที่ดินและอาคาร หรือซื้อที่ดินเพื่อจะได้ก่อสร้างอาคารในระยะเวลาอันสมควร

ทั้งนี้สำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยหรือให้เช่า หรือการให้กู้ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นเป็นการสมควร ตามที่กำหนดในระยะเวลาไม่เกิน ยี่สิบปี เท่านั้น

4.3.3 ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย สหกรณ์มีธุรกิจการจำหน่ายน้ำมันให้แก่สมาชิก และบุคคลภายนอก ภาตใต้แบรนด์บางจาก

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โสธยา สุภาพล, อมรรัตน์ ทัดจันทิก, ทศพล ปรีชาศิลป์ และ อานนท์ มณีอินทร (2565) ศึกษาปัจจัยด้านสหกรณ์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร แห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 194 คน มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป มีรายได้ต่อเดือน 10,000-20,000 บาท และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 6-10 ปี ซึ่งปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วม ในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 2) ปัจจัยด้านสหกรณ์ ได้แก่ ด้านความมั่นคงของสหกรณ์ ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ด้านความสะดวกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ ด้านทำเลที่ตั้งของสหกรณ์ ด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของ สหกรณ์ ด้านความพร้อมของสหกรณ์ ด้านผลตอบแทนที่ได้รับ ด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ของสหกรณ์ ด้านความน่าเชื่อถือของกรรมการดำเนินการ และด้านสวัสดิการจากสหกรณ์ในภาพรวม มีระดับความคิดเห็นส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแห่งหนึ่ง ในจังหวัดสุพรรณบุรีในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 3) สมาชิกมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม ในการควบคุม/ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ธนภัทร ศรีสวัสดิ์, พิธากรณ์ ธนิตเบญจสิทธิ์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีสถานภาพสมรส มีระดับการศึกษาคือ ปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 11,001 – 12,000 บาท และมีระยะเวลา การเป็นสมาชิก 7 ปีขึ้นไป 2) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ คือ ธุรกิจรับฝาก

รับบริการสินค้า จากสหกรณ์ประเภทเงินกู้ ความถี่ในการใช้บริการกับสหกรณ์ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้ง/สัปดาห์ติดต่อดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ช่วงเวลา 10.01 – 12.00 น. รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสำนักงานที่ตั้งสหกรณ์ ใช้ช่องทางติดต่อสหกรณ์คือ ที่ตั้งสหกรณ์ และแรงดึงดูดใจที่ทำให้ตัดสินใจดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์คือ เป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) 3) ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์โดยสะกัด จำกัด ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์โดยสะกัด จำกัด ในระดับมากที่สุดอันดับที่หนึ่ง คือ ด้านผลประโยชน์ รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจของสมาชิก ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการควบคุมตรวจสอบ ตามลำดับ

ศิริพร พุทธิโส (2563) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรบางกะปิ จำกัด พบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางกะปิ จำกัด ที่มีเพศ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรบางกะปิ จำกัด โดยรวมต่างกัน และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางกะปิ จำกัด ที่มีอายุ และสถานภาพต่างกัน ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรบางกะปิ จำกัด ไม่ต่างกัน นอกจากนี้ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรบางกะปิ จำกัด ได้แก่ 1) ด้านความมั่นคงของสหกรณ์ 2) ด้านความน่าเชื่อถือของกรรมการดำเนินการ 3) ด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ 4) ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ 5) ด้านสถานที่ตั้งของสหกรณ์เหมาะสม 6) ด้านเป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) 7) ด้านความสะดวกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ 8) ด้านผลตอบแทนที่ได้รับ 9) ด้านสวัสดิการ และ 10) ด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรบางกะปิ จำกัด

ปวีณสมร ดาวเรือง (2561) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด อำเภอยะยา จังหวัดเพชรบุรี พบว่า (1) ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน (2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามข้อมูลประชากร พบว่า สมาชิกที่มีอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้าน เพศ และระดับการศึกษา สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจไม่แตกต่างกัน (3) ลักษณะการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในด้านเงินปันผลที่ได้รับ สถานที่ตั้งของสหกรณ์มีความเหมาะสม ความรู้สึกการเป็นเจ้าของสหกรณ์ สหกรณ์เป็นแหล่งการกู้ยืมเงิน สวัสดิการของสมาชิกสหกรณ์มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด คิดเป็นร้อยละ 97.0

อศิวเทพ ศุภเจริญกุล, มาลี สบายยิ่ง (2561) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินการของสหกรณ์เครดิตยูเนียนคองหงส์ จำกัด อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินการ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยสมาชิกเข้าร่วมการประชุมใหญ่สามัญประจำปี และเข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิก การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน โดยการเป็นกรรมการดำเนินการ กรรมการบริหารกลุ่มสมาชิก และใช้บริการด้านต่างๆ ในธุรกิจของสหกรณ์ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ร่วมกัน โดยการรับสวัสดิการต่างๆ ที่สหกรณ์จัดขึ้น รวมทั้งเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนดอกเบี้ยเงินกู้ตามสัดส่วนจากผลกำไรของสหกรณ์ และการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบโดยการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ 2) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินการพบว่า เดิมสมาชิกมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมบ่อย คิดเป็นร้อยละ 41 สหกรณ์ได้พัฒนาการมีส่วนร่วมโดยการจัดศึกษาอบรมความรู้ด้านสหกรณ์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกได้มีความรู้ความเข้าใจด้านสหกรณ์ การจัดกิจกรรมประชุมกลุ่มสมาชิก และการจัดกิจกรรมสัมมนาศึกษาดูงานส่งผลให้สมาชิกเห็นความสำคัญของสหกรณ์ และเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการของสหกรณ์เพิ่มขึ้น

วันทอง คงคาพันธ์, นลินี ทองประเสริฐ (2559) ได้ศึกษาความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตร ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี: กรณีศึกษาสหกรณ์ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐาน พบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 40 - 49 ปี มีอาชีพเกษตรกรทำนา มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ระยะเวลาการเป็นสมาชิกระหว่าง 5 - 10 ปี 2) สมาชิกสหกรณ์มีความคิดเห็นต่อความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ สมาชิกมีความเชื่อว่าการช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์จะนำไปสู่การกินดีอยู่ดีมีความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม รองลงมาคือ สมาชิกเห็นว่าสหกรณ์มีการช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนแบบยั่งยืน และมั่นใจว่าการร่วมมือระหว่างสหกรณ์และสมาชิกจะก่อให้เกิดการประหยัดและมีอำนาจต่อรองสูงขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ในระดับมาก 3) สมาชิกสหกรณ์มีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ คณะผู้บริหารสหกรณ์มีการจัดประชุมกลุ่มสมาชิกเป็นประจำเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการบริหารจัดการสหกรณ์ รองลงมาคือ มีการประชาสัมพันธ์งานต่างๆ ให้สมาชิกสหกรณ์ได้รับทราบและเข้าร่วมกิจกรรมสหกรณ์ และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ที่สมาชิกได้รับ มีความครบถ้วนและทันเหตุการณ์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สมาชิกสหกรณ์ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ และช่องทางการสื่อสารข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์มีความเหมาะสม 4) ปัจจัย

ด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ และปัจจัยด้านการสื่อสาร มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่มีเพศ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาการเป็นสมาชิกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจ กับสหกรณ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสมาชิกสหกรณ์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชญญรัตน์ มาลัย (2558) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรพร้าว จำกัด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุมากกว่า 51 ปีขึ้นไป มีระดับการศึกษาประถมศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 8,001-11,000 บาท และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 20 ปีขึ้นไป 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกโดยรวมมีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจของสมาชิกอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกที่มีความสำคัญระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ ความสะดวกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ ผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน) การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ความมั่นคงของสหกรณ์ สถานที่ตั้งของสหกรณ์เหมาะสม ความน่าเชื่อถือของกรรมการดำเนินการเป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ สวัสดิการ (เช่น ค่ารักษาพยาบาล) 3) ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก พบว่าสมาชิก มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง 4) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกกับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน 3 ปัจจัย คือ ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ ความสะดวกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ และผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 .01 และ 0.5 ตามลำดับ

มนต์ปริยา ระวงศ์ศรี (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรวังน้ำเย็น จำกัด พบว่า 1) สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชายอายุระหว่าง 31-40 ปี สำเร็จการศึกษา ระดับประถมศึกษา มีรายได้ 5,001-8,000 บาท ระยะเวลาเป็นสมาชิก 6-10 ปี รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากเจ้าหน้าที่สหกรณ์มากที่สุด และความถี่ในการรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากแหล่งต่างๆ เป็นบางครั้ง 2) ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน ได้แก่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงาน ผลประโยชน์และการควบคุมตรวจสอบ 3) การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ พบว่า แตกต่างกันเมื่อรายได้ ระดับการศึกษา และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 ส่วน ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ สหกรณ์ จำแนกตามเพศ อายุ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกที่แตกต่างกัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 4) ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ได้แก่ การเดินทางไม่สะดวก การให้บริการของคณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ และสินค้าหรือบริการของสหกรณ์ไม่ตรงกับความต้องการ สหกรณ์มีธุรกิจให้บริการแก่สมาชิกไม่ครบถ้วนตามความต้องการของสมาชิก การมีส่วนร่วมไม่เกิดประโยชน์โดยตรงกับสมาชิกและสมาชิกไม่มีเวลาเข้าร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

วิไล ชัดิมะ (2556) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์นิคมนครชุม จำกัด จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า 1) ด้านปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี มีระดับประถมศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 15 - 20 ปี มีตำแหน่งเป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์ มีรายได้ในครัวเรือนต่อปี 110,001 - 140,000 บาท และมีรายจ่ายในครัวเรือนต่อปี 90,001-120,000 บาท 2) ปัจจัยด้านสหกรณ์โดยรวม มีความสำคัญระดับปานกลางที่ทำให้สมาชิกมีส่วนร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยความสำคัญสูงสุด ได้แก่ ทำเลที่ตั้งของสหกรณ์เหมาะสม รองลงมาคือความสะดวกในการทำ ธุรกิจกับสหกรณ์และความมั่นคงของสหกรณ์ตามลำดับ และ 3) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์หรือมีผลต่อการมีส่วนร่วมในธุรกิจรับฝากเงิน ได้แก่ รายได้และรายจ่ายในครัวเรือนต่อปี ธุรกิจสินเชื่อ ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้และรายจ่ายในครัวเรือนต่อปี ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ได้แก่ ระดับการศึกษาและรายจ่ายในครัวเรือนต่อปีและธุรกิจรวบรวมผลิตผลได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก รายได้และรายจ่ายในครัวเรือนต่อปี ส่วนปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในธุรกิจรับฝากเงิน ได้แก่ ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ ความสะดวกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ และความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่ ธุรกิจสินเชื่อ ได้แก่ ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ ธุรกิจรวบรวมผลิตผล ได้แก่ ความมั่นคงของสหกรณ์ และ 4) สมาชิกมีปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในระดับน้อย ในภาพรวมสมาชิกมีปัญหาอุปสรรคในด้านไม่มีพาหนะในการขนส่งผลผลิตมาจำหน่ายที่สหกรณ์

ธรรมรัตน์ อรุณสินประเสริฐ (2554) ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์กรณีศึกษาสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม พบว่า 1)ทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงานสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านตัวบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดรองลงมา คือ ด้านการดำเนินงาน ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยอยู่ และด้านระเบียบข้อบังคับตามลำดับ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐมพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสมาชิกร่วมกันอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดรองลงมา การเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจในการดำเนินงาน การมีบทบาทในการดำเนินงาน

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสหกรณ์ การให้ข้อมูลข่าวสารสหกรณ์ทางจดหมาย การมีบทบาทเป็นผู้ตัดสินใจสหกรณ์ การเข้าร่วมโครงการอบรมต่างๆ ที่สหกรณ์จัดอย่างสม่ำเสมอ การแสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงสหกรณ์ การร่วมกันเสนอแนะนโยบายต่างๆ ในการดำเนินงานสหกรณ์ การเข้าร่วมในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการ การร่วมเป็นหุ้นส่วนในการดำเนินงาน การให้ข้อมูลสหกรณ์ในการเข้าประชุม การมีบทบาทลงมติความคิดเห็นต่างๆ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ และ การให้ข้อมูลข่าวสารสหกรณ์ผ่านทางเว็บไซต์ตามลำดับ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานของสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ และด้านเหตุผลของการเป็นสมาชิก ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร และปัจจัยทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงาน สหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด ผลการวิจัย พบว่าทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงาน สหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด พบว่า ด้านตัวบุคคลส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม

ขวัญศิริ หวานชื่น (2550) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรบางละมุง จำกัด อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า 1) สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางละมุง จำกัด ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 70.60 สมาชิกส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 41- 50 ปี อายุเฉลี่ยประมาณ 50.06 ปี สถานภาพสมรสส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) คิดเป็น ร้อยละ 77.10 สมาชิกมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกโดยเฉลี่ย 9.9 ปี 2) จากแบบทดสอบความรู้ของสมาชิกพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ประมาณสองในสาม มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสหกรณ์ ปรัชญา อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ กล่าวคือ จากแบบทดสอบความรู้ สมาชิกสามารถตอบได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 64.61 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 3) สำหรับทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ ในส่วนความรู้สึกของการเป็นเจ้าของอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.93) ในส่วนของความจงรักภักดี แสดงความรู้สึกจงรักภักดีในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.46) การออมและการลงทุนของสมาชิก การแสดงออกซึ่งการออมและการลงทุนของสมาชิกในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.10) และในส่วนของการฝึกอบรม ปรากฏว่าสมาชิก แสดงออกเกี่ยวกับการประชุมอบรมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.09)

จากการวิเคราะห์ตัวแปรจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ คือ สามารถนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ ได้แก่ ความมั่นคงของสหกรณ์ ความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการ

ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ การให้บริการของเจ้าหน้าที่ เป็นแหล่งเงินทุนกู้ยืม ความสะดวกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ ผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน) สวัสดิการที่ได้รับ และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ ความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ และความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ในส่วนของตัวแปรตาม คือการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการควบคุมตรวจสอบกิจการ และด้านการรับผลประโยชน์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประเภทเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ที่มีพื้นที่อยู่ในอำเภออุทัย เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยที่ใช้สำหรับการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการศึกษา
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ที่มีพื้นที่อยู่ในอำเภออุทัย ซึ่งทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จำนวน 758 คน โดยใช้หน่วย ในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เป็นระดับบุคคล

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้ศึกษาจึงคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง (n) ตามสูตรคำนวณของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 262 คน โดยมีวิธีการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

กรณีทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน $e = 0.05$

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดย n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

e แทน ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิดได้
ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือระดับนัยสำคัญ 0.05

แทนค่า $n = 758 / 1 + [(758)(0.05^2)]$
 $n = 262$ คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด คือแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อให้ได้ข้อมูลการมีส่วนร่วม ของสมาชิกในการใช้บริการกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด โดยสร้างตามนิยามตัวแปรเชิงปฏิบัติการแบบสอบถามประกอบด้วย 5 ส่วน จำนวนรวม 39 ข้อ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยเป็นคำถามปลายปิด (Close – Ended Questionnaire) จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก และธุรกิจ ที่สมาชิกนิยมใช้บริการกับสหกรณ์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 ปัจจัยแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก จำนวน 9 ปัจจัย ได้แก่ ความมั่นคงของสหกรณ์ ความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการ ความรู้สึก เป็นเจ้าของสหกรณ์ การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) ความสะดวก ในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ ผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน) สวัสดิการที่ได้รับ และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณ ค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มากที่สุด
- 4 หมายถึง มาก
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ปัจจัยความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก จำนวน 3 ปัจจัย ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ ความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ และความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มากที่สุด
- 4 หมายถึง มาก
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ มีข้อความที่มีลักษณะเชิงบวกซึ่งมี 4 ด้านประกอบด้วยดังนี้

- 1) ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิก มีคำถาม 5 ข้อ
- 2) ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิก มีคำถาม 4 ข้อ
- 3) ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบกิจการของสมาชิกมีคำถาม 5 ข้อ
- 4) ระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของสมาชิก มีคำถาม 4 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยทั้ง 4 ด้าน มีการให้ความหมายระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ดังนี้

- 5 หมายถึง มากที่สุด
- 4 หมายถึง มาก
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด (Open - Ended Questionnaire)

3. การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 3.2 สร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการศึกษา
- 3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณา

ตรวจสอบโครงสร้างคำถาม การใช้ภาษาและความครอบคลุมในเนื้อหาสาระ จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการตรวจสอบ มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ผลการตรวจสอบพบว่า แบบสอบถามในแต่ละข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 แสดงว่า สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์และสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

- +1 เมื่อเห็นว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามโครงสร้างที่ระบุไว้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามโครงสร้างที่ระบุไว้
- 1 เมื่อไม่ตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามโครงสร้างที่ระบุไว้

ช่วงเกณฑ์ในการพิจารณา คือ

3.4.1 ถ้าค่า IOC ของข้อคำถามใดมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป หมายความว่า ข้อคำถามนั้น สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ สามารถนำไปใช้ได้

3.4.2 ถ้าค่า IOC ของข้อคำถามใดน้อยกว่า 0.5 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นไม่สามารถ วัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ผู้ศึกษาอาจพิจารณาปรับปรุงหรือตัดข้อคำถามนั้นทิ้ง

3.5 นำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอ ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3.6 ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม แล้วทดสอบใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้าย กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ตัวอย่าง และนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) จะต้อง ได้ค่าดัชนีมากกว่า 0.70 ขึ้นไป จึงสามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้ ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \left[\frac{k}{k-1} \right] \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้ง 30 ฉบับ มีระดับค่า คือ 0.774 ซึ่งมีค่า ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป จึงสามารถนำแบบสอบถามไปใช้ได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้ศึกษาได้จัดทำแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ หนังสือ เอกสาร วารสาร วิทยานิพนธ์ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งสิ้น 262 ฉบับ หลังจากนั้นจึงนำผลที่ได้จากแบบสอบถามไปลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเครื่องมือ แบบสอบถาม มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ และประเมินผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และธุรกิจที่ใช้บริการกับสหกรณ์บ่อยที่สุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจในการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ประกอบด้วย ความมั่นคงของสหกรณ์ ความน่าเชื่อถือของกรรมการดำเนินการ ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) ความสะดวกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ ผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน) สวัสดิการที่ได้รับ และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 วิเคราะห์ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ ความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ และความรู้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.4 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
การเกษตรอูทัย จำกัด โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวัดระดับของปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์

สำหรับเกณฑ์การประเมินในภาพรวม ของงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด นอกจากง่ายต่อการกำหนดค่าแล้ว ยังง่ายต่อการให้คะแนน เนื่องจากความแตกต่างระหว่างระดับนั้นจะชัดเจนที่สุด เกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ยคะแนนใช้เกณฑ์ของเบสท์ Best (1981, p. 182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยของคะแนน	4.21 - 5.00	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยของคะแนน	3.41 - 4.20	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยของคะแนน	2.61 - 3.40	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยของคะแนน	1.81 - 2.60	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยของคะแนน	1.00 - 1.80	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัยจำกัด ที่มีพื้นที่อยู่ในอำเภออุทัย จำนวน 758 คน โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ จำนวน 262 คน ซึ่งผู้ศึกษา ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแรงดึงดูดใจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด
5. ผลการทดสอบสมมติฐาน
6. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระของข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก และธุรกิจที่ใช้บริการกับสหกรณ์ บ่อยที่สุด ได้ข้อมูลแสดงจำนวนและร้อยละ ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (262 คน)	ร้อยละ (100.00)
1. เพศ		
ชาย	123	46.9
หญิง	139	53.1
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	4	1.5
20-30 ปี	27	10.3
31-40 ปี	24	9.2
41-50 ปี	42	16.0
51-60 ปี	87	33.2
61 ปี ขึ้นไป	78	29.8
3. สถานภาพ		
โสด	76	29.0
สมรส	151	57.6
หย่าร้าง	21	8.0
หม้าย	14	5.3
4. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	78	29.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	123	46.9
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	38	14.5
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	19	7.3
ปริญญาตรี	3	1.1
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.4
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	131	50.0
10,001-20,000 บาท	71	27.1
20,001-30,000 บาท	27	10.3
30,001-40,000 บาท	16	6.1
40,001-50,000 บาท	8	3.1
50,001 บาทขึ้นไป	9	3.4

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (312 คน)	ร้อยละ (100.00)
6. ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก		
น้อยกว่า 1 ปี	8	3.1
1-10 ปี	144	55.0
11-20 ปี	46	17.6
21-30 ปี	28	10.7
31-40 ปี	18	6.9
40 ปีขึ้นไป	18	6.9
7. ธุรกิจที่ใช้บริการกับสหกรณ์บ่อยที่สุด		
ธุรกิจเงินรับฝาก	59	22.5
ธุรกิจสินเชื่อ	125	47.7
ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	78	29.8

จากตารางที่ 4.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถอธิบายเป็นจำนวนและคิดเป็นร้อยละในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 และจำนวนที่เหลือเป็นเพศชาย จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 ตามลำดับ

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี มากที่สุด จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 61 ปีขึ้นไป จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 ช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 ช่วงอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 ช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 และช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 ตามลำดับ

สถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มากที่สุด จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 57.6 รองลงมาไม่มีสถานภาพโสด จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 มีสถานภาพหย่าร้าง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 และมีสถานภาพหม้าย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 ตามลำดับ

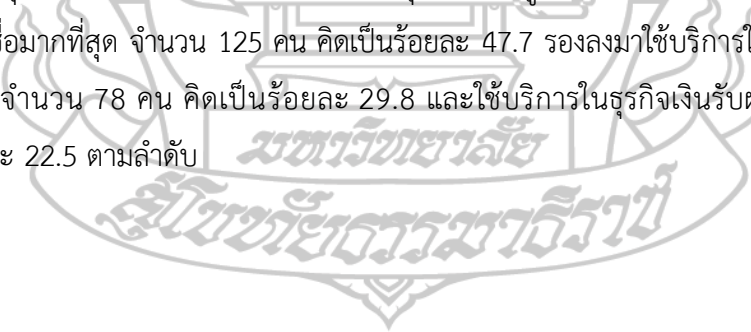
ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มากที่สุด จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 มีการศึกษาอยู่ในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1 และมีการศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4 ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ช่วงน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมา ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนช่วง 10,001-20,000 บาท มากที่สุด จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนช่วง 20,001-30,000 บาท จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนช่วง 30,001-40,000 บาท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนช่วง 50,001 บาทขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 และ ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนช่วง 40,001-50,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 ตามลำดับ

ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิก สหกรณ์อยู่ในช่วง 1-10 ปี มากที่สุด จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมา มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์อยู่ในช่วง 11-20 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6 มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์อยู่ในช่วง 21-30 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์อยู่ในช่วง 31-40 ปี และอยู่ในช่วง 40 ปีขึ้นไป อย่างละจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 และมีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์อยู่ในช่วงน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 ตามลำดับ

ธุรกิจที่ใช้บริการกับสหกรณ์บ่อยที่สุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้บริการในธุรกิจสินเชื่อมากที่สุด จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 47.7 รองลงมา ใช้บริการในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 และใช้บริการในธุรกิจเงินรับฝาก จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 ตามลำดับ

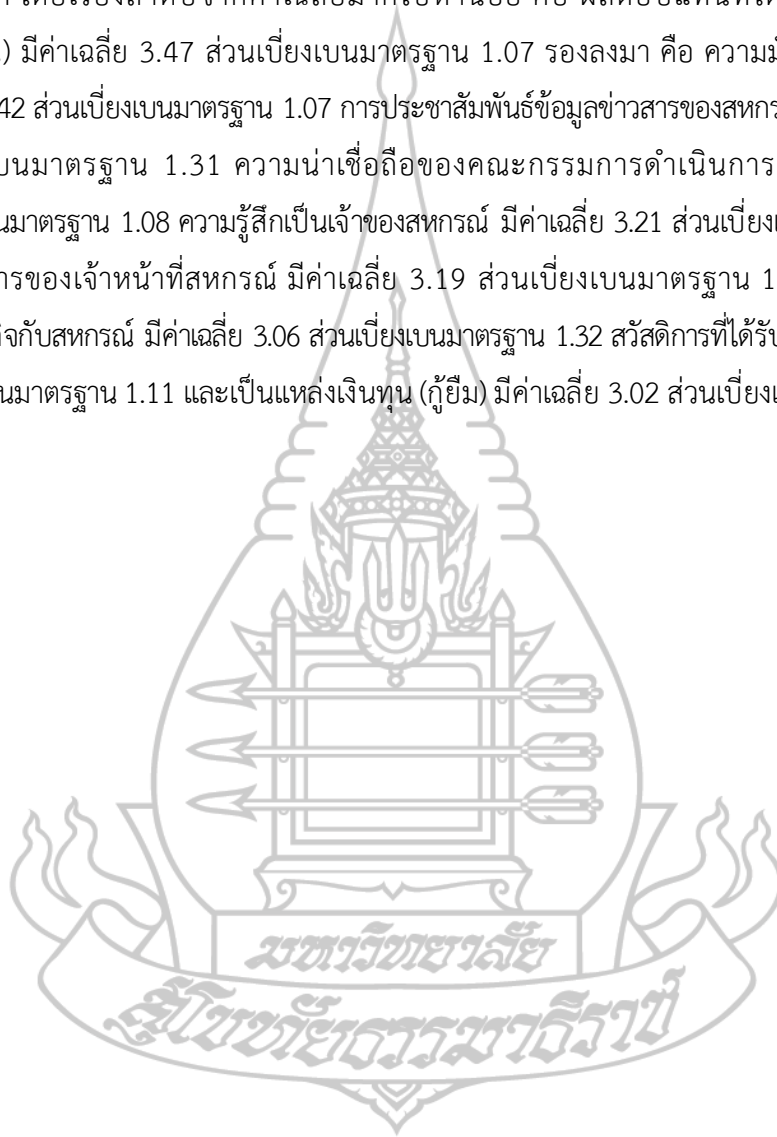
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแรงดึงดูดใจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

จากการสอบถามข้อมูลปัจจัยแรงดึงดูดใจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด จำนวน 9 ด้าน ด้วยการวัดมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีคำถามด้วยกันทั้งหมด 9 ข้อ ได้แสดงค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแรงดึงดูดใจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

ปัจจัยแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ท่านเชื่อว่าคุณสมบัติของสหกรณ์ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	3.42	1.07	มาก
2. ท่านเชื่อว่าคุณสมบัติของคณะกรรมการดำเนินการและการบริหารงานอย่างโปร่งใส ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	3.21	1.08	ปานกลาง
3. ท่านเชื่อว่าการได้เป็นส่วนหนึ่งในการเป็นเจ้าของสหกรณ์ ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	3.21	1.26	ปานกลาง
4. ท่านเชื่อว่าการบริการที่ดีของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	3.19	1.41	ปานกลาง
5. ท่านเชื่อว่าการที่สหกรณ์เป็นแหล่งเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืม ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	3.02	1.35	ปานกลาง
6. ท่านเชื่อว่าคุณสมบัติในการเข้าไปทำธุรกรรมกับสหกรณ์ ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	3.06	1.32	ปานกลาง
7. ท่านเชื่อว่าคุณสมบัติที่ท่านได้รับ เช่น เงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	3.47	1.07	มาก
8. ท่านเชื่อว่าคุณสมบัติที่ท่านได้รับ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียน บุตรหลาน เงินช่วยเหลือกรณีสมาชิกเสียชีวิต หรือประสบภัยพิบัติ ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	3.05	1.11	ปานกลาง
9. ท่านเชื่อว่าการที่สหกรณ์มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ผ่านช่องทางต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงง่าย ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	3.27	1.31	ปานกลาง
รวม	3.21	0.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 พบว่าปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ในภาพรวมมีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี 9 ปัจจัยที่มีความสำคัญในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน) มีค่าเฉลี่ย 3.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.07 รองลงมา คือ ความมั่นคงของสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.07 การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.31 ความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย 3.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.08 ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.26 การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.41 ความสะดวกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.32 สวัสดิการที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ย 3.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.11 และเป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) มีค่าเฉลี่ย 3.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.35 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

จากการสอบถามความคิดเห็นข้อมูลปัจจัยความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด จำนวน 3 ด้าน ด้วยการใช้มาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีด้วยกันทั้งหมด 3 ข้อ ได้แสดงค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

ปัจจัยความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์	2.97	0.87	ปานกลาง
2. ความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์	2.98	1.24	ปานกลาง
3. ความรู้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์	3.35	0.89	ปานกลาง
รวม	3.10	0.62	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่าระดับความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.89 รองลงมา คือ ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.24 และด้านความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.87 ตามลำดับ สามารถวิเคราะห์เป็นรายด้านได้ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์

จากการสอบถามความคิดเห็นข้อมูลปัจจัยความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ ด้วยการวัดมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีคำถามด้วยกันทั้งหมด 2 ข้อ ได้แสดงค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์

ความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ท่านทราบถึงข้อบังคับของสหกรณ์ ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินงานของสหกรณ์	3.01	1.32	ปานกลาง
2. ท่านทราบระเบียบต่างๆ ของสหกรณ์ เช่น ระเบียบว่าด้วยเงินกู้ ระเบียบว่าด้วยสวัสดิการสมาชิก เป็นต้น	2.94	1.30	ปานกลาง
รวม	2.97	0.87	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่าระดับความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 2.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.87 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า สมาชิกทราบถึงข้อบังคับของสหกรณ์ ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินงานของสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.32 รองลงมา คือ สมาชิกทราบระเบียบต่างๆ ของสหกรณ์ เช่น ระเบียบว่าด้วยเงินกู้ ระเบียบว่าด้วยสวัสดิการสมาชิก เป็นต้น อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.30 ตามลำดับ

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์

จากการสอบถามความคิดเห็นข้อมูลปัจจัยความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ ด้วยการวัดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีคำถามด้วยกันทั้งหมด 1 ข้อ ได้แสดงค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์

ความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ท่านทราบเกี่ยวกับหลักการและวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งสหกรณ์	2.98	1.24	ปานกลาง
รวม	2.98	1.24	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่าระดับความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางที่ค่าเฉลี่ย 2.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.24

3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

จากการสอบถามความคิดเห็นข้อมูลปัจจัยความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ด้วยการวัดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีคำถามด้วยกันทั้งหมด 2 ข้อ ได้แสดงค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

ความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ท่านทราบถึงสิทธิและหน้าที่ของตนในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ เช่น การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งกรรมการ การเข้าร่วมประชุมต่างๆ การเสนอร่างระเบียบข้อบังคับสหกรณ์ เป็นต้น	3.53	1.22	มาก
2. ท่านทราบว่าสมาชิกสามารถควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์ได้	3.16	0.96	ปานกลาง
รวม	3.35	0.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่าระดับความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.89 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า สมาชิกทราบถึงสิทธิและหน้าที่ของตนในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ เช่น การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งกรรมการ การเข้าร่วมประชุมต่างๆ การเสนอร่างระเบียบข้อบังคับสหกรณ์ เป็นต้น ที่ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.22 รองลงมาคือสมาชิกทราบว่าสามารถควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์ได้ ที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.89 ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอูทัย จำกัด

จากการสอบถามข้อมูลปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอูทัย จำกัด จำนวน 4 ด้าน ด้วยการใช้มาตรประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีด้วยกันทั้งหมด 4 ข้อ ได้แสดงค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอูทัย จำกัด

ปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.38	0.72	ปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.31	0.75	ปานกลาง
3. การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบกิจการของสหกรณ์	3.18	0.71	ปานกลาง
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.08	0.69	ปานกลาง
รวม	3.24	0.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่าปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอูทัย จำกัด ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72 รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ ที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69 ตามลำดับ สามารถวิเคราะห์เป็นรายด้านได้ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

จากการสอบถามข้อมูลปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้วยการวัดมาตรฐานค่า 5 ระดับ ซึ่งมีคำถามด้วยกันทั้งหมด 5 ข้อ ได้แสดงค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ท่านมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ	3.50	1.21	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการประชุมต่างๆ	3.44	1.08	มาก
3. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการขออนุมัติงบประมาณประจำปี	3.27	1.07	ปานกลาง
4. ท่านมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์	3.65	1.26	มาก
5. ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจรับสมาชิกใหม่ของสหกรณ์	3.04	1.36	ปานกลาง
รวม	3.38	0.72	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่าปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยพบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ที่ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.26 รองลงมา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการที่ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.21 สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการประชุมต่างๆ ที่ระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.08 สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการขออนุมัติงบประมาณประจำปีที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.07 และสมาชิกมีส่วนร่วมตัดสินใจรับสมาชิกใหม่ของสหกรณ์ที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.36 ตามลำดับ

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

จากการสอบถามข้อมูลปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้วยการวัดมาตรฐานค่า 5 ระดับ ซึ่งมีคำถามด้วยกันทั้งหมด 4 ข้อ ได้แสดงค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมกลุ่มสมาชิกและเข้ารับการอบรมต่างๆ จากทางสหกรณ์	3.09	1.28	ปานกลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปีของสหกรณ์	3.48	1.08	มาก
3. ท่านมีส่วนร่วมในการเป็นผู้บริหารงานของสหกรณ์ เช่น เป็นคณะกรรมการดำเนินการ เป็นประธานกลุ่มสมาชิก เป็นต้น	3.27	1.03	ปานกลาง
4. ท่านมีส่วนร่วมในการร่าง/เสนอแนะ กฎระเบียบ ข้อบังคับทั่วไปของสหกรณ์ให้ทันเหตุการณ์	3.39	1.24	ปานกลาง
รวม	3.31	0.75	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่าปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปีของสหกรณ์ ที่ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.08 รองลงมา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมในการร่าง/เสนอแนะ กฎระเบียบ ข้อบังคับทั่วไปของสหกรณ์ให้ทันเหตุการณ์ ที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.24 สมาชิกมีส่วนร่วมในการเป็นผู้บริหารงานของสหกรณ์ เช่น เป็นคณะกรรมการดำเนินการ เป็นประธานกลุ่มสมาชิก เป็นต้น ที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.03 และสมาชิกมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมกลุ่มสมาชิกและเข้ารับการอบรมต่างๆ จากทางสหกรณ์ ที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.28 ตามลำดับ

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบกิจการของสหกรณ์

จากการสอบถามข้อมูลปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ ด้วยการวัดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีคำถามด้วยกันทั้งหมด 5 ข้อ ได้แสดงค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด
ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบกิจการของสหกรณ์

การมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบกิจการของสหกรณ์	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านการถือหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์	3.04	1.31	ปานกลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจสินเชื่อ	3.32	1.06	ปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจเงินรับฝาก	3.05	1.03	ปานกลาง
4. ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	3.19	1.26	ปานกลาง
5. ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนงานประจำปี	3.29	1.09	ปานกลาง
รวม	3.18	0.71	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่าปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนงานประจำปี ที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.09 รองลงมาคือ สมาชิกมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจสินเชื่อ ที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.06 สมาชิกมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.26 สมาชิกมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจเงินรับฝาก ที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.03 และสมาชิกมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านการถือหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์ ที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.31 ตามลำดับ

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

จากการสอบถามข้อมูลปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้วยการวัดมาตรฐานค่า 5 ระดับ ซึ่งมีคำถามด้วยกันทั้งหมด 4 ข้อ ได้แสดงค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด
ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ท่านมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย เช่น การซื้อสินค้าจากสหกรณ์	3.08	0.97	ปานกลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมในธุรกิจเงินรับฝาก เช่น การฝากเงินและรับดอกเบี้ยเงินฝากจากสหกรณ์	3.23	1.24	ปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ เช่น การกู้เงินและรับเงินเฉลี่ยคืนจากสหกรณ์	3.15	1.32	ปานกลาง
4. ท่านมีส่วนร่วมในการรับสวัสดิการจากสหกรณ์ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตรหลาน เงินช่วยเหลือกรณีสมาชิกเสียชีวิต หรือประสบภัยพิบัติ เป็นต้น	2.86	1.28	ปานกลาง
รวม	3.08	0.69	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.11 พบว่าปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางที่ค่าเฉลี่ย 3.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในธุรกิจเงินรับฝาก ที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.24 รองลงมา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ ที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.34 สมาชิกมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.97 และ สมาชิกมีส่วนร่วมในการรับสวัสดิการจากสหกรณ์ ที่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.28 ตามลำดับ

5. ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดสมมติฐานการศึกษาไว้ดังนี้ 1. ระดับปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ และปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด อยู่ในระดับปานกลาง 2. ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด อยู่ในระดับปานกลาง 3. ปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ และปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก อย่างน้อย 1 ด้าน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

5.1 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ระดับปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ และปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด อยู่ในระดับปานกลาง

จากสมมติฐานที่ 1 ระดับปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ และปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยคะแนนในระดับปานกลาง หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนในช่วง 2.61 – 3.40

จากสมมติฐานข้างต้น สามารถกำหนดสมมติฐานทางสถิติได้ ดังนี้

H_0 : ระดับปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ และปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ไม่อยู่ในระดับปานกลาง

H_1 : ระดับปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ และปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด อยู่ในระดับปานกลาง

สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ได้ดังนี้

จากตารางที่ 4.2 พบว่าระดับแรงดึงดูดใจของสมาชิกโดยรวมอยู่ที่ 3.21 ซึ่งตามเกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ 1

จากตารางที่ 4.3 พบว่าระดับปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก โดยรวมอยู่ที่ 2.51 ซึ่งตามเกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1

5.2 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด อยู่ในระดับปานกลาง

จากสมมติฐานที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยคะแนนในระดับปานกลาง หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนในช่วง 2.61 – 3.40

จากสมมติฐานข้างต้น สามารถกำหนดสมมติฐานทางสถิติได้ ดังนี้

H_0 : ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอูทัย จำกัด อยู่ในระดับปานกลาง ไม่อยู่ในระดับปานกลาง

H_1 : ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอูทัย จำกัด อยู่ในระดับปานกลาง อยู่ในระดับปานกลาง

สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ได้ดังนี้

จากตารางที่ 4.7 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอูทัย จำกัดโดยรวมอยู่ที่ 3.24 ซึ่งตามเกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ 2

5.3 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ และปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก อย่างน้อย 1 ด้าน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอูทัย จำกัด

โดยสามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 2.991 + (0.66 (V_{12}))$$

มีสัญลักษณ์แทนในสมการ ดังนี้

\hat{Y} หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอูทัย จำกัด

V_8 หมายถึง ความมั่นคงของสหกรณ์

V_9 หมายถึง ความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการ

V_{10} หมายถึง ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์

V_{11} หมายถึง การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์

V_{12} หมายถึง เป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม)

V_{13} หมายถึง ความสะดวกในการทำธุรกรรมกับสหกรณ์

V_{14} หมายถึง ผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน)

V_{15} หมายถึง สวัสดิการที่ได้รับ

V_{16} หมายถึง การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์

V_{17} หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์

V_{18} หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์

V_{19} หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบอำนาจในการทำนายเชิงเส้นตรงระหว่างปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	4.380	12	0.365	0.972	0.476 ^b
Residual	93.539	249	0.376		
Total	97.920	261			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า ปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.13 ผลการทดสอบสมมติฐานของปัจจัยด้านแรงดึงดูดและปัจจัยด้านสภาพการณ์ของสมาชิกสหกรณ์ อย่างน้อย 1 ด้าน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอูทัย จำกัด ในระดับปานกลาง โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ โดยวิธี Enter

	Unstandardized			Standardized			Collinearity		
	Coefficients			Coefficients			Statistics		
	B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF		
(Constant)	2.991	0.287		10.404	0.00				
1. ความมั่นคงของสหกรณ์ (V ₉)	-0.69	0.233	-0.121	-0.297	0.767	0.023	43.311		
2. ความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการ (V ₉)	-0.086	0.055	-0.153	-1.566	0.119	0.404	2.478		
3. ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ (V ₁₀)	0.152	0.123	0.313	1.230	0.220	0.059	16.985		
4. การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ (V ₁₁)	0.031	0.031	0.071	1.007	0.315	0.776	1.289		
5. เป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) (V ₁₂)	0.066	0.032	0.145	2.077	0.039*	0.792	1.263		
6. ความสะดวกในการทำธุรกรรมกับสหกรณ์ (V ₁₃)	0.020	0.035	0.044	0.585	0.559	0.685	1.460		
7. ผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน) (V ₁₄)	0.098	0.228	0.172	0.429	0.668	0.024	41.731		
8. สวัสดิการที่ได้รับ (V ₁₅)	0.043	0.049	0.078	0.874	0.383	0.478	2.094		
9. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ (V ₁₆)	-0.178	0.119	-0.382	-1.495	0.136	0.059	16.991		
10. ความรู้เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ (V ₁₇)	-0.142	0.113	-0.081	-1.256	0.210	0.932	1.073		
11. ความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ (V ₁₈)	0.004	0.033	0.00009	0.129	0.897	0.865	1.157		
12. ความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ (V ₁₉)	0.056	0.044	0.082	1.266	0.207	0.921	1.086		

R = 0.212, R2 = 0.045, Adjust R2 = -0.001, SEE = 0.61291

จากสมมติฐานข้างต้น สามารถกำหนดสมมติฐานทางสถิติได้ ดังนี้

H_0 : ปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ และปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

H_1 : ปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ และปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก อย่างน้อย 1 ด้าน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ได้ดังนี้

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ ได้แก่ แหล่งเงินทุนกู้ยืม มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ($B = 0.066$ S.E. = 0.032 Sig. = 0.039 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ (α) 0.05) ซึ่งจากสมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ และปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ อย่างน้อย 1 ด้าน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด จากผลการวิเคราะห์ข้างต้นพบว่า มีตัวแปรจำนวน 1 ด้านที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ 3

ในขณะที่ปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ ได้แก่ ความมั่นคงของสหกรณ์ ความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการ ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ความสะดวกในการทำธุรกรรมกับสหกรณ์ ผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน) สวัสดิการที่ได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ และปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ ความรู้เกี่ยวกับหลักการของสหกรณ์ และความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณอยู่ในระดับปานกลาง ($R = 0.212$) มีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 4.50 (Adjusted. $R^2 = 0.045$) และมีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์เท่ากับ 0.613 (SEE = 0.613) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่า Tolerance มีค่าต่ำสุดที่ 0.023 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0 และค่า VIF มีค่าสูงสุดที่ 43.311 ซึ่งเกิน 10 แสดงว่าตัวแปรแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กัน หรือมีความซ้ำซ้อนกันในการวัด

6. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

จากการตอบแบบสอบถามในส่วนที่ 5 ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 12 คน จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 262 คน สามารถวิเคราะห์เนื้อหาสาระ เกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (262 คน)	ร้อยละ (100.00)
1. ตอบแบบสอบถามปลายเปิด	12	4.58
2. ไม่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด	250	95.42

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 262 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.58 ส่วนที่เหลือเป็นผู้ไม่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 95.42

ซึ่งสามารถจำแนก ออกมาได้เป็น 2 ประเด็นด้วยกัน ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ	จำนวน (12 คน)	ร้อยละ (100.00)
1. สมาชิกสหกรณ์มีส่วนร่วมน้อยเนื่องจากอำนาจอยู่ในมือของคณะกรรมการและฝ่ายจัดการ ไม่มีการกระจายอำนาจให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม	7	58.33
2. สหกรณ์ทุกสหกรณ์ในปัจจุบันควรเห็นผลประโยชน์ของสมาชิกเป็นที่ตั้ง	5	41.67

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในประเด็น สมาชิกสหกรณ์มีส่วนร่วมน้อยเนื่องจากอำนาจอยู่ในมือของคณะกรรมการและฝ่ายจัดการไม่มีการกระจายอำนาจให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอน กระบวนการต่างๆ ในการดำเนินงานของสหกรณ์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 และผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะในประเด็น สหกรณ์ทุกสหกรณ์ในปัจจุบันควรเห็นผลประโยชน์ของสมาชิกเป็นที่ตั้ง โดยควรมีหลักประกอบด้วย 6 หลักการ คือ 1. หลักคุณธรรม 2. หลักนิติธรรม 3. หลักความโปร่งใส 4. หลักความมีส่วนร่วม 5. หลักความรับผิดชอบต่อ และควรนำจุดนี้มาปฏิบัติจริงด้วย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ผู้ศึกษาสามารถสรุปผลการศึกษา ดังนี้

1. สรุปการศึกษา
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์การศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด 2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด 3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

1.2 วิธีการดำเนินการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ที่มีพื้นที่อยู่ในอำเภออุทัย จำนวน 758 คน ใช้การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ยามาเนที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 262 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีด้วยกันทั้งหมด 5 ตอน จำนวนรวม 39 ข้อ โดยมีการนำแบบสอบถามที่ได้เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจำนวน 3 ท่าน เมื่อมีการแก้ไขปรับปรุงเป็นที่เรียบร้อยแล้วจึงนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางอิเล็กทรอนิกส์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์ระดับปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อวัดระดับของปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์

1.3 ผลการศึกษา

จากการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ การเกษตรอูทัย จำกัด พบว่า

1.3.1 ระดับปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจและปัจจัยความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอูทัย จำกัด

สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อปัจจัยแรงดึงดูดใจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอูทัย จำกัด ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน) มีค่าเฉลี่ย 3.47 รองลงมา คือ ความมั่นคงของสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.42 การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.27 ความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย 3.21 ความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.21 การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.19 ความสะดวกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.06 สวัสดิการที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ย 3.05 และเป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) มีค่าเฉลี่ย 3.02 ตามลำดับ

ซึ่งจากสมมติฐานที่ 1 ระดับปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ และปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอูทัย จำกัด อยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาพบว่า ระดับแรงดึงดูดใจของสมาชิกโดยรวมอยู่ที่ 3.21 ซึ่งตามเกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ 1

สมาชิกส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ที่ค่าเฉลี่ย 2.51 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.35 รองลงมา คือ ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 2.98 และด้านความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 1.19 ตามลำดับ จากผลการศึกษาสามารถพิจารณาปัจจัยความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์แต่ละด้าน ดังนี้

1) สมาชิกส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 1.19 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ สมาชิกทราบถึงข้อบังคับของสหกรณ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินงานของสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.01 รองลงมา คือ สมาชิกทราบระเบียบต่างๆ ของสหกรณ์ เช่น ระเบียบว่าด้วยเงินกู้ ระเบียบว่าด้วยสวัสดิการสมาชิก เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย 2.94 ตามลำดับ

2) สมาชิกส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 2.98

3) สมาชิกส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.35 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ สมาชิกทราบถึงสิทธิและหน้าที่ของตนในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ เช่น การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งกรรมการ การเข้าร่วมประชุมต่างๆ การเสนอร่างระเบียบ ข้อบังคับสหกรณ์ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย 3.53 รองลงมา คือ สมาชิกทราบว่าสามารถควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์ได้ มีค่าเฉลี่ย 3.16 ตามลำดับ

ซึ่งจากสมมติฐานที่ 1 ระดับปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ และปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด อยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาพบว่าระดับปัจจัยความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก โดยรวมอยู่ที่ 2.51 ซึ่งตามเกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1

1.3.2 ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.24 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย 3.38 รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย 3.31 ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.18 และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 3.08 ตามลำดับ

จากผลการศึกษาสามารถพิจารณาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด แต่ละด้าน ดังนี้

1) สมาชิกส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.37 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ สมาชิกมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.65 รองลงมา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย 3.50 สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการประชุมต่างๆ มีค่าเฉลี่ย 3.44 สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการขออนุมัติงบประมาณประจำปี มีค่าเฉลี่ย 3.27 และสมาชิกมีส่วนร่วมตัดสินใจรับสมาชิกใหม่ของสหกรณ์ที่ มีค่าเฉลี่ย 3.04 ตามลำดับ

2) สมาชิกส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปีของสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.48 รองลงมา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมในการร่าง/เสนอแนะ กฎระเบียบ ข้อบังคับทั่วไปของสหกรณ์ให้ทันเหตุการณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.39 สมาชิกมีส่วนร่วมในการเป็นผู้บริหารงานของสหกรณ์ เช่น เป็นคณะกรรมการดำเนินการ

เป็นประธานกลุ่มสมาชิก เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย 3.27 และสมาชิกมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมกลุ่มสมาชิก และเข้ารับการอบรมต่างๆ จากทางสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.09 ตามลำดับ

3) สมาชิกส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.18 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ สมาชิกมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนงานประจำปี มีค่าเฉลี่ย 3.29 รองลงมา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจสินเชื่อ มีค่าเฉลี่ย 3.32 สมาชิกมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย มีค่าเฉลี่ย 3.19 สมาชิกมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจเงินรับฝาก มีค่าเฉลี่ย 3.05 และสมาชิกมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านการถือหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.04 ตามลำดับ

4) สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.08 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ สมาชิกมีส่วนร่วมในธุรกิจเงินรับฝาก มีค่าเฉลี่ย 3.23 รองลงมา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ มีค่าเฉลี่ย 3.15 สมาชิกมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย มีค่าเฉลี่ย 3.08 และสมาชิกมีส่วนร่วมในการรับสวัสดิการจากสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 2.86 ตามลำดับ

ซึ่งจากสมมติฐานที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด อยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัดโดยรวมอยู่ที่ 3.24 ซึ่งตามเกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ 2

1.3.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

ปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ คือ เป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ซึ่งจากสมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ อย่างน้อย 1 ด้าน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด จากผลการศึกษาพบว่า มีตัวแปรทั้งหมด 1 ด้าน ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ 3

2. อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด สามารถอภิปรายผลการวิจัยที่ได้ ดังนี้

2.1 ผลการศึกษาระดับปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

พบว่าปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจของสมาชิก โดยรวมมีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่าระดับปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่าปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจของสมาชิก ที่มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผล/ เงินเฉลี่ยคืน)

ซึ่งสอดคล้องกับ ธัญญรัตน์ มาลัย (2558) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์การเกษตรพร้าว จำกัด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในภาพรวม มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผลหรือเงินเฉลี่ยคืน) มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.35

จากผลการศึกษาข้างต้นทำให้ทราบได้ว่าปัจจัยการมีส่วนร่วมที่สมาชิกให้ความสำคัญมากที่สุดคือด้านผลตอบแทนที่ได้รับ (เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน) เนื่องจากผลตอบแทนที่สมาชิกได้รับ เช่น เงินปันผลหรือเงินเฉลี่ยคืนเหล่านี้ เป็นผลประโยชน์ที่สมาชิกได้รับจากผลประกอบการของสหกรณ์สมาชิกที่มาร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นการถือหุ้น การใช้บริการธุรกิจต่างๆ อาทิ ธุรกิจเงินรับฝาก ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จึงมักที่จะคาดหวังผลตอบแทนที่ดี และให้ความสำคัญกับผลตอบแทนที่ได้รับเหล่านี้ หากสหกรณ์มีผลประกอบการที่ดี ก็จะมีการจัดสรรในส่วนของกำไรสุทธิที่ได้มาเป็นเงินปันผลให้สมาชิกตามสัดส่วนที่ถือหุ้น และเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิกตามสัดส่วนของการใช้บริการในธุรกิจต่างๆ

2.2 ผลการศึกษาระดับปัจจัยความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่าระดับปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจ และปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด อยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่าปัจจัยความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ที่มีระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งสามารถพิจารณาเป็นรายด้านได้ดังนี้

1) สมาชิกส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่าปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับ ระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ที่อยู่ในระดับ ปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ท่านทราบถึงข้อบังคับ ของสหกรณ์ ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินงานของสหกรณ์เป็นต้น

2) สมาชิกส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

3) สมาชิกส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของตนต่อการดำเนินงาน ของสหกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่าปัจจัยด้านความรู้ เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ที่อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สมาชิกทราบถึง สิทธิและหน้าที่ของตนในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ เช่น การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งกรรมการ การเข้าร่วม ประชุมต่างๆ การเสนอร่างระเบียบข้อบังคับสหกรณ์ เป็นต้น

ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ขวัญศิริ หวานชื่น (2550) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ในการดำเนินธุรกิจ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ภูมิศึกษาสหกรณ์การเกษตรบางละมุง จำกัด อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ประมาณสองในสาม มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสหกรณ์ ปรัชญา อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ กล่าวคือ จากแบบทดสอบความรู้ สมาชิกสามารถตอบได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 64.61 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้

จากผลการศึกษาข้างต้นทำให้ทราบได้ว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ทราบถึงสิทธิและหน้าที่ของตนในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ เช่น การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งกรรมการ การเข้าร่วมการประชุมต่างๆ การเสนอร่างระเบียบ และข้อบังคับสหกรณ์ แต่ยังคงขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่สมาชิกควรรับทราบและดำเนินการแก้ไข ดังนั้นสหกรณ์ควรวางแผนในการแก้ไขปัญหา ในเรื่องนี้ เพราะการที่สมาชิกจะมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์มากหรือน้อยเพียงใดนั้น ย่อมมีผล มาจากความรู้ในด้านสหกรณ์ของสมาชิก การเรียนรู้อาจจะทำได้หลายแนวทางด้วยกัน เช่น การให้ การศึกษาอบรม การทัศนศึกษาดูงานสหกรณ์ที่ ประสบความสำเร็จ การเผยแพร่ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่สหกรณ์จะต้องเติมเต็มให้กับสมาชิกด้วยการสร้างการเรียนรู้ ให้เกิดขึ้นในหมู่สมาชิก ตามแนวทางข้างต้น

2.3 ผลการศึกษาระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ การเกษตรอุทัย จำกัด พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ มีระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า ระดับการมีส่วนร่วม ของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ

มนต์ปรียา ระวังศรี (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ ของสหกรณ์การเกษตร วังน้ำเย็น จำกัด พบว่าสมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการควบคุมตรวจสอบ การดำเนินงานของสหกรณ์ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัจจัยในด้านที่อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการรับผลประโยชน์ ซึ่งจากผลการศึกษาข้างต้น สามารถพิจารณา เป็นรายด้านได้ดังนี้

1) สมาชิกส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วม ในการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ที่ระดับมาก รองลงมา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิ ออกเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการประชุมต่างๆ สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการขออนุมัติงบประมาณประจำปีในระดับปานกลาง และสมาชิกมีส่วนร่วม ตัดสินใจรับสมาชิกใหม่ของสหกรณ์ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแถลงการณ์ขององค์การสัมพันธภาพ สหกรณ์ระหว่างประเทศ เมื่อ พ.ศ. 2538 เรื่องเอกลักษณ์ของสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2551) หลักการสหกรณ์ข้อที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักการประชาธิปไตย สหกรณ์เป็นองค์การ ประชาธิปไตยที่ควบคุมโดยมวลสมาชิก ในการกำหนดนโยบาย การควบคุมดูแล และการตัดสินใจ โดยสมาชิกทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการออกเสียงลงมติ สมาชิกหนึ่งคน มีเพียงหนึ่งเสียง (ในขั้นปฐม) ใช้เสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ตัดสิน โดยไม่คำนึงถึงจำนวนหุ้นของสมาชิกแต่ละคน และไม่สามารถออกเสียงแทนกันได้

2) สมาชิกส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปปานกลาง พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วม ในการกำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปีของสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ยมาก รองลงมา คือ สมาชิกมีส่วนร่วม ในการร่าง/เสนอแนะ กฎระเบียบ ข้อบังคับทั่วไปของสหกรณ์ให้ทันเหตุการณ์ สมาชิกมีส่วนร่วม ในการเป็นผู้บริหารงานของสหกรณ์ เช่น เป็นคณะกรรมการดำเนินการ เป็นประธานกลุ่มสมาชิก เป็นต้น และสมาชิกมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมกลุ่มสมาชิกและเข้ารับการอบรมต่างๆ จากทางสหกรณ์ ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับวาระแห่งชาติด้านการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2556) สมาชิกทุกคนจำเป็นที่จะต้องเข้าในร่วมการประชุมต่างๆ ของสหกรณ์ ตามสิทธิและหน้าที่ของตน โดยใช้หลักการประชาธิปไตยในการดำเนินการประชุม การใช้สิทธิ ออกเสียงเลือกตั้งตัวแทน จากสมาชิกเข้าไปทำหน้าที่ต่างๆ ในสหกรณ์ เช่น เป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เป็นประธาน กลุ่มสมาชิก เป็นผู้ตรวจสอบกิจการ เป็นต้น การกำหนดกฎเกณฑ์ นโยบายต่างๆ ของสหกรณ์ ณ ที่ประชุม การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้เป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสมาชิกของสหกรณ์จะต้องมีส่วนร่วม

ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามหลักการมีส่วนร่วม หากมีปัญหาเกิดขึ้นหรือมีความต้องการที่จะพัฒนา ก็จะมีการให้การศึกษอบรมเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมต่างๆ ของสหกรณ์

3) สมาชิกส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่าสมาชิกมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงาน ตามแผนงานประจำปี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจสินเชื่อ สมาชิกมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย สมาชิกมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจเงินรับฝาก และสมาชิกมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านการถือหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์ ตามลำดับ

4) สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมในธุรกิจเงินรับฝาก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ สมาชิกมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และมีส่วนร่วมในการรับสวัสดิการจากสหกรณ์ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ ัญญูรัตน์ มาลัย (2558) เช่นกัน พบว่าระดับการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของสมาชิกเมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้านพบว่า ด้านการกู้เงินจากสหกรณ์อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการฝากเงินกับสหกรณ์ และด้านการรับสวัสดิการของสหกรณ์ (ค่ารักษาพยาบาล) ตามลำดับ

จากผลการศึกษาข้างต้นทำให้ทราบได้ว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุด โดยสมาชิกมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ และใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการมากที่สุด เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่มาเข้าร่วมประชุมใหญ่เพื่อดำเนินการตามวาระต่างๆ ซึ่งจุดประสงค์หลักๆ ของการจุดประชุมใหญ่ คือ การเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการและผู้ตรวจสอบกิจการ เพื่อมาขับเคลื่อนสหกรณ์ โดยตัวแทนดังกล่าวล้วนมาจากตัวแทนของสมาชิกในที่ประชุมใหญ่ทั้งสิ้น

ในทางกลับกันสมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด เนื่องมาจากผลการดำเนินของสหกรณ์ฯ ประสบปัญหาขาดทุนสะสมติดต่อกัน ส่งผลให้สหกรณ์ฯ ไม่สามารถจัดสรรกำไรสุทธิเพื่อจ่ายเงินปันผลและเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกได้ สหกรณ์ฯ ไม่สามารถจัดสรรเงินเข้าสู่ทุนสวัสดิการให้แก่สมาชิกได้ รวมไปถึงจากผลการดำเนินงานขาดทุนสะสมดังกล่าว ส่งผลให้มูลค่าหุ้นของสมาชิกไม่เต็มมูลค่า ทำให้สมาชิกไม่สามารถได้รับสวัสดิการต่างๆ จากสหกรณ์ฯ ได้

2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด พบว่า ปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ จำนวน 1 ปัจจัย มีค่าน้ำหนักความสำคัญ

ในรูปคะแนนมาตรฐานตามลำดับ คือ ด้านเป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) ($B = 0.066$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่าปัจจัยด้านแรงดึงดูดใจและปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์อย่างน้อย 1 ด้าน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอูทัย จำกัด ซึ่งสอดคล้องกับ ธนภัทร ศรีสวัสดิ์, และคณะ (2565) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยแรงดึงดูดใจที่ทำให้ตัดสินใจดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์คือ เป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม)

ซึ่งปัจจัยดังกล่าวสามารถพยากรณ์ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ได้ คือ

จากผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอูทัย จำกัด ด้านเป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) ส่งผลทางบวกต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอูทัย จำกัด อาจเนื่องมาจากสมาชิกมองว่าสหกรณ์ฯ เป็นแหล่งเงินทุนการกู้ยืมของสมาชิก เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต เป็นทุนในการทำอาชีพเกษตรกร และเป็นสวัสดิการที่สมาชิกทุกคนจะได้รับจากการเข้ามาเป็นสมาชิกกับสหกรณ์ ซึ่งจะมีความสำคัญมากเป็นลำดับต้นของการที่สมาชิกจะตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกกับสหกรณ์ฯ หากสหกรณ์ฯ ไม่มีสามารถจ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิกได้ อาจส่งผลให้การรับสมาชิกในปีต่อไป อาจทำได้ยาก แต่การที่สหกรณ์ฯ ปลอ่ยกู้ให้แก่สมาชิกแล้วไม่สามารถรับชำระหนี้คืนได้ ก็เป็นเหตุให้สหกรณ์อาจไม่มีทุนเพียงพอในการปลอ่ยกู้ให้แก่สมาชิกรายอื่นเพิ่มเติมได้

2.5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรอูทัย จำกัด ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ได้แก่ 1) สมาชิกสหกรณ์มีส่วนร่วมน้อยเนื่องจากอำนาจอยู่ในมือของคณะกรรมการและฝ่ายจัดการไม่มีการกระจายอำนาจให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอน และกระบวนการต่างๆ ในการดำเนินงานของสหกรณ์ 2) สหกรณ์ทุกสหกรณ์ในปัจจุบันควรเห็นผลประโยชน์ของสมาชิกเป็นที่ตั้ง 3) สมาชิกส่วนใหญ่มีอายุเยอะแล้ว ไม่สามารถเข้าร่วมการประชุมและโครงการต่างๆ ของสหกรณ์ฯ ได้ จึงส่งผลให้การมีส่วนร่วมของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ฯ น้อย 4) สมาชิกของสหกรณ์ฯ ที่อาศัยอยู่ในอำเภออูทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นั้น ปัจจุบันมีการทำการเกษตรลดน้อยลงเนื่องจากคนรุ่นใหม่ไม่ได้ให้ความสนใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเยอะเท่าที่ควร

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด สามารถสรุปข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา ดังนี้

3.1.1 จากผลการศึกษาพบว่าระดับปัจจัยแรงจูงใจของสมาชิกสหกรณ์ ในด้านการเป็นแหล่งเงินทุน (กู้ยืม) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสหกรณ์จึงควรให้ความสำคัญกับการวางแผนปรับปรุงระบบการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ฯ ให้มีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกที่ต้องการให้สหกรณ์ฯ เป็นแหล่งเงินทุนการกู้ยืม เพื่อไปใช้ในการดำรงชีวิต และเป็นต้นทุนในการประกอบอาชีพต่อไป โดยการที่คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ ฝ่ายจัดการของสหกรณ์ และภาคีเครือข่ายของสหกรณ์ ต้องร่วมกันปรับปรุงแผนการทำงานของสหกรณ์ฯ ให้มีกำไรเพิ่มขึ้น เพื่อชดเชยการขาดทุนสะสมของสหกรณ์ เช่น มาตรการเร่งรัดหนี้สินกับสมาชิกที่เป็นหนี้ ค้างนาน มีมาตรการโครงการเงินกู้ดอกเบ้นต่ำให้แก่สมาชิกที่เป็นลูกหนี้ชั้นดี การระดมเงินฝากจากสมาชิก โดยการมีโครงการเงินประจำดอกเบี้ยสูง รวมไปถึงการจัดจำหน่ายสินค้า คือ ปืมน้ำมันของสหกรณ์ ต้องดำเนินการประชาสัมพันธ์ มีโปรโมชั่นต่างๆ ให้แก่สมาชิกและบุคคลทั่วไปที่เข้ามาใช้บริการปืมน้ำมันของสหกรณ์ เป็นต้น การดำเนินการดังกล่าวนอกจากจะช่วยให้สหกรณ์ฯ มีผลการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้นแล้วยังช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือให้แก่สหกรณ์ในภาพรวมได้ด้วย

3.1.2 จากผลการศึกษาพบว่าระดับปัจจัยความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก ในด้านความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสหกรณ์จึงควรให้ความสำคัญกับการให้การศึกษาอบรมเชิงปฏิบัติการแก่สมาชิกสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และฝ่ายจัดการ ในด้านต่างๆ เช่น การบริหาร การจัดการสหกรณ์ หลักการ อุดมการณ์ วิธีการสหกรณ์ รวมทั้งในด้านจริยธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต ความสามัคคี ความมีวินัย ความรับผิดชอบ โดยเฉพาะในด้านระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ของสหกรณ์ เนื่องจากการที่สมาชิกจะมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์มากหรือน้อยเพียงใดนั้น ย่อมมีผลมาจากความรู้ในด้านสหกรณ์ของสมาชิก และสหกรณ์ควรให้โอกาสสมาชิก ในการเสนอแนะหรือปรับปรุงแก้ไขระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ให้มีความยืดหยุ่น และทันต่อสถานการณ์ เพื่อให้สมาชิกได้รับผลประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ซึ่งการให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิกนั้น อาจมีการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน หรือมีการทัศนศึกษาดูงานสหกรณ์อื่นๆ ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้สมาชิกเกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดการตื่นตัว และเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งในการเป็นเจ้าของสหกรณ์จึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเอง และสหกรณ์ต่อไป

3.1.3 จากผลการศึกษาพบว่าระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด ในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสหกรณ์จึงควรปรับแผนการกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน แผนการปฏิบัติงานประจำปีของสหกรณ์ รวมถึงการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสีย สามารถมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของสหกรณ์ (SWOT) เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาผลการดำเนินงานขาดทุนสะสมของสหกรณ์ เพื่อที่สหกรณ์ฯ จะได้มีกำไร เพื่อนำมาจัดสรรเป็นเงินปันผลและเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิก รวมถึงการจัดสวัสดิการต่างๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร เงินชดเชย ต่างๆ เป็นต้น ซึ่งสวัสดิการต่างๆ ที่กล่าวมานั้น ล้วนเป็นสิทธิประโยชน์ที่สมาชิกควรจะได้รับจากการเข้ามาเป็นสมาชิกและมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ทั้งสิ้น

3.1.4 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงแนวทางการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ด้านการเพิ่มการมีส่วนร่วมของสมาชิก ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดมาตรฐานสหกรณ์ การจัดระดับชั้นสหกรณ์ และการประเมินความเข้มแข็งของสหกรณ์ต่อไป รวมถึงกรมส่งเสริมสหกรณ์ สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย หรือแผนการปฏิบัติต่างๆ ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ประเภทต่างๆ โดยเฉพาะสหกรณ์การเกษตร

3.2 ข้อเสนอแนะในงานการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไป อาจทำการศึกษาค้นคว้าเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ เพื่อที่จะสามารถรับรู้ในรายละเอียดอื่นๆ ด้วยการสอบถามความเห็นของสมาชิกสหกรณ์ ด้วยการใช้มาตราประมาณค่าในการวิจัยเชิงปริมาณ

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒราชภัฏวชิราวุธวิทยาลัย

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2548). *การสหกรณ์ในประเทศไทย*. กรมส่งเสริมสหกรณ์.
_____. (2559). *บทบาท หน้าที่ ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์*.
https://km.cpd.go.th/pdf-bin/pdf_0057871852.pdf
_____. (2562). *พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562)*.
กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- กลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2555). *คู่มือสหกรณ์ฉบับชาวบ้าน*
(พิมพ์ครั้งที่ 6). กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีด้านธุรกิจสหกรณ์ สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์. (2551).
อุดมการณ์ หลักการ วิธีการสหกรณ์. กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- กุลธิดา โภภิวีเชียร. (2545). *ปัญหาการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่*
[การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ขวัญศิริ หวานชื่น. (2550). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์*
การเกษตร กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรบางละมุง จำกัด อำเภอบางละมุง
จังหวัดชลบุรี [ปัญหาพิเศษปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ธนภัทร ศรีสวัสดิ์ และคณะ. (2565). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ*
ของสหกรณ์การเกษตรดอยสะเก็ด จำกัด อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่.
วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ (คณะบริหารธุรกิจ),
2(6), 431-442.
- ธรรมรัตน์ อรุณสินประเสริฐ. (2554). *การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์*
กรณีศึกษาสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม [วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธัญญรัตน์ มาลัย. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์*
การเกษตรพร้าว จำกัด อำเภอพริ้ว จังหวัดเชียงใหม่ [การค้นคว้าอิสระปริญญา
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- นิรันดร์ อ่อนนุ่ม และคณะ. (2557). *คุณภาพการให้บริการของสหกรณ์การเกษตร*
เมืองอุบลราชธานี จำกัด. วารสารวิชาการ คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 9(2), 4-5.

- ประมะ สตะเวทิน. (2533). การสื่อสารมวลชน กระบวนการและทฤษฎี (พิมพ์ครั้งที่ 2). ภาพพิมพ์. ปราณี ตปนียวรวงศ์. (2563). วิเคราะห์ปัจจัยความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตพื้นที่ภาคเหนือของไทย. วารสารการจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, 6(2), 110.
- ปวีณสมร ดาวเรือง. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรพรหม วัฒนวานิชย์. (2562). ความพึงพอใจต่อสวัสดิการของผู้ปฏิบัติงานกรมส่งเสริมสหกรณ์ (สำนักงานใหญ่ส่วนกลาง) [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มนต์ปรียา ระวังศรี. (2556). การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรวังน้ำเย็น จำกัด [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรัท วินิจ. (2555). ความคาดหวังของร้านค้าปลีกในอำเภอเชียงใหม่ต่อกิจกรรมส่งเสริมการตลาดของผู้ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วันทอง คงคาพันธ์ และคณะ. (2559). ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตร ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี : กรณีศึกษาสหกรณ์ที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐาน. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, 11(1), 192-204.
- วีไล ชติมะ. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์นิคมนครชุม จำกัด จังหวัดกำแพงเพชร [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศรีสุดา วันชาติ. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านอ่างศิระ จำกัด ตำบลอ่างศิระ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริพร พุทโส. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรบางกะปิ จำกัด [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ที่ 20 สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์. (ม.ป.ป.). การใช้เทคโนโลยีในการประชาสัมพันธ์และสนับสนุนการส่งเสริมสหกรณ์ “คลินิกสหกรณ์ CPD 20 ออนไลน์” (Clinic Cooperative CPD 20 Online). https://km.cpd.go.th/pdf-bin/pdf_0435163597.pdf

- สถาบันวัฒนธรรมและธรรมาภิบาลข้อมูล. (2565). *คำนวณกลุ่มตัวอย่างสูตร “ทาโร่ ยามาเน่”*
Taro Yamane. <https://digi.data.go.th/blog/method-of-controlling-the-sample/>
- สมบัติ นามบุรี. (2562). *ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในงานรัฐประศาสนศาสตร์*.
วารสารวิจัยวิชาการ, 2(1), 183-197.
- สมิต สัจฉกร. (2556). *ศิลปะการให้บริการ* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สายธาร.
- สหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด. (2554). *ข้อบังคับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด*. กรมส่งเสริมสหกรณ์.
_____. (2554). *รวมระเบียบสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด*. กรมส่งเสริมสหกรณ์.
_____. (2566). *รายงานกิจการประจำปี 2566*. กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์. (2556). *วาระแห่งชาติด้านสหกรณ์*. กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2559). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์*.
<https://rlo.office.cpd.go.th/cooperative-knowledge/general-knowledge-about-cooperatives.html>
- สุขุม รัตนเสรีเกียรติ. (2560). *ทฤษฎีของการจูงใจ (THEORIES OF MOTIVATION)*.
<http://pmcexpert.com/ทฤษฎีของการจูงใจ-theoriesofmotivation/>
- สุนี ศรีสมนึก. (2547). *ความภักดีของสมาชิกสหกรณ์กับผลสำเร็จของการดำเนินงานสหกรณ์
การเกษตร [ปัญหาพิเศษปริญญาโทฉบับพิเศษ ไม่ได้ตีพิมพ์]*. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- โสธยา สุภาพล และคณะ. (2565). *ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี*. *วารสารวิชาการ มทร.
สุวรรณภูมิ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 7(1), 68-82.
- อัศวเทพ ศุภเจริญกุล และคณะ. (2561). *การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินการของสหกรณ์
เครดิตยูเนียนคองหงส์ จำกัด อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา*. *วารสารมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 37(1), 1-9.
- ไอโซแคร์ ซิสเต็มส์ จำกัด. (2561). *ระบบเงินปันผลและเฉลี่ยคืน*. [https://www.icoopthai.com/
index.php/coop-web-links/135-saving-bangkok-links/33](https://www.icoopthai.com/index.php/coop-web-links/135-saving-bangkok-links/33)
- Best, John W. (1981). *Research in Education*. 4th Englewood. Prentice Hall Inc.
- Domjan, M. (1996). *The Principles of Learning and Behavior Belmont*.
Thomson Wadsworth.
- Parasuraman, A., Zeitham, V. A. and Berry, L. L. (1985). *Conceptual Model
of Serviceability and Its Implications for Future Research*.
Journal of Market, 49(4), 41-50.

Reeders William W. (1974). *Some aspects of the information social participation of farm families in New York State*. Cornell University.

Scott, M. Cutlip, Allen, H. Center and Glen, M. B. (1985). *Effective Public Relation*. Prentice-Hall, Lnc.

Solutioncenterminitab. (2564). *การวิเคราะห์รายหัวข้อและค่าอัลฟาครอนบาช (Cronbach's alpha) เพื่อความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม*. <https://www.solutioncenterminitab.com/blog/item-analysis-with-cronbachs-alpha-for-reliable-surveys/>

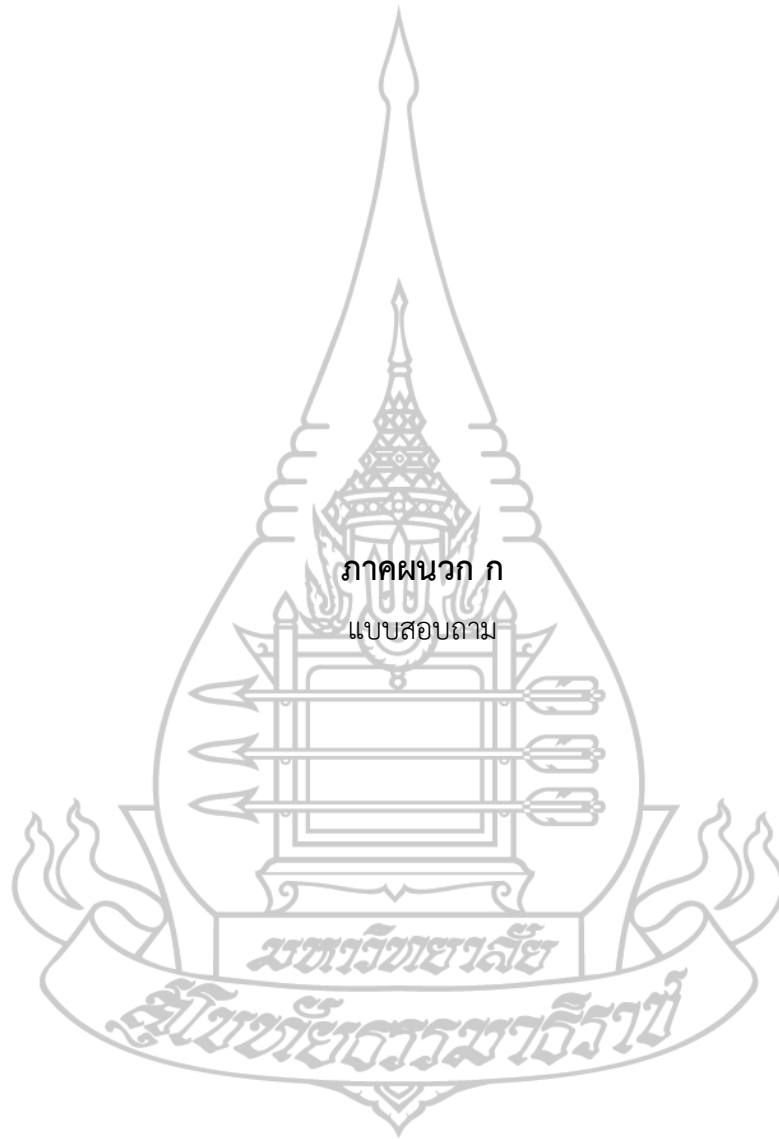

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒราชภัฏ

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์นครราชสีมา

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ

ของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

Factors Affecting Members' Participation in the Business Operations
of Uthai Agricultural Cooperative Limited

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ปัจจัยแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก

ส่วนที่ 3 ปัจจัยความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก

ส่วนที่ 4 ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์

ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านในการเสียสละเวลาตอบคำถามในแบบสอบถามฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอรับรองว่าข้อมูลและความคิดเห็นของท่านจะถือเป็นความลับ และผลการศึกษาที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะถูกนำมาใช้ประโยชน์ในเชิงวิชาการเท่านั้น

นายอภิสิทธิ์ ลีวัชชัย

นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

- () ชาย () หญิง

2. อายุ

- () ต่ำกว่า 20 ปี () 20-30 ปี
 () 31-40 ปี () 41- 50 ปี
 () 51-60 ปี () 61 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพ

- () โสด () สมรส
 () หย่าร้าง () หม้าย

4. ระดับการศึกษา

- () ประถมศึกษา () อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
 () มัธยมศึกษาตอนต้น () ปริญญาตรี
 () มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า () สูงกว่าปริญญาตรี

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- () น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท () 10,001-20,000 บาท
 () 20,001-30,000 บาท () 30,001-40,000 บาท
 () 40,001-50,000 บาท () 50,001 บาทขึ้นไป

6. ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์

- () น้อยกว่า 1 ปี () 1-10 ปี
 () 11-20 ปี () 21-30 ปี
 () 31-40 ปี () 40 ปีขึ้นไป

7. ธุรกิจที่ท่านใช้บริการกับสหกรณ์

- () ธุรกิจเงินรับฝาก
 () ธุรกิจสินเชื่อ
 () ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

ส่วนที่ 2 : ปัจจัยแรงดึงดูดใจการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความสำคัญที่ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ ตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

การให้ความหมายระดับความสำคัญที่ทำให้สมาชิกตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด มีดังนี้

- 5 หมายถึง มากที่สุด
- 4 หมายถึง มาก
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ที่	ปัจจัยแรงดึงดูดใจการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก	ระดับความสำคัญที่ทำให้สมาชิกตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด				
		5	4	3	2	1
8	ท่านเชื่อว่าความมั่นคงของสหกรณ์ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด					
9	ท่านเชื่อว่าความน่าเชื่อถือของคณะกรรมการดำเนินการ และการบริหารงานอย่างโปร่งใส ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด					
10	ท่านเชื่อว่าการได้เป็นส่วนหนึ่งในการเป็นเจ้าของสหกรณ์ ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด					
11	ท่านเชื่อว่าการบริการที่ดีของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด					
12	ท่านเชื่อว่าการที่สหกรณ์เป็นแหล่งเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืม ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด					

ที่	ปัจจัยแรงดึงดูดใจการมีส่วนร่วม ในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก	ระดับความสำคัญที่ทำให้สมาชิกตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรอุทัย จำกัด				
		5	4	3	2	1
13	ท่านเชื่อว่าความสะดวกในการเข้าไปทำธุรกรรม กับสหกรณ์ ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการ ดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด					
14	ท่านเชื่อว่าผลตอบแทนที่ท่านได้รับ เช่น เงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการ ดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด					
15	ท่านเชื่อว่าสวัสดิการที่ท่านได้รับ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตรหลาน เงินช่วยเหลือกรณีสมาชิกเสียชีวิต หรือประสบ ภัยพิบัติ ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการ ดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด					
16	ท่านเชื่อว่าการที่สหกรณ์มีการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ ผ่านช่องทางต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงง่าย ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วม ในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด					

ส่วนที่ 3 : ปัจจัยความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

การให้ความหมายระดับความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก มีดังนี้

- 5 หมายถึง มากที่สุด
- 4 หมายถึง มาก
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก				
		5	4	3	2	1
ความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์						
17	ท่านทราบถึงข้อบังคับของสหกรณ์ ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินงานของสหกรณ์					
18	ท่านทราบระเบียบต่าง ๆ ของสหกรณ์ เช่น ระเบียบว่าด้วยเงินกู้ ระเบียบว่าด้วยสวัสดิการสมาชิก เป็นต้น					
ความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์						
19	ท่านทราบเกี่ยวกับหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการของสหกรณ์					
ความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์						
20	ท่านทราบถึงสิทธิและหน้าที่ของตนในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ เช่น การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งกรรมการ เข้าร่วมประชุมต่าง ๆ การเสนอร่างระเบียบ ข้อบังคับสหกรณ์ เป็นต้น					
21	ท่านทราบว่าสมาชิกสามารถควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์ได้					

ส่วนที่ 4 : ปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ตามความเป็นจริง
ของท่านมากที่สุด

การให้ความหมายระดับการมีส่วนร่วม มีดังนี้

- 5 หมายถึง มากที่สุด
4 หมายถึง มาก
3 หมายถึง ปานกลาง
2 หมายถึง น้อย
1 หมายถึง น้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ						
22	ท่านมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ					
23	ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ในการประชุมต่าง ๆ					
24	ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการขออนุมัติ งบประมาณประจำปี					
25	ท่านมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ ของสหกรณ์					
26	ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจรับสมาชิกใหม่ของสหกรณ์					
ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน						
27	ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมกลุ่มสมาชิก และเข้ารับการอบรมต่าง ๆ จากทางสหกรณ์					
28	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนด แผนปฏิบัติงานประจำปีของสหกรณ์					
29	ท่านมีส่วนร่วมในการเป็นผู้บริหารงานของ สหกรณ์ เช่น เป็นคณะกรรมการดำเนินการ เป็น ประธานกลุ่มสมาชิก เป็นต้น					
30	ท่านมีส่วนร่วมในการร่าง/เสนอแนะ กฎระเบียบ ข้อบังคับทั่วไปของสหกรณ์ให้ทันเหตุการณ์					

ที่	รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบกิจการของสหกรณ์						
31	ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบด้านการถือหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์					
32	ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจสินเชื่อ					
33	ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจเงินรับฝาก					
34	ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบด้านธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย					
35	ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนงานประจำปี					
ระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์						
36	ท่านมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย เช่น การซื้อสินค้าจากสหกรณ์					
37	ท่านมีส่วนร่วมในธุรกิจเงินรับฝาก เช่น การฝากเงินและรับดอกเบี้ยเงินฝากจากสหกรณ์					
38	ท่านมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ เช่น การกู้เงิน และรับเงินเฉลี่ยคืนจากสหกรณ์					
39	ท่านมีส่วนร่วมในการรับสวัสดิการจากสหกรณ์ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตรหลาน เงินช่วยเหลือกรณีสมาชิกเสียชีวิต หรือประสบภัยพิบัติ เป็นต้น					

ส่วนที่ 5 : ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๗/บ ๕๑๗

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณลัดดา ไทยศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ	จำนวน	ชุด
	๒. แบบสอบถาม	จำนวน	ชุด

เนื่องด้วย นายอภิสิทธิ์ ลีวชัยชาญ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด” ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมาพร้อมนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจาก รองศาสตราจารย์ ดร.กัณฑ์พร ทองใบ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาวิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย โดยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาดังกล่าว หากท่านต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๓-๐๓๙๖๙๐๗

สาขาวิชา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๔-๘๑๘๑-๖

โทรสาร ๐๒-๕๐๓-๓๖๑๒

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๗/บ ๕๑๓

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจสหกรณ์
(คุณอรัญญาพร เขียวอร่าม)

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ	จำนวน	ชุด
	๒. แบบสอบถาม	จำนวน	ชุด

เนื่องด้วย นายอภิสิทธิ์ ลีวชัยชาญ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด” ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมาพร้อมนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจาก รองศาสตราจารย์ ดร.กัณฑ์ ทองใบ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาวิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย โดยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาดังกล่าว หากท่านต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๓-๐๓๙๖๙๐๗

สาขาวิชา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณล่วงหน้า
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๔-๘๑๘๑-๖

โทรสาร ๐๒-๕๐๓-๓๖๑๒

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๓/บ ๕๑๓

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ ๓
(คุณสัญญา กิจสัจจิ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ	จำนวน	ชุด
	๒. แบบสอบถาม	จำนวน	ชุด

เนื่องด้วย นายอภิสิทธิ์ ลีช่วยชาญ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด” ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ส่งมาพร้อมนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจาก รองศาสตราจารย์ ดร.กิงพร ทองใบ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาวิทยาการจัดการ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย โดยได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาดังกล่าว หากท่านต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกับนักศึกษาโดยตรงได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๓-๐๓๙๖๙๐๗

สาขาวิชา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

โทร. ๐๒-๕๐๔-๘๑๘๑-๖

โทรสาร ๐๒-๕๐๓-๓๖๑๒

ภาคผนวก ค

ผลการประเมินความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย

ผลการประเมินความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย
เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด
Factors Affecting Members' Participation in Business Operations
of Uthai Agricultural Cooperative Limited

แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ปัจจัยแรงดึงดูดใจการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก

ส่วนที่ 3 ปัจจัยความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก

ส่วนที่ 4 ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ

กับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() ไม่เกิน 20 ปี

() 21-30 ปี

() 31-40 ปี

() 41- 50 ปี

() มากกว่า 51 ปี ขึ้นไป

3. สถานภาพ

() โสด

() สมรส

() หย่าร้าง

() หม้าย

4. ระดับการศึกษา

() ประถมศึกษา

() อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

() มัธยมศึกษาตอนต้น

() ปริญญาตรี

() มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

() สูงกว่าปริญญาตรี

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

() น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท

() 10,001-20,000 บาท

() 20,001-30,000 บาท

() 30,001 บาท ขึ้นไป

6. ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์

- () น้อยกว่า 1 ปี () 1-5 ปี
 () 6-10 ปี () 11 ปีขึ้นไป

7. ธุรกิจที่ท่านใช้บริการกับสหกรณ์

- () ธุรกิจเงินรับฝาก () ธุรกิจสินเชื่อ
 () ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย () ธุรกิจรวบรวมผลผลิต

ส่วนที่ 2 : ปัจจัยแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างระดับความคิดเห็นของท่านว่ามีความสอดคล้องหรือความถูกต้องเพียงใด พร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เพื่อพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ที่	รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปรผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3		
ปัจจัยแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิก						
8	ท่านมองว่าความมั่นคงของสหกรณ์ ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วม ในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรอูทัย จำกัด	1	1	1	1.00	ใช้ได้
9	ท่านมองว่าความน่าเชื่อถือ ของคณะกรรมการดำเนินการ และการบริหารงานอย่างโปร่งใส ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วม ในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรอูทัย จำกัด	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10	ท่านมองว่าการได้เป็นส่วนหนึ่ง ในการเป็นเจ้าของสหกรณ์ ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วม ในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรอูทัย จำกัด	1	1	1	1.00	ใช้ได้
11	ท่านมองว่าการบริการที่ดีของเจ้าหน้าที่ สหกรณ์ ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วม ร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรอูทัย จำกัด	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ที่	รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปรผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3		
12	ท่านมองว่าการที่สหกรณ์เป็นแหล่งเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืม ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	1	1	1	1.00	ใช้ได้
13	ท่านมองว่าความสะดวกในการเข้าไปทำธุรกิจกับสหกรณ์ ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	1	1	1	1.00	ใช้ได้
14	ท่านมองว่าผลตอบแทนที่ท่านได้รับ เช่น เงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	1	1	1	1.00	ใช้ได้
15	ท่านมองว่าสวัสดิการที่ท่านได้รับ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียน บุตรหลาน เงินช่วยเหลือกรณีสมาชิกเสียชีวิต หรือประสบภัยพิบัติ ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	1	1	1	1.00	ใช้ได้
16	ท่านมองว่าการที่สหกรณ์มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ ผ่านช่องทางต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงง่าย ทำให้ท่านตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ส่วนที่ 3 : ปัจจัยความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างระดับความคิดเห็นของท่านว่ามีความสอดคล้องหรือความถูกต้องเพียงใด พร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เพื่อพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ที่	รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปรมผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3		
ความรู้เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์						
17	ท่านทราบถึงข้อบังคับของสหกรณ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งมีทั้งหมด 107 ข้อ	0	1	1	0.67	ปรับปรุง
18	ท่านทราบระเบียบต่างๆ ของสหกรณ์ ซึ่งมีทั้งหมด 31 ระเบียบ เช่น ระเบียบว่าด้วยเงินกู้ ระเบียบว่าด้วยสวัสดิการสมาชิก เป็นต้น	0	1	1	0.67	ปรับปรุง
ความรู้เกี่ยวกับหลักการสหกรณ์						
19	ท่านทราบว่าหลักการและวัตถุประสงค์การก่อตั้งสหกรณ์	1	0	0	0.33	ปรับปรุง
20	ท่านทราบแนวทางการบริหารและการควบคุมสหกรณ์	0	0	1	0.33	ตัดทิ้ง
ความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของตนต่อการดำเนินงานของสหกรณ์						
21	ท่านทราบถึงสิทธิและหน้าที่ของตนในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ เช่น การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งกรรมการ การเข้าร่วมประชุมต่างๆ การเสนอร่างระเบียบข้อบังคับสหกรณ์ เป็นต้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
22	ท่านทราบว่าสมาชิกสามารถควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์ได้	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ส่วนที่ 4 : ปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด
 โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างระดับความคิดเห็นของท่านว่ามีความสอดคล้องหรือความถูกต้องเพียงใด พร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เพื่อพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ที่	รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปรผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3		
ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ						
23	ท่านมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
24	ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมต่างๆ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
25	ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการขออนุมัติงบประมาณประจำปี	1	1	1	1.00	ใช้ได้
26	ท่านมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์	1	1	1	1.00	ใช้ได้
27	ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจรับสมาชิกใหม่ของสหกรณ์	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน						
28	ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมกลุ่มสมาชิกและเข้ารับการอบรมต่าง ๆ จากทางสหกรณ์	1	1	1	1.00	ใช้ได้
29	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปีของสหกรณ์					
30	ท่านมีส่วนร่วมในการเป็นผู้บริหารงานของสหกรณ์ เช่น เป็นคณะกรรมการดำเนินการ เป็นประธานกลุ่มสมาชิก เป็นต้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
31	ท่านมีส่วนร่วมในการร่าง/เสนอแนะกฎระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ให้ทันเหตุการณ์	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ที่	รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปรผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3		
ระดับการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบกิจการของสหกรณ์						
32	ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านการถือหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์	1	1	1	1.00	ใช้ได้
33	ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจสินเชื่อ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
34	ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจเงินรับฝาก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
35	ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ ด้านธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	1	1	1	1.00	ใช้ได้
36	ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนงานประจำปี	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์						
37	ท่านมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย เช่น การซื้อสินค้าจากสหกรณ์	1	1	1	1.00	ใช้ได้
38	ท่านมีส่วนร่วมในธุรกิจเงินรับฝาก เช่น การฝากเงินและรับดอกเบี้ยเงินฝากจากสหกรณ์	1	1	1	1.00	ใช้ได้
39	ท่านมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ เช่น การกู้เงินและรับเงินเฉลี่ยคืนจากสหกรณ์	1	1	1	1.00	ใช้ได้
40	ท่านมีส่วนร่วมในการรับสวัสดิการจากสหกรณ์ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตรหลาน เงินช่วยเหลือกรณีสมาชิกเสียชีวิต หรือประสบภัยพิบัติ เป็นต้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ส่วนที่ 5 : ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจ
กับสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรอุทัย จำกัด

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1. แนะนำให้สอบถามในด้านความรู้เรื่องระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ โดยภาพรวม
ไม่ต้องระบุว่า มีทั้งหมดจำนวนกี่ข้อ เนื่องจากสมาชิกทุกคนอาจจะไม่ทราบถึงระเบียบและข้อบังคับ
ทั้งหมดของสหกรณ์
2. แนะนำให้สอบถามเกี่ยวกับหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการของสหกรณ์เพียงประเด็นเดียว

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อสกุล	นายอภิสิทธิ์ ลีวัชชัยชาญ
วัน เดือน ปี เกิด	13 มิถุนายน 2537
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ที่อยู่ปัจจุบัน	พระนครศรีอยุธยา
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ประวัติการทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตำแหน่ง นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ

